XV. évfolyam. Budapest. 290. szám. Szombat, 1881. október 22.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal:
Budapest IV. himző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. szám.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem küldetnek.
Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetések és nyiltterek
felvétetnek árszabály szerint
a kiadó hivatalban:
Budapest IV. himző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. sz.
Hirdetések felvétetnek a külföldön:
Bécsben: Oppelik A.-nál, Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolfnál, Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Voglernál, Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és társánál, Wollzeile Nr. 12.
Párisban: Rudolf Mosse, 40. rue notre dame-des-Victoires (place de la Bourse.)
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és társánál.

Uj adók és adóemelések.

A pénzügyminiszter felsorolá költségvetési előterjesztésében azon uj adókat és adóemeléseket, melyekkel a mérhetlen deficzitet a jövő évre és a következő évekre némileg szeliditheti véli. Igaz, hogy e szeliditès mindössze is csak rövid pár évre terjedhet ki, még azon esetben is, ha ez uj adók és a régiek is teljesen behoznák a kincstárba azt az összeget, mely a költségvetési javaslatban előirányoztatik. Hiszen ha mi minden évben ötven milliónyi uj adósságot csinálunk: már ennek magának évenkinti három, negyedfél milliónyi kamatja két-három év alatt minden uj adót és adóemelést elnyel, a közösügyi s egyéb kiadások szakadatlan emelkedését itt föl sem emlitve. De azért a Tisza-kabinet csak szorgalmasan emeli az adót s hozza be az uj adókat. Most uj adók gyanánt a petroleumadót, az italmérési adót, a biztositási illetékadót s a megyei háziadót fogja behozni; adóemelésképen pedig az általános vámtételek emelését s a szeszadó felrugtatását fogja javasolni. Ez adók egyik-másik német önállólag, némely német Ausztria kormányával egyetértésben hozza ránk. Hogy ez utóbbiakat minő árért: azt egyelőre nem mondja meg.

A vámtarifa egyes tételeinek emelése s ez által az államjövedelmeknek másfél millió forinttal emelése elvileg a mi ellenzésünkkel sem találkozik. Mert az mégis szégyenletes, sőt lehetetlen állapot, hogy Magyarországnak, e nagyban fogyasztó országnak határvámok czimén ne legyen jövedelme. Tudjuk, hogy a visszatérités itt miként szerepel s alantabb mi is fogunk erről pár megjegyzést tenni. De hogy mi ettől eltekintve, sőt ennek daczára is jelentékeny vámjövedelmeinktől meg legyünk fosztva: ez csakis oly veszett államjogi viszony mellett képzelhető, mely köztünk és Ausztria között az összes közgazdasági kérdésekben megkötteteti s mely évről évre nagyobb áldozatokat követel tőlünk. Európai mivelt mintára berendezett állam vámjövedelem nélkül fenn nem állhat. Nem állhatna fenn sokáig még Anglia sem. S ha nálunk a pénzügyi helyzet soha se javult, sőt évről-évre minden hihetetlen adóemelés daczára is mind gyökeresebben romlik: ennek egyik fő oka mindenesetre az Ausztriával fennálló vámterületközösségben keresendő.

Hogy a fennálló autonóm vámtarifa s a fennálló vám- és kereskedelmi szerződések készitésekor Magyarország közgazdasági érdekei egyáltalán nem vétettek számba: azt most már három évnek keserü tapasztalatai után magának a kormánynak is el kell ismerni. De hogy a vámtarifa s a külfölddel fennálló kereskedelmi viszony még pénzügyileg se hozzon semmi előnyt: ez a kormány eljárásában oly hihetetlen könnyelműségre mutat, melyet a kiegyezési politikának leghevesebb és leggondolkodóbb ellenzői se vettek észre 1878-ban. S ennek daczára mégis félünk a vámtételek reviziójától. Ez a kormány minden kis és nagy dologban oly föltétlenül alárendelte hazánk érdekeit Ausztria érdekeinek s az osztrák kormánynyal szemben oly föltétlen szolgalelküséget tanusit, hogy tartanunk kell attól, hogy a vámtételek revizióját megint egy csomó engedménynyel jár a mi részünkről, s hogy e revizió akként történik, hogy az ez által esetleg provokált visszatorlás a külföld részéről megint csak a mi nyerstermelésünk kiviteli érdekeit fogja sérteni. Bár ne ugy lenne, de a kormányban bizni nem tudunk.

Igy vagyunk a szeszadó reformjával is. Igaza van Szapáry miniszternek abban, hogy a szeszadó mai állapota a visszatérités gyakorlati eredményeivel együtt teljes abszurdum. De mi a 4 milliónyi jövedelememelkedésre számitott reform elé mégis gyanakodva nézünk. Ha külön vámterületünk vagy csak külön termelési zónáink volnának is: gyanunk eloszlanék. De igy minden okunk van attól tartani, hogy ezen adóreform Magyarország nagybani szeszgyártását végkép tönkre fogja tenni. Hogy ezzel aztán mit veszt a hizlalás, a marhatenyésztés s a földmivelésnek belterjessége és adóképessége: ezt könnyü elgondolni. Valamint azt is, hogy a tőke, ha a nagybani gyártás elsorvad, a szeszgyártásnak gazdasági és kicsinyben való folytatását fogja megkisérteni, s hogy ez esetben a kormány, csakhogy biztosithassa a 4 milliónyi bevételt, a gazdasági gyártást s a kicsinybeni gyártást is meg fogja támadni. A pénzügyi helyzet, melyet romboló politikája előidézett és sulyosbit naponkint, az a helyzet fogja a kormányt előbb-utóbb erre is rákényszeriteni. Ezért félünk még ettől az adóreformtól is.

A többi adókról és adóemelésekről, melyeket a Tisza-kabinet most tervez, alig lehet a mély méltatlankodás érzetének kitörése nélkül szólanunk. Például mi akar lenni a biztositási illetékadó? A biztositó intézeteket akarja a kereseti és jövedelmi adón tul harmadfokulag is sujtani minden egyes uj biztositási kötvény után s a kárvalottakat akarja a tüzzel, vizzel, jégveréssel és halállal együtt sujtani minden egyes kártéritési összeg után, mely tényleg a kárvallottnak kiadatik? Tehát az állam már az elemi csapásokon is nyerészkedni akar s a népnek előrelátását s jövendőre való, de áldozattal járó gondoskodását is büntetni akarja? Nemcsak bolond, de erkölcstelen gondolat is. Valamint föltétlenül el kell itélnünk az uj italmérési adót is. Hiszen ez végeredményében nem egyéb, mint a szőlőmivelő és bortermelő közönségnek ujabb sujtolása s a regálé-tulajdonosoknak és bérlőknek a mindenféle fogyasztási, kereseti s általános jövedelmi adón tul még uj adókkal való megterhelése, nem is emlitve a megélhetés általános megnehezitését s a munkás osztály életének megdrágitását.

Ide vezet a petroleumadó. A petroleum ma majdnem az első szükségleti czikkek közé tartozik. A munkásosztály munkaképességének részben csaknem oly szükséges feltétele, mint a kenyér. A petroleumadó drágitja a munkaerő kifejtésének feltételét, tehát drágitja a munkabért s ezzel együtt a terményt. És a kormány ebből is, mint az italmérési adóból másfél millió forintot akar kisajtolni. Jelentékeny adóemelésre vezet a megyei háziadó törvény is. Az adóemelés legnagyobb mérvét e törvény az egyenes adók 5%-tólijában állapitja meg. Ez mintegy 3 millió forint. Tudjuk, hogy egyelőre s pár évig még nem lesz ekkora az adóemelés. De azt is tudja mindenki, hogy a közigazgatási, közlekedési, közgazdasági és közmivelődési érdekek évről-évre költségesebb ellátást igényelnek nemcsak helyi, hanem állami szempontból is. S a megyéknek végre is vagy a pangás és visszaesés, vagy az adóemelés közt kell választaniok. Ime ezekből áll a Tisza-kabinet pénzügyi politikája. Uj adókból és uj adóemelésekből. Igy vonszolja e kabinet az országot az általános elszegényedés nyomorába.

Budapest, okt. 21.

A közös ügyek tárgyalására kiküldött bizottság főrendi és képviselőházi tagjai felkéretnek, hogy a f. hó 22-én déli 12 órakor a képviselőház I. osztály termében megtartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek.

A magyar delegáczió tagjai holnap délben előértekezletet tartanak, melyen ki fognak jelöltetni a különböző albizottságok tagjai. — A delegáczió első ülése Bécsben folyó hó 27-én délután 5 órakor tartatik s ez alkalommal valószinüleg végbemegy a delegáczió megalakulása s esetleg az albizottságok megválasztása is. — Elnök valószinüleg ismét Haynald bibornok lesz. — A közös kormány f. hó 28-án fogná javaslatait előterjeszteni. — A delegácziók ő felsége által való ünnepélyes fogadtatása — a mint értesülünk — folyó hó 29-én megy végbe a burgban.

A képviselőház igazságügyi bizottsága ma ½1 órakor Apáthy István elnöklete alatt tartott ülésében, melyen Pauler igazságügyminiszter jelen volt, a bizottsághoz utasitott törvényjavaslatok előadóit választotta meg, és pedig a kisegitő birákról szóló törvényjavaslat előadójává Englmayer József, a szerb igazságügyi szerződések előadójául Kazy János, az ügyvédi rendtartásról szóló javaslat előadójává Matusk a Péter, a kuriai biráskodásról szóló törvényjavaslat előadója Tamássy Béla és a polgári házasságról szóló törvényjavaslat előadójául Literáty Ödön — választattak. A bizottság működését november közepe táján kezdi meg és a hozzá utasitott törvényjavaslatokat — a menynyiben időközben sürgősebb tárgy be nem terjesztetnék — a fentebbi sorrendben veszi tárgyalás alá.

Umberto király Bécsben.

A fejedelmek személyes sympathiái mindig nagy nyomatékkal nehezedtek a politikai események egyensulyának ide vagy amoda való billentésére. Megtörténik ugyan, hogy örömkönnyek között öleli keblére legdrágább rokona és barátja gyanánt egyik fejedelem a másikat — mint a hogy a század elején az orosz czár a porosz királylyal tevé — s nehány hét mulva mégis seregének élén vonul ellene, de a békés szomszédság fenntartására még sem utolsó eszköznek bizonyult a fejedelmek barátságos találkozása. Ez egyenliti ki a félreértéseket, szünteti meg az apróbb cselszövények és intriguák befolyását, sokszor persze ez éleszti a személyes averziókat is. A fejedelmek ezt igen kényelmes külpolitikai eszköznek találják, s egy idő óta ugyancsak gyakran folyamodnak hozzá. Kivált mióta Európa három leghatalmasabb fejedelme, ezelőtt huszonegy esztendővel Varsóban először találkozott, s az osztrák császár, az orosz czár és a porosz regens — most már császár — együttes akarattal elhatározták, hogy mindent el fognak követni az akkor hatalma tetőpontján álló III. Napoleon, és a vele szövetséges olaszok megtörésére,

És ime ezen huszonegy esztendő óta, mely időszak elsöpörte az akkor ép kiadott októberi diplomát, és sok akkor ugyancsak hatalmas institucziót, nagyon sok minden megváltozott a világon. A szövetséget kötött fejedelmek megszakitották és ujra megerősitették egymás között a viszonyt. Azt a két hatalmat, mely ellen szövetkeztek, nemcsak hogy meg nem törték egyesült erővel, nemcsak hogy nem segitették egymást midőn egyiküknek elszigetelten volt háboruja ellenük, hanem még azok oldalára állottak, s a porosz az olaszszal fogott kezet Ausztria ellen. De a háborunak ismét csak szövetség lett a vége. A három császár szövetsége megint erősödött kiadásban tünik fel, Európa politikai horizontján. Az akkor szövetkezettek egyikét megölte a dynamit bomba, de fia folytatja apja nyomdokait tovább, s a saját személyes hajlamaival is szakitva, szorosabbra füzi a szomszéd államokkal való barátságnak kötelékeit. A danzigi találkozás után a három császár-szövetség oly frisen, oly üdén áll fent, mint akár abban az időben, midőn először megkötötték.

Kétségtelen, hogy az állandóság legjobb próbaköve a politikai intézmények erejének. Nagyobb bizalmat kelt, egy esztendei mult, mint egy hadsereg, mely az intézmény védelmezésére sikra kél. Ezért van az, hogy Európa minden országaiban oly nagy a bizalom a három császár szövetségének tartósságában és hatalmában, s ezért van az, hogy eme szövetség barátságát keresi most azon hatalmak egyike is, melyek ellen az eredetileg irányitva volt: az olasz. Maga Umberto király is találkozni akar Ferencz József ő felségével, s fel akarja egyszersmind a német császárt is keresni. A személyes érintkezés terére akarja vinni a politikát ő is, arra a térre, mely oly nagy szolgálatokat tett Ausztria, Németország és Oroszhon fejedelmeinek. Robilant olasz nagykövet tegnapelőtt járt a királynál Budapesten, s bejelentette urának látogatását. Most legföljebb néhány hétről van szó, s az olasz király is fel fog vétetni negyedik tagul, Európa három leghatalmasabb fejedelmének szövetségébe.

Ha csak arról volna szó, hogy ezután a fejedelmek á trois helyett á quattre fognak barátkozni, koczintani talán vagy apró-cseprő dolgok felett adomázni, hát ahhoz senkinek semmi köze. Legföljebb az udvari hivatalnokokat és méltóságokat érdekelné, hogy két idegen fejedelem rendjelét szedik-e össze egy-egy entrevue után, vagy háromét. Kiváltképen pedig az udvarmester, meg az udvari kocsisokat, több fogattal kelletvén kirukkolni, ha olykor mind a négy fejedelem összeül. De hát az ily találkozás messze időre van hivatva hatást gyakorolni az ország politikájára, még pedig annak legfontosabb, leglényegesebb részére, a külpolitikára. Sőt ezen esetben, midőn Umberto király személyesen fárad hozzánk, nemcsak arról van többé szó, miszerint a bécsi udvari politikára hatást gyakoroljon, hanem arról, hogy ezen politikának irányát egészen ellenkező felé terelje, mint a mely irány felé eddig haladt. És ez az, mi nem hagy bennünket nyugodtan ezen események előestéjén.

Mindenki tudja, miszerint Olaszország politikája eddig minden volt inkább, csak nem barátságos Ausztria iránt. Jó ideig egyebet sem hallottunk, mint agitácziót, szitkot, becsmérlést. Egy időben odáig ment olasz részről az elkeseredés, hogy az osztrák konzul Velenczében nem épen hizelgő osztalmaczióknak képezte tárgyát, s egymást fölváltva szaporodtak az irredentista tüntetések. Trieszt és Tirol egy része kellett volna az olaszoknak, sőt a vérmesek Dalmácziára is rávetették szemüket, s nem tudtak belenyugodni a bosnyák okkupácziója. Már-már azt lehetett gondolni, hogy ezen irredentista mozgalmaknak hivatalos hátterük van, s annyi való is volt, hogy fennt szépen szemet hunytak láttukra. És most egyszerre csak azon veszszük észre magunkat, hogy először az olasz lapok kezdenek barátságos hangon szólani Ausztria felől, azután az irredentista bizottságok önmaguktól feloszlanak, majd maguk az intéző államférfiak is alkalmat találnak a barátságos nyilatkozhatásra, végül pedig maga Umberto király is Bécsbe fárad.

Ekkora változásnak meg kell hogy

AZ „EGYETÉRTÉS" TÁRCZÁJA.

Sokat eszünk!

(L. Gy.) A gyomorbajok, s az ezekből származó betegségek elleni gyógyfürdőket aránylag legnagyobb mennyiségben magyarok látogatják. Hogy csupán egy példát hozzunk fel: Carlsbadban, hol a világ minden részéből összesereglenek a betegek, a látogatóknak körülbelül egy huszadrésze honfitársainkból áll.

S ez nem ok nélkül van, mert sehol a világon nem esznek annyit, mint épen nálunk. Pedig mi magyarok nem csupán a mennyiség, de az étkek minősége tekintetében is tulteszünk a külföldieken. A jól élés nálunk általános, a tiszta magyar vidékeken a köznép is oly zsiros és tejfeles ételeket eszik, hogy bizony sok városi hivatalnok szivesen kosztot cserélne vele.

Mig a magyar ember früstökre kenyeret, szalonnát, délben izletesen készitett főzeléket, s gyakran hust eszik, addig például a szászországi munkás egész napi élelme három darab vajas kenyérből (Butterbämme) áll. A lózsirból készült vajnak leirásával pedig nem akarjuk olvasóink étvágyát rontani.

A hollandi parasztok Londonba viszik pompás izletes vajukat, s helyette az undorító „themze-vajat" viszik haza, mely ötödrész annyiba sem kerül, mint az övék.

Mi magyarok magunk fogyasztjuk el a legizletesebb falatokat, s csak a feleslegest szoktuk áruba bocsátani.

Ily körülmények között e lapok jól táplált olvasói előtt talán nem lesz érdektelen Monin E. franczia orvosnak „a gyomor egészségtanáról" a Praticienben megjelent jeles értekezését főbb vonásaiban ismertetni.

E kitünő tudós szerint sokkal többet eszünk, mint a mennyi életünk fenntartására szükséges lenne; a gyomor tulterhelése nemcsak felesleges, de felette ártalmas is.

Az emésztő nedvek mennyisége korlátolt lévén az általuk megtámadott élelmi szerek csekély része ugyszólván elvész a megemésztetlen nagy mennyiségben. Ekkor meghatározhatlan fájdalmak keletkeznek, melyek első jelei a nehéz emésztésnek; azután az emészthetlenség mindinkább gyakoribb lesz, s a gyomor ingerlékenysége megszünik. A gyomorból egy tunya zseb lesz, melyben erjedésnek indulnak a felhalmozott élelmi szerek. Az erjedés gázokat, savanyokat támaszt, s fájdalmas görcsöket, émelygést, nyomást és szédülést okoz; az izlés elromlik, az éhség fájdalmas érzés kiséretében jelentkezik s a szomjuság állandó lesz. A gyomorromlás bekövetkezett.

De az élelmi szereknek nemcsak mennyiségét okozhatjuk: a minőség is gyakran idéz elő zavarokat. E tekintetben felette bajos határozott szabályokhoz ragaszkodni. Elmondhatjuk, hogy minden gyomornak megvan a maga sajátossága. A gyomor az izlés és undor tekintetében nagy zsarnok: ez „értelmes göreb" szeszélyei nem vetik magukat alá az egészségtan szabályainak. Mindazonáltal általánosságban elömondhatjuk, hogy a gyomor szereti a változatosságot, de csak az egyszerü és tulságos táperővel nem biró ételekben; gyakran megsiratja azon modern ebédeket, melyeknek — Addison szerint — minden tál ételében egy-egy betegség leselkedik.

Beszélik, hogy egy orvos, valahányszor egy gazdag betegét látogatta, soha sem mulasztotta el a konyhába betérni, hogy a szakácsesal kezet szoritson. Midőn e különös szokásának okát kérdezték tőle, ezt adta válaszul: „Ennyi hálával bizonyára tartozom ez embernek, mert annak köszönhetjük, hogy kocsin járhatunk: hogy lelemények müvészetével minduntalan megmérgezi az embereket." E jó ötletben talán nagyitás is lehet, mert a gyomor megkivánja, hogy időnkint egy jó szakács szokatlan ételeivel felizgassuk; de egy ugynevezett „jó konyha" folytonos élvezése felette veszélyes.

„Keveset együnk egyszerre, és soha se kelljünk fel tökéletesen jóllakva az asztaltól", ezek azon szabályok, melyek ellen soha sem szabad vétenünk, ha még olyan erős gyomorral birunk is.

E szabályok főképen az öregeknek szólanak, kik ugy látszik egyedüli élvezetüket igen gyakran az inyenczségben keresik. Gondolják meg a magas életkoruak, hogy az emészthetlenség legfélelmesebb ellenségük, s hogy reájuk nézve a mértékletesség és az önmegtartóztatás olyan törvények, hogy Maury bibornok kifejezése szerint „valahányszor ezek ellen vétenek, mindannyiszor egy-egy kapa földet vetnek saját fejükre."

Az előrehaladt koruak, valamint mindazok is, kik kényes és nehezen emésztő gyomorral birnak: lehetőleg a nap közepén tartsák a főétkezést, este pedig minél kevesebbet egyenek.

Szükséges továbbá, hogy az ebéd és estebéd között legalább is nyolcz órai időközt legyen; mert igaz ugyan, hogy az emésztésre rendes körülmények között valamivel kevesebb idő kivántatik, de elmondhatjuk, hogy e rendes körülmények vajmi ritkák. Az emésztést ugyanis sok minden késlelteti, hogy egyéb példát ne is emlitsünk: a sokat ülő városi embereknél sokkal tovább tart az emésztés, mint a pihenést és a mozgást felváltva gyakorló falusiaknál.

Rendesen sok zavart idéz elő az egészségben, ha az emésztés fárasztó munkájában kimerült gyomornak este ujabb gondot adunk, s nem engedünk annak időt, hogy magát kipihenje, s ruganyosságát visszanyerje. Azért is minden gyomorbajnak leghatatósabb gyógyszere a böjt, különösen a meleg évszakban, midőn nem csak az étvágy kevesebb, de az átsajátitó tehetség is sokat veszit tevékenységéből.

A jeles értekező mindezekből kifolyólag a vacsorát felette rossz szokásnak tartja, s csak is azoknál véli megengedhetőnek, kik hivatásuknál fogva az ebéd kényelmes elköltésére elegendő idővel nem rendelkezhetnek.

Természetesen gyakran fordulunk az orvoshoz azon kérdéssel: Melyik a legjobb táplálék? Miután — mint fentebb emlitve volt — a gyomor sajátsága az egyéniség szerint változik, e kérdésre nagyon könnyü a felelet: a legjobb táplálék az, melyet legkönnyebben emészthetünk meg.

Hányszor tapasztaljuk, hogy az emészthetlenségben szenvedők a legkönnyebben emésztik a süteményeket, a dinnyét, a vágott hust stb. s ugyan akkor nem képesek megbirkózni a tej, sülthus, tojás és más élelmi szerekkel.

Csaknem általánosan ösmeretes e közmondás:

„A mi jól esik, az nem árt", de még általánosabb az, hogy csaknem kivétel nélkül visszaélünk ez elv által nyujtott szabadalommal, s gyakori emésztési zavaroknak teszszük ki magunkat.

A tudományos kutatások emészthetőség tekintetében már rég osztályozták az élelmi szereket, s ezen osztályozásban a husnemüek következő sorrendben foglalnak helyet: juh, marha, bárány, borju és sertéshus; a szárnyasok pedig: csirke, pulyka, kacsa, liba stb.

A halakat azonban csak három osztályba lehet soroznunk; legkönnyebben emészthetők a fehér husuak (ponty, kecsege); azután következnek a veres husuak, mint a lazac, melyek sokkal több táperővel birnak, de nehezebben is emészthetők; utolsó helyen állanak a zsiros halak (ángolna), melyek különösen erős gyomrot igényelnek.

Figyelemre méltó, hogy némely — a gyenge gyomornak ártalmas — élelmi szerek, azoknak ncha hasznára válnak. Különösen az eczetes salátákról akarunk szólani, melyek mérsékelt használat mellett, igen nagy szolgálatokat tesznek, mert felélénkitik, s gyorsabb tevékenységre ösztönzik az emésztési szerveket. Igy működik a mustár, mely ép oly hatással van a gyomorra, mint a mustárliszt, vagy mustárszesz a test külsejére; a sóskasav szintén nagy szolgálatokat tesz a rest gyomornak. Nem csupán egyszerü szokás vagy esetlegesség tehát az, hogy a nehéz emésztésü sültek mellé salátát is eszünk, hanem valóságos egészségtani törvény.

A káposztát általában nehezen emészthető ételnek szoktuk tartani, pedig a benne található tejsavany (acide lactique) szintén jótékonyan hat az emésztésre. Ki ne emlékeznék azon régi adomára, mely szerint az egyszeri hideglelős magyar ember a rendelt gyógyszerek helyett töltött káposztával lakott jól, s orvosa nagy csodálkozására meg is gyógyult attól. Az orvos azonnal feljegyezte agendájába, hogy a „hideglelés ellen legjobb gyógyszer a töltött káposzta," s csakhamar alkalmazta is egy német betegénél, s szerencsésen a más világra is küldte vele, mire aztán sietett is megoldani előbbi feljegyzését ezzel: „de csak a magyaroknak."

Ez adomából meritett tanuság is csak azt igazolja tehát, hogy egyes esetekben — a gyomor sajátossága szerint — a káposzta savany is elősegitheti az emésztési képességet.

Viszont más szerek, melyek általánosságban közönyöseknek, vagy épen hasznosaknak tartatnak, gyakran káros befolyással vannak a gyomorra. Ilyenek a pezsgő és meleg italok, mint a tea, melyeknek tulságos élvezése lassankint egészen érzéketlenekké teszi a gyomorizmokat; — a dohányzás a tulságos nyálelválasztás által megfosztja az emésztést egyik leghasznosab segédszerétől, a forró husleves használata szintén káros; hogy hasznossá tegyük legjobb lan gyosan és az étkezés előtt két órával vennünk.

A szeszes italok a legrombolóbb hatással vannak a gyomorra, s elmondhatjuk, hogy az emésztési bajok háromnegyed részét azok okozzák. Folytonos élvezésük izgékonyságra szoktatja a gyomornyálkát, s azt erőtlenné és a rendes működésre képtelenné teszi.

Hasonló befolyással van a sör is, ha étkezésen kivüli időben élünk vele, mert akkor háttáltatja az emésztést.

Az ebéd végével élvezett likörök, ha jó minőségüek, és nem tulságos mennyiségben fogyasztatnak, még szolgálatot tesznek a gyenge gyomruaknak.

A gyomor különben nem csak a változatosságot követeli meg, de szereti a harmóniát is. Mindnyájan tudjuk, hogy az öröm, a félelem, s mindennemü felindulások elveszik az étvágyat, s megbénitják az emésztést.

Némelyek nem emészthetnek zenekiséret nélkül; ezek közé tartozott a nevezetes Louis Veron is, ki e czélból örökös vendége volt a párisi nagy operának.

Az érzékeny gyomruak mindig vig emberek társaságában ebédeljenek, s különösen kerüljék asztal felett a veszekedést.

A hires Brillat Savarin agyában politikai és társadalmi kérdések vitatása közben született meg azon hasonlat, hogy a harag az asztalnál olyan befolyással van a gyomorra, mintha egy csomó varrótüt nyelne el az ember.

A régi példabeszédet: „Post mensam stabis, vel passus mille meabis határozottan helytelennek jelenti ki a jeles értekező, mert azt mondja, hogy étkezés után körülbelül egy óráig pihenni kell.

Ez óra elteltével mérsékelt mozgást kell tennünk, lehetőleg a szabadban, hogy az emésztés müködését elősegitsük: „Nemcsak gyomrunkkal, de lábainkkal is emésztünk" — mondá Chomel.

Az ételeket jól meg kell rágnunk, s e czélból a müvészet által pótoltassuk, a mit a természet megtagadott tőlünk.

A gyomorbajokban szenvedők tevékeny, munkás életet folytassanak, kerüljék a tunyaságot, a szomoruságot, s főleg a játék által okozott heves izgalmakat; ha szükségesnek mutatkozik: testgyakorlat, dörzsölés és hideg fürdők által éleszszék uj életre emésztési szerveik müködését.

Végre nem ajánlhatjuk eléggé az emésztési zavarokban szenvedőknek, hogy meghatározott órákban egyenek, hogy rend és fegyelemhez szoktassák gyomrukat s különösen ellenálljanak a rendes időn kivül jelentkező csalékony étvágy ingerének.

E szabályok távolról sem zárják ki a különböző gyógyszerek alkalmazását, melyek a betegség jelei szerint váltakozhatnak, de mindenesetre alapját képezik minden emésztési baj gyógykezelésének:

Lapunk mai számához egy és fél iv melléklet van csatolva.

legyenek a maga fontos okai. Meg is vannak. De nem abban állanak, mintha Olaszország valami ujon fölmerült érdekek miatt elfelejtené a régibb gyülölséget. Hanem történt az, hogy Olaszország nagyobb ellenséget lát maga előtt, mint a minő Ausztria s kész ezzel paktálni, csakhogy amazt megtörhesse, vagy legalább kárpótolhassa magát az általa szenvedett megröviditésért. A ki figyelemmel kisérte a francziáknak Afrikában követett eljárását, annak világos lesz a dolog első pillanatra. Az olaszoknak minden oldalon meg kellett hátrálniok a francziák előtt. Pedig afrikai érdekeik mindenkép fontosabbak mint Trieszt ügye. S számitásnak nem legroszszabb számitás, ha az olasz államférfiak a három császár-szövetséggel összeállva akarják megtörni Francziaország erejét. Nem tudjuk, hogy erre nézve miként gondolkoznak az intéző férfiak Bécsben. Akár mikép gondolkoznak is azonban, azt kötelességök lenne megértetni Umberto királylyal, miszerint Magyarországot **nem fog lehetni bevinni** soha egy szövetségbe, melynek éle **Francziaország ellen** lesz irányulva.

Budapest, okt. 21.

Umberto király bécsi látogatása, mint a legujabb megállapodások szerint tudni akarják, nem október végére s nem is november elejére, hanem november közepe felé van kitüzve. Rómában, hol az uralkodók találkozása előtt bizonyos közelebbről meg nem határozott akadályokat véltek látni, azt állitják, hogy ezek elháritása főkép a német trónörökösnek tulajdonitható. A hizelgés, mely Vilmos császár fiára és leendő utódjára akar czélozni, meglehetősen ügyetlen. Sem berlini, sem bécsi irányadó körökben nem birnak tudomással ilynemü akadályokról, melyek ha fennforogtak volna is, bizonyára nem a német trónörököstöl függött volna elháritásuk. A „Fanfulla“ ugy értesül, hogy az uralkodók találkozása Laibachban lesz. Egy másik hirlap pedig ugy tudja, hogy Umberto és Ferencz József királyok Tirol határán fognak összetalálkozni.

Az angol kormány, mitsem törődve az ir föld-liga fenyegetőzéseivel, tovább halad azon az uton, melyre „Irország koronázatlan királyának“, Parnellnek börtönbe vetésével rálépett. A kormány most már nem csupán az egyesek, a vezérek, hanem az egész liga, mint összeség ellen fordul, s legujabban egy proklamácziót bocsátott ki a liga ellen, melyben azt a szándékát jelenti ki, hogy minden rendelkezésére álló eszközökkel oda fog törekedni, hogy a királynő irországi alattvalóit megvédje törvényes jogaik gyakorlásában és hivatásuk teljesitésében és mindenkit arra kényszeritsen, hogy a törvény által reá rótt kötelmeket teljesitse. A proklamáczió, melyet az alkirály bocsátott ki, s melyben törvényellenes és fenyitö bűntényt involváló szervezetnek nyilvánitja az agrár ligát, és tudatja, hogy szükség esetén erőszakkal fogják feloszlatni az általa összehivandó gyüléseket, egyuttal Droghedat és Londonderryt a kényszertörvények alá helyezi. — A kormány emez intézkedéseit a ma reggeli lapok általában helyeslik. A „Times“ azt mondja, hogy most már többé nem fogják azt állithatni, hogy az irországi kormánynak nincs bátorsága és nincs erös akarata. Az alkirály felhivásában foglalt igéretek minden loyális irországit bizalommal tölthetnek el. Dublinban és más irországi városokban meetingeket rendeznek a kormány támogatására. Sok jel arra mutat, hogy a közvéleményben reakczió fog nyilvánulni. De hogy mikor lesz ez, azt aligha tudná megmondani a „Times.“

Az egyiptomi nehézség ma már egyelőre elintézettnek tekinthető. Tegnap jelentettük a török biztosoknak Kairóból való hazautazását, ma pedig a Reuter-ügynökség arról értesit, hogy az „Aline“ pánczélos hajó elhagyta az alexandriai kikötöt. Nyilván együtt távozott a franczia hajóval az „Invincible“ is, melyet az angol kormány küldött Alexandria elé.

A tripoliszi kormányzónak Konstantinápolyba küldött legujabb jelentése szerint a tripoliszi határmentén felállitott franczia csapatok nagy része visszavonult észak felé. Ennek következtében a kormányzó parancsot kapott, hogy a határon csak annyi haderöt hagyjon meg, a mennyi a határőrzésre és az esetleges betörések meggátlására szükséges, a többieket pedig a belső helyörségekbe tegye át. A tripoliszi kikötőből tegnapelőtt két szállitó gözös indult el, katonasággal megrakva.

A szerb miniszterválság, mint egy mai táviratunk jelenti, véget ért. Pirocsanácz miniszterelnök átveszi a külügyminiszterium, Radovics az igazságügyminiszterium és Mijatovics a pénzügyminiszterium vezetését, miután ez utóbbinak a leköszönését a fejedelem nem fogadta el.

UJDONSÁGOK.

— okt. 21.

— **Lapunk első mellékletének tartalma: Országgyülés. Törvényjavaslatok. Sport. Egyletek, társulatok. Fővárosi ügyek. Törvé yszéki csarnok. Kivonat a hivatalos lapból. Vidék. Közgazdaság. Tárcza: A kötéltánczosnő.**

— **Lapunk második mellékletének tartalma: Az aradi vár feladása. Mezőgazdasági közlemények. Tárcza: Ősök és unokák. A magyar-óvári akadémia német tanfolyama.**

— Személyi hirek. Károly Lajos föherczeg Meránból Insbruckba érkezett. — Mária föherczegnő, Rainer föherczeg neje, Münchenbe utazott. — Eugenia ex-császárné a legszigorubb inkognitóban mint zarándok Lorettóba érkezett. — Gróf Duchatel franczia nagykövet s felesége, kik jelenleg Párisban időznek, a hó végével Bécsbe jönnek. — Chambord gróf tegnap Frohsdorfból Bécsbe érkezett. — Marx bécsi rendőrfőnök az uralkodótól a mai „Wiener Zeitung“ szerint báróságot nyert. — Tisza, Szapáry és Orczy miniszterek, a delegácziók ülésezése alatt Bécsben fognak időzni, s ezen idő alatt Szende Béla honvédelmi miniszter is nehány napot töltend az osztrák fővárosban. — Trefort Agoston kultuszminiszter e hó 24-én, héttőn a reggeli vonattal Szász Károly min. tanácsos és Hauszmann Alajos müegyetemi tanár kiséretében Szegedről Zomborba érkezik. Zombori utjának czélja a zombori államgymnásium részére emelendő épület szükségességéről való személyes meggyőződés. A miniszter hivatalos fogadására nagyban készülnek, hétfőn este fáklyászene is lesz tiszteletére. — Wührl Jákó irótársunk e napokban nyujtotta be névmagyarositási kérvényét a fővárosi tanácshoz Csikvári-ra változtatja nevét. — Báró Edelsheim-Gyulay állapotáról ma következő bulletint adták ki: Az éjet nyugtalanul tölté, keveset aludt, izomfájdalmai voltak, a sziv s a baloldali tüdőbántalom tegnap este óta tartós, ereje változatlan“. Ma meglátogatta Samassa érsek is. — Auerbach Berthold Cannstadtban tüdőgyuladásban sulyosan megbetegedett. — A walesi herczeg vasárnap érkezik Párisba.

— Zichy István gróf halála. Nehány évvel ezelőtt az a hir érkezett Egyiptomból, hogy Zichy István gróf elesett az 1875-ki háboruban, melyet Izmail volt alkirály vivott az abyssziniaiakkal. A messze földön kimult főur fia volt Zichy Miklós grófnak, ki 1856-ban hunyt el szent-péteri jószágán. Születése az 1836. esztendőre esik; atyja halála után egyik fivérével közösen kezelte az ősi birtokot, de mivel gazdálkodásuk eredménye nem elégité ki várakozását, oda hagyta apai otthonát s 1874-ben Egyptomba költözött. Nemsokára kiütött az abyssziniai háboru s beállott az egyptomi csapatok közé volontairnek. Haláláról csak annyit tudhattunk meg, hogy sulyos sebet kapott a csatában s elpusztult a harcztéren. Most a „Neue Freie Presse“ levelet közöl dr. Stecker Antal afrikai utazótól, ki pontos és kimeritő tudósitást ad hazánkfia elhunytáról. — „Zichy gróf — irja az utazó — ki az egyiptomi csapatokkal Arakel bej alatt harczolt az abyssziniaiak ellen, az 1875. év október havában életveszélyesen megsebesült a Mareb folyó mentén vesztett csatában. Lándzsa érte a fején, de koponyáját nem sértette meg; egy másik lándzsaszurás száját hasitotta fel a bal füléig; de sebei nem voltak halált hozók. A tulajdonképeni halálos sebet az a golyó okozá, mely bal karjába furódott s ezt annyira megsebesité, hogy a mikor a grófot néhány nappal később feltalálták, sebe tele volt két czentiméteres csontdarabokkal. Szerencse, hogy Zichy grófban a csata befejezése után felismerték a keresztény embert, s ezen a réven elkerülte a megcsonkittatást, a mit abyssziniai szokás szerint minden hitetlenen — akár élő, akár halott — végrehajtanak. A sebesült két álló napig hevert a csatatéren; mikor eszére tért, nagy küzdelem árán, étlen-szomjan kuszott föl a folyó partján levő halomra, hová öt hüséges kutyája is követte. Ez időtájt Aduában volt a massauai franczia alkonzul. Zichy gróf ismerte ezt az urat s tudta is, hogy Aduában időzik. Mikor aztán Sarsig ur, az alkonzul, a marebi katasztrófa után meglátogatta a csatatért s tolmácsával ellovagolt a domb előtt, azt vette észre, hogy a halom tetejéről valaki a nevét kiáltja tompa remegö hangon. Zichy gróf volt, ki teljes egy hétig tengődött ott eledel és viz nélkül, csodálatos módon menekülvén meg a Mareb partján tanyázó oroszlánok, párduczok, hyénák, sakálok és keselyük ezreitől. Az alkonzul fölsietett a halomra s a félholt emberben ráismert barátjára. Oda vitette utazó gyógyszertárát s kimosta Zichy gróf sebeit, melyeken már hemzsegtek a férgek. Ennek megtörténte után elvitte a beteget a dombhoz közel levő kunyhóba. Maga pedig Aduába sietett s megkérte a kormányzót, engedje meg, hogy a sebesültet Massauába hozassa. A kormányzóra fölöttébb rosszul hatott ez a kivánság, s mivel a gróf ellenségei sorában küzdött, nem is teljesitette. Anynyit megtett azonban, hogy orvosait és szolgáit elküldte a tehetetlenül fekvő magyar mágnáshoz, s elvitette öt a két napi járásnyira fekvő Aduába. A szegény beteg nem érhette el élve a várost, mert a közelében levő Abuna Jusszef faluban elhunyt. Tetemét Aduába vitték s haláláról jegyzőkönyvet állitottak ki, melyet a suezi osztrák-magyar konzulhoz küldöttek, hogy a gróf családját hösi haláláról értesitse. Minthogy az abyssziniai szokásnak teljesen ellenére van, hogy valamely egyiptomi harczost a keresztény sirkertbe temessenek, Zichy gróf földi maradékait az Aduában lakó európaik elkisérték a város határába s oda temették a Soloda-hegy tövébe. Sirja máig is látható teljes épségében. A szerencsétlen főur hü kutyája három napig nem mozdult a gazdája sirjáról. A kormányzó egyik tisztviselője megszánta a nemes állatot s házához fogadta. A szegény eb nem sokáig élvezhette a hivatalnok vendégszeretetét, mert árvaságának véget vetett a halál. . . .

— A Pyrenaeek átfurása. Nagyszerü tervvel foglalkozik most a spanyol kormány. A pyrenaei hegységet akarja a Gotthard-hegy módjára átfuratni, hogy a spanyolok könnyebben érintkezhessenek a francziákkal, Alfonz király e hónap 14-dikén irta alá az idevágó törvényjavaslatot, mely legközelebb a cortes elé kerül. A miniszterium arra kér meghatalmazást a kortestől, hogy a franczia kormánynyal megkezdhesse a tárgyalásokat. Spanyolország azt tervezi, hogy a vasuti vonalat Huescától Ayerben, Caldearenason, Jacan és Canfrancon keresztül a franczia határig vezeti s a Pyrenaeeket a Col de Somport környékén átfuratja. A vonal tehát franczia részen a Gave-völgyön keresztül Oloronba vezetne. Az átfurás költségeinek felét Spanyolország viseli, mig a másik részt Francziaország vállalná el. A francziák általában nagy rokonszenvvel fogadták ez életrevaló eszmét s azt hiszik, hogy a cortes is jóváhagyja a törvényjavaslatot. A rengeteg hegységben alagutat is vájnak, mely a Páris és Madrid közt elterülő utat száz kilométerrel fogja megkurtitani. Ennek az alagutnak internácziónális jelleget adnak, s nemcsak a francziák és a spanyolok, kiknek mindenesetre fürészük lesz benne, hanem a többi nemzetek is használhatják.

— Wilson urlánykérése. Emlékezhetik rá az olvasó — irja a „Gaulois“ — hogy mily nagy meglepetést szült mindenfelé az a hir, mely a köztársasági elnök leányának, Grévy Alice kisasszonynak eljegyzését tudatá. Senki sem volt rá elkészülve, maga a mennyasszony atyja sem. — Mont-sous-Vaudreyben történt, ott, a hol a kézfogót tartották. Egy szép reggel egyedül sétálgatott Grévy a parkjában s a mint fel s alá járkált, eléje került Wilson ur, ki Ferry minisztert Mont-sous-Vaudreybe kisérte. „Elnök ur—szólitá meg Wilson — komoly ügyben kérnék meghallgatást.“ — „Az öné vagyok egészen, kedves Dániel. Mondja csak, miről van szó?“ — „Leányának, Alice kisasszonynak kezét akarom megkérni.“ Látva, hogy Grévyt menynyire meglepték e szavak, igy folytatá: „Hozzá kell tennem különben, hogy kedves nejétől és leányától jogot nyertem e lépésre.“ — Grévy kezét nyujtá neki s mosolyogva mondá: „Nem számitottam ugyan e lépésre, kedves Dánielem, de sokkal régebben ismerem önt, semhogy időt kellene kérnem a gondolkozásra; ezentul egy gyermekemmel több lesz.“ — S még az nap este meglett a kézfogó.

— Előkelő szoczialista. Tudvalevö, hogy Rochefort Henrik, a párisi „Intransigeant“ főszerkesztője s a vörösek pártjának vezére, voltaképen gróf. A gyászjelentésből, mely anyósának elhunytát tudatja, az tünik ki, hogy de Beaupre de la Naurage bárónővel kelt házasságra. Neje Boulogne-sur-Seine-ben lakik s Rochefort második neve után Luçay asszonynak nevezi magát. Nővéreinek egyike Bréde grófnő. Ha Rochefort, mint nemrég Gambetta-Massalie tette, valamikor álnév alatt utaznak, családjában elég arisztokratikus inkognitó-nevet talál.

— Sikkasztás Ujpesten. Az ujpesti adóhivatalban sikkasztásnak jutottak nyomára. Egy odavaló polgár adóját akarta törleszteni, de a mikor a könyvecskéjét bemutatta, azt vette érzre a pénztáros, hogy a főkönyvben több adóval van megterhelve, mint a kivonatban. Nemsokára kideritették a visszásság okát is. Eszébe jutott a pénztárosnak, hogy Szlávy Istvánt, az adóhivatal napidijasát meg szokta bizni egyik-másik ujpesti polgár, hogy adóját fizesse le a pénztárosnál. Odaadták neki ilyenkor az összeget s ö másnap visszaszolgáltatta az adókönyvet, melyben az a lefizetett adórészlet szabályszerüen volt nyugtatva. Most aztán kitudódott, hogy a pénzeket a napidijas rakta zsebre s maga irta alá a nyugtázást. Panek Lörincz, a község birája elrendelte Szlávy elfogatását s a sikkasztó már be is vallotta tettét. A kihallgatásnál azt mondotta a bünös, hogy miért vádolják egyedül öt, s miért nem fogják el az adóhivatal többi tisztviselöjét is. Szlávyt fogságban tartották s Kemény Gusztáv váczi szolgabiró holnap inditja meg ügyében a vizsgálatot. Tegnap megbetegedett a sikkasztó s a községházán ápolás alá vették. Szlávy nös és két gyermek atyja. Az ujpesti „Türr István“ veterán-egylet, melynek Szlávy titkára volt, szintén jelentést tett a rendörségnél, hogy pénztárából háromszáz forint hiányzik.

— Halálozások. Granasztói Rihmer Gyula, szántovai kir. kincstári uradalmi ispán e hó 19-én 45 éves korában tüdöszélhüdésben meghalt. — Etre-Karchi Geörch Johanna urnő halli alapitványi hölgy, f. évi október hó 19-én, d. u. 3½ órakor, életének 79-ik évében elhunyt. A boldogult nevezetes jótékony hagyományokat tett végrendeletében. Vagyonának legnagyobb részét, 10,000 frtot egy családi alapitványra rendelte forditatni, melynek jövedelméből jó tanulók ösztöndijakat nyernek. Ezen alapitvány kezelésével a pozsonyi káptalan lett megbizva, végrendeleti végrehajtónak Grulich József ügyvéd neveztetett ki. — Boroszlóban tegnap hunyt el Stein Wilhelmina ifjusági iró 42 éves korában, Stein Wilhelmina, ki Stein Vilmos név alatt irt, a Breslauer Zeitung főszerkesztőjének volt a felesége, öt fia közül 3 szerkesztő. (New-Yorkban, Berlinben, Boroszlóban.)

— Plon-Plon háreme. Egyik párisi levelezönk irja: Az „Egyetértés“ közlé már olvasóival, hogy titkos machinácziók folynak Napoleon herczeg, aliás Plon-Plonnak egyiptomi alkirálylyá való kineveztetésére. Egy olasz lap, a Nazione állitja, mikép a herczeg azért járt Konstantinápolyban és hogy valószinü, mikép ő ez alkalmat fölhasználta, a mohamedán hitre való áttérésre. Alig terjedt el Párisban Napoleon herczeg áttérésének hire, abban a feltevésben, hogy neki már most akár hány felesége lehet, csak a tegnapi napig 13.487 párisi szépség ajánlkozott feleségül Plon-Plon háremjébe. A levélbeli és személyes ajánlkozások még mindég folyton érkeznek, a herczegnek Avenue d'Autin-i lakása valóságos nő-ostromnak van kitéve.

— Az ágost. evangelikus egyház egyetemes gyülése ma ért véget. Báró Prónay Dezsö a mai ülésben beterjeszté a zsinatot elökészitö bizottság jelentését, s egyuttal inditványozza, hogy a reformátusok debreczeni zsinatára az egyház-egyetem üdvözlő küldöttséget meneszszen, hogy ez által is kifejezésre juttassa azt a testvéries viszonyt, mely a két protestáns egyház közt mindig uralkodott. Ez inditványt nagy lelkesedéssel elfogadták s az üdvözlő küldöttség fejévé az inditványozót választották meg. Lancsek Dániel a karhatalommal elmozditott füreszi lelkész ügyében, melyet a füreszi egyház az egyetemes gyülés elé hozott, kimondták, hogy ez a tiszai kerület belügye.

— A cseh szinház égése. A prágai törvényszék tegnap tárgyalta annak a három munkásnak az ügyét, kiknek vigyázatlansága a cseh szinház égését okozta. Kitünt ugyanis, hogy e munkások az olvasztókályha izzó szenét a tetön levő csatornába öntöttték, a nélkül, hogy kioltották volna. A prágai „Politik“ a tárgyalásról közölt tudósitásában terhelő körülmény gyanánt emliti, hogy a munkások ketteje, a gépész meg a lakatos német s hamisitatlan dialektusban beszél. A harmadik munkás cseh származásu. A munkások tagadják, hogy ök okozták volna a szinház kigyuladását, söt a gépész azt állitja, hogy azon a napon nem dolgozott a tetön.

— A pocsuvadlói esetet egy hozzánk érkezett selmecz-bányai levél következöleg adja elö: Langermann Jakab pocsuvadlói kincstári erdöör folyó hó 5-én délutáni 5 óra elött elhagyván a pocsuvadlói korcsma ivó helyiségét két csövü töltött lőfegyverével a felsö almási határ felé ment s utja közben nem messze Pocsuvadlótól a kincstári erdöszélen találkozott Krajcs János notórius fatolvajjal, a ki György fia társaságában 4 igavonó szekéren a kincstári erdöben lopott fát haza szállitott. Megállitván a tolvajt több szóváltások után marháját elvinni akarta, a miböl ellenszegülés támadt. E közben az erdöör a fatolvajt bal karján keresztül hóna alá meglötte ugy, hogy ez szótlanul a földre lerogyván, nyomban meghalt. Ezt látván a lelött fatolvaj fia az erdöör ellen kikelt, a kit az erdöör puskája tusával fején ugy ütötte meg, hogy ez is félig eszméletlenül tántorogva orra esett és a földön négykézláb vánszorgott. Az erdöör látván, hogy az apa agyonlöve a földön fekszik, a puska tusával leütött fiu pedig a földön vánszorog, a lőfegyver második csövét a balállához alkalmazta és annak elsütése által öngyilkossá vált. A biróság, a mint ez esetröl illetékes szolgabiróság utján e hó 10-én értesült, hivatalos kötelességét e hó 11-én teljesiteni el nem mulasztotta.

— Nagyváradi hirek. Biharmegyei Lapokból vesszük át a következöket: Tegnap a reggeli órákban kardpárbaj ment végbe városunkban. Egy ismert fiatal hirlapiró vivott egy közös hadseregbeli katonatiszttel. Utóbbi több könnyebb sérülést szenvedett. — Ugyancsak tegnap délelőtt egy pisztoly-párbaj is vivatott, két fiatal jogász között. A váltott lövések nem találtak. — Csobánczy Sándor asztalossegéd, Csobánczy Antal városi biztos fia, tegnap mestere, Zachariás Endre Hármas-utczai házának padlásán felakasztotta magát. A derék, szorgalmas fiatal ember öngyilkossága nagy részvétet keltett ismerösei körében.

— A Göczel Istvánnak adandó diszkardra beérkezett pályázó tervek megbirálására fölkért szakértök, Pulszky Ferencz, Hampel József, Pulszky Károly stb. tegnap itéltek a négy terv fölött, A „Függetlenség“ szerint az Egger S. és társa által benyujtott, Schickedanz jeles dekorativ rajzoló által XVI. századbeli erdélyi minták után készült tervet fogják ajánlani a kard-bizottságnak. Az Egger-féle kard, mely arany vert munkákkal és zománczmüvekkel lesz ékesitve a gránát és türkiz berakásokon kivül, körülbelül három hét alatt készülhet el.

— Sárosnagypatak város elöljáróságától ma a következő sorokat vettük: Az „Egyetértés“ 287-ik számának „Ujdonságok“ rovatában „Német levél Sárospatakon“ czimü közlemény nem egészen való. A tényállás a következő: Kiliány József opákai tanitó ö felsége a királyhoz ennek nevenapja alkalmából nem verset, hanem egy német folyamodványt irt, melyben sok jó kivánatai mellett sanyaru sorsát és szegénységét is elöadva, segélyért esedezett. Ezen folyamodvány lett aztán 15 frttal terhelten a sárosnagypataki elöljárósághoz ö felsége kabinet irodájától leküldve azon német megkereséssel, hogy a folyamodványt és a 15 frtot kérvényezönek kézbesitsük. Miután pedig folyamodó nem sárospataki, hanem apákai lakos, a kabinet-iroda megkeresését és a pénzt, nem mintha a megkeresést nem értettük volna, hanem mert a kézbesitést nem eszközölhettük, tisztelettel visszaküldöttük.

— Montblanc-mászók. A „L'Allobroge“ czimü savoyai ujság szerint ez évben 42 karaván, vagyis 64 ember mászta meg a Montblancot. A hegymászók közt volt 19 franczia, 17 angol, 11 svájczi, 6 amerikai, 6 német, 3 olasz és 2 osztrák. Nö három mászta meg az óriás hegyet: Chafi-Chafi asszony angol nö, Schiesz Margit svájczi leány és Dolly Duret kisasszony Francziaországból.

Rövid hirek. Tüz a zsinagógában. A balassa-gyarmati izraelita imaházból, füstfelhöt láttak kitódulni e hó 17-én este kilencz órakor az arra járó-kelök. Pár percz mulva már lángok is törtek ki az ablakokon. Rögtön behatoltak a templomba s rövid idö alatt elfojtották a tüzet, mely még nagy mérveket nem ölthetett. — **A Danton szobrára** meginditott gyüjtés Párisban javában folyik. Hugó Viktor is járult hozzá az „Express“-hez intézett következö sorokkal: „Kedves bajtárs! Igen, Danton méltó arra, hogy a történelem elismerje érdemeit. Hibáit elenyésztetik hatalmas cselekedetei; Danton nagy ember! Hugó Viktor.“

— Háromszoros éjjeli támadás. Uj Zsiga bérkocsis tegnap éjfél után 1 órakor kerepesi uti állomásáról hazafelé hajtott a gyöngytyuk utczán keresztül. A köfaragó-utczán szembe jött vele egy éjjeli ör nagy kiabálással, hogy a Sándor-utczában két ember megtámadt és kifosztott valakit s a megtámadók erre futottak. A bérkocsis lovai közé csapott s a tetteseket csakhamar beérve, rendör után kiabált, de rendörnek hire-hamva sem volt a környéken. Ezt látva a két jó madár, egyikök a kocsi elé ugrott, megragadta a ló kantárát s egy késsel a ló orrába szurt; ugyanekkor a másik felkapott a bakra s egy kés-szurással a kocsis keze fejét ketté hasitotta. A szegény ember kétségbeesetten orditott, a lovak pedig tovavágtattak. A kocsis kiáltozása felriasztotta az utczák lakóit, s végre a kocsit a Mária-utczában tartóztatták föl. A támadt zajra végre odaérkezett egy szál rendör s a tetteseket el akarta fogni. A gézenguzok rátámadtak a rendörre s ugy elverték, hogy eszméletlenül maradt a földön, a tettesek pedig kereket oldottak. A rendört a bérkocsis szállitotta be kocsiján a Rókus-kórházba, hol most mind a ketten gyógykezelés alatt vannak. A kocsis kiabálására a futásnak eredt tolvajokkal a gyöngytyukutczában szembejövö Drakovszky József óriás utcza 1. szám alatt lakó bodnár megkisértette ugyan a menekülöket feuntartani, de ez meg bal vállán oly mély szurást kapott a tolvajok egyikétöl, hogy fél ájultan rogyott össze. Csak miután a Rókus-kórházban bekötötték sebeit, tudott lakására haza vánszorogni. A gyöngytyukutczában az éjjeli örök elszórva, 4 kabátot, 5 mellényt, 3 tarka inget és 2 kendöt találtak, mely lopott tárgyakat menekülés közben a tolvajok dobtak el maguktól.

— Hirtelen halál. Szabó Pál komáromi születésü napszámos, tegnap délután a Csepel-rakparton levö pálinkamérésébõl az udvarra kiment hirtelen összerogyott és meghalt. Hulláját a Rókusba szállitották. Hirtelen halálát a mértéktelen pálinkaivás okozta.

— Furfangos csaló. Egy tisztességesen öltözött ember állitott be tegnap Papeka Tamás hangszergyároshoz, s mintegy száz forint áru hegedüt és trombitát választott ki. Azt mondta, hogy vidéki hangszerkereskedö. Mikor bevégezte a választást, megkérte a gyárost, küldené el vele egyik segédét a szállására, hol majd ki fogja fizetni a hangszerek árát. A gyáros melléje adta segédét, kit az idegen egy bérkocsiba ültetett s oda hajtatott vele a király-utczai Benkert-féle kávéház elé. Ott leugrott a kocsiról, magához vette a portékát s azzal biztatta a segédet, hogy várjon reá, nyomban kihozza a hangszerek árát. Az együgyü suhancz várt jó darabig, végre türelmét veszté s benézett a kávéházba. Szörnyüködve hallotta, hogy az ö idegenje már félórával azelött eltávozott a nagymezö-utcza felé szolgáló ajtón. A segéd nem csak a portéka árát vesztette el, de a bérkocsist is kénytelen volt kifizetni.

— Eltünt. B. A. Aladár müegyetemi hallgató s tartalékos huszár pár nap óta nyomtalanul eltünt.

— Örült öngyilkos. Ma délután egy órakor divatosan öltözött fiatal ember gyalogolt a lánczhidon Pestről Budára. Utközben erkölcstelen dalokat énekelt egész hangosan s magaviseletével fölöttébb megbotránkoztatá az arra menöket. Egyszerre megállit egy uri embert s durván, illetlenül kérdi töle, hogy: „hány az óra?“ A kérdezett azt felelte, hogy egy. „No hát akkor — mondá a rendetlenkedö, ki kétségtelenül örült volt — no hát akkor ideje, hogy meghaljunk.“ Ezzel felugrott a hid karfájára és bele vetette magát a Dunába. Ugrásközben levitte fejéröl a szél ujdonatuj kalapját, melynek bélésén „J. H.“ mongramm látható. Két matróz utána indult csónakjával, de az öngyilkost nem lehetett már megmenteni.

— Sikkasztó épitömester. Kinke Pál épitömester 712 forintot kapott Lanesauer szállitótól, hogy fizesse ki belöle azokat a munkásokat, kik háza épitésénél alkalmazásban állanak. Kinke, a helyett, hogy e czélra forditotta volna a pénzt, megszökött s fiatal nejét a legnagyobb nyomorban hagyta. Landaueren kivül még más iparosokat is megkárositott vagy 2000 forintig, kik ma neszét vevén egy távirat hirének, melyet a megugrott épitömester nejének küldött, feljelentették e körülményt a rendörségnek. A rendörség meggyözödvén, hogy neje tényleg vett töle táviratot Boroszlóból elfogatása iránt azonnal intézkedett.

Szinház, müvészet.

— Liszt-ünnepély. Az irók és müvészek társasága által Liszt Ferencz 70-ik születésnapja évfordulóján, holnap szombaton esti fél 8 órakor rendezendö ünnepélyen a hangverseny után társas lakoma lesz.

— A zongora-hangversenyek idei saisonját Grünfeld Aladár nyitotta meg. Nem rossz omen, ha a hangversenyek minöségére akarunk következtetést vonni, de igen is rossz a müvészekre nézve, ha a kis vigadó-terem ma tapasztalt ürességét tekintjük. Grünfeld ur, ki a budapestieknek már nem uj jelenség, ujolag bebizonyitotta müvészi hivatását: szolid, elegáns szalon technikája, finom, izléses, szellemes elöadása által. Mint zeneszerzöt is elönyösen ismertük meg. Bermann ép oly melegen, mint kedves hanggal énekelte a hangversenyzö két dalát. A programm kitünö volt és megfelelt a müvész egyéniségének. A darabok között különösen kiemelendö Bach (Saint-Saens) Gavottja, Rubinstein nehéz Valse-Caprice és Lehnbert indulója. A Mazurka és a Valse-Caprice után annyira megtapsolták, hogy a programmot egy saját szerzeményü polkával megszaporitotta. —x.

— A meiningenieknek ma volt legsikerültebb estéjük. Elöadták Schiller „Wallenstein táborát“ és Shakespeare „Makranczos hölgyét“. Az első darab festöi rendezése, az utolsóban Petruchio (Nesper) és Katalin (Moser-Sperner assz.) kiváló játéka nagyon tetszett a közönségnek. A vigjátékban a meiningeni szinészek sokkal nagyobb hatást tettek, mint eddig a drámában. Azelött a diszleteket tapsolták, ma a szinészeket is.

— A müscsarnokból. A müscsarnokban a kiállitás I. sorozata még csak egy hétig fog tartani; a második sorozat november 5-én nyilik meg. A kik látni akarják az idei párisi szalon kitünö képeit, iparkodjanak az elsö sorozatot megtekinteni, mert egy nehány a második sorozaton már nem lesz kiállitva. A kiállitás második sorozata szintén jelesnek igérkezik s magyar festöktöl több igen érdekes kép lesz látható. Igy Baditz Ottónak, Gyárfás Jenönek, Vágónak, Fesztynek egy-egy nagyobb szabásu müve. Aggházy Gyula és Spányi Béla szintén ujabb képeikkel jelennek meg. Reménye van a képzömüvészeti társulatnak, hogy a II. sorozatra Zichy Mihály el fogja küldeni „Courtisane“ czimü nagyhirü festményét. Az egyesület alelnöke, ki fivére a müvésznek, helyezte kilátásba ez örvendetes eseményt, melynek beteljesülése ugy a müvészvilágnak mint a közönségnek bizonyára nagy örömet fog okozni. — Miskolcz városa 200 frttal a képzömüvészeti társulat alapitó tagjai sorába lépett.

— A temesvári német szinházról közölt tudósitásoknak meg lett az az eredménye, hogy az ottani közönség körében mozgalom indult meg egy magyar szinügygyámolitó egyesület alakitása érdekében. Ez egyesület feladata lesz a magyar szinészet érdekeit Temesvárott folyton istápolni, a magyar szinészetnek külön szubvencziót, annak idején pedig megfelelö bérletet biztositni. Kilátás van rá, hogy ez egyesületnek 3—400 tagja lesz s igy évenkint legalább 1000 frt segélyben részesittetik. Ezenkivül a városi törvényhatósági bizottság több tekintélyes tagja megigérte, hogy keresztül viszik, miszerint a leégett szinház alapitó páholy tulajdonosai által fizetett 3200 frt fele része, vagyis 1600 frt a magyar szinészeti vállalat részére szavaztassék meg. Tavaszszal Temesvárra szándékozzák hozni vagy az aradi vagy a kolozsvári szintársulatot. Ezektöl jó elöadásokat lehet várni, s remélhetö, hogy az idegen ajkuak a jó magyar elöadásokat meg fogják szeretni.

— Milanóban vasárnap nyitották meg az egyházi zene reformálása végett egybegyült kongresszust, melyre Olaszországnak csaknem minden nagyobb városa küldött képviselöt.

— Villanyvilágitás a párisi operában. A párisi operában okt. 15-én diszelöadás volt, de nem afféle „közönséges“ diszelöadás, aminöt uralkodói meghagyás folytán rendezni szoktak. A páholyok nem voltak telve herczegekkel, diszegyenruhás tábornokokkal, s unatkozó bürokrátokkal, akik rendjeleiket mutogatják a bámész közönségnek, mialatt a szinpadon szereplökre alig hallgat a valaki. Nem, ez egészen másforma diszelöadás volt. — Megpróbálták az operában a villanyvilágitást. Mindazáltal ez a diszelöadás is versenyzett unalmasságban a többivel, minek oka abban volt, hogy a villanyvilágitással való elsö kisérlet nem sikerült ugy, a miként várták. A villanyossági készülékek nem voltak egészen rendben, s a rendes, mindennapi légszeszvilágitás a mai villanynál czélszerübbnek bizonyult. Mindazáltal a villanyvilágitásnak egészen tárgyilagos elbirálása nem volt lehetséges, mert a légszeszlángok is felgyujtattak, s nagy mértékben alkalmazva lettek. Legfényesebb volt a világitás a lépcsöházban, hol a disze kandellaberekre villanylámpák helyeztettek. Ezuttal még nem forditottak kiváló gondot arra, hogy a villanylámpák müvészi formában állittassanak elö, mivel elsö sorban csak a villányvilágitás czélszerüségét óhajtották megkisérteni. Azon esetre, ha a világitás hasznosnak bizonyulna, nem fognak késni a hasznost a széppel összekötve, fényes és müvészi alakban elhelyezni a villanylámpákat s azokat külsöleg is kiváló pompával és fényes diszszel kiállitani. A lépcsöház gyönyörüen nézett ki, annak épitészeti remekei impozáns szépségben tüntek ki, s a lépcsözet fehér márványkoczkái tündéri látványt nyujtottak. Azonban a szinpadra nézve nem oly kedvezö a világitás, mert a szinek nem jelentkeznek természetes valódi minöségben. Az alakokat különös merevség veszi körül. A fehérbe öltözött nök olyanok voltak, mintha átlátszók lennének, s némely arczok, mely a legszebb barátságos fénye mellett finom, habár nem egészen élethü szinben jelentkeznek, ugy néznek ki a villanyvilágitásnál, mintha álarczczal lennének födve. A fehér és vörös szin minden átmenet nélkül válik ki, az egyes szinárnyalatok azonnal láthatók, s a szem alatti fekete vonások sajátszerü durvasággal tünnek ki. Csak a rendjelszalagoknak és rendjeleknek kedvez a fény; a brilliantok ugy ragyognak, mint csillagok a tiszta ég boltozaton. A teremben szinte meglepö benyomást gyakoroltak az üveg gyöngyök, melyek a kupolát köriték. Mintha egy óriási gyöngysorral ékitették volna fel a házat. Minden egyes gyöngyön keresztül beragyogott a nappali fény vetélkedve a halványabb légszesz lángokkal, melyek azonban korántsem hagyták magokat egészen legyözetni. Miután a légszeszlámpák is égtek, ép ugy látszott, mintha tiszta napfény sugárzott volna be. A villanyos gyöngysor vakitó szép látványt nyujtott, a karzat közönsége e fény mellett falfehér volt, mialatt a légszesz által világitott közönség az alsóbb régiókban megtartá egészséges, természetes szineit. Hogy a villanyvilágitás behozatala — a drámai müvészet terén hatalmas forradalmat fog elöidézni: az már ezen elsö kisérletböl is kitünik. Elönye legelsö sorban az lenne, hogy a tüzveszély sokkal csekélyebb lenne, mint most. Amennyiben e világitás mellett a szinpadon levö alakok és dekorácziók szintén jelentékeny változáson mennek keresztül, a szinpadi festésnek egészen uj módszerét kellene megteremteni. Csakis a valódi anyag és a természetes szinek nem változnak, mig a többi szokásos szinpadi szinezések nagyon is kopott, silány formában jelentkeznek. Az arczfestésnek is uj módszerét kell alkalmazni, mert a jelenlegi tarthatatlan. A mi eddig szép és jó volt, a mi egészen természetesnek látszik a légszesz világa mellett, az a villanyfénynyel durva élvezhetlen alakot ölt. Mondani lehet, hogy e fény a tiszta igazságot nem támadja meg csupán. Még az arczjáték és gestikuláczióra is nagy hatása van, ugy hogy a szinpad alakitó müvészetének hatalmas és nehéz ujitásokon kell keresztül menie. Valószinüleg diskrétebb és természetesebb játékmód fog életbelépni, bizonyára a valódi müvészet elönyére. Hogy a dekoráczió-festészetben minö változás fog elöállani, azt elképzelhetik a müvészek. A durva mázolás ideje lejárt és a dekoráczióknál is finomabb árnyalásra lesz szükség. A szinpadi távlat sem szerepelhet azon vonalak szerint, melyeket a légszeszvilágitásnál alkalmazni lehet, mert ha a fény a dekoráczióra esik, akkor az sokkal közelebb állónak tetszik. — A függönyökre festett kisebb ajtók, képek és butorok épenséggel nem láthatók, s mind oly dolgok, melyek közönséges légszeszvilágitás mellett valóságban s csalódásig jelentkeznek. — Még nagyobb a baj tüneményes daraboknál, mert egy gömbölyded alaku, kitünöen formált Venus egyszerre olyan lapos lesz akár a deszka, s a kis meztelen Amor nyilával együtt ugy néz ki, mint egy növénygyüjteményben lesajtolt mezei virág. E téren gyökeres ujitásoknak kell történ-

hi. A villanyvilágitással még több kisérletet is tesznek, mielött azt rendszeresen alkalmazzák. Sok nehézséget kell még legyözni, hogy a légszeszvilágitás leszorittassék a térről s a villany czélszerüsége teljes mértékben alkalmazható legyen.

TÁVIRATOK.

Uralkodók találkozása.

Bécs, okt. 21. A „Wiener Abendpost“ irja: A megelégedés, melyet az Ausztria-Magyarország és Olaszország uralkodóinak találkozásáról szóló hir általában keltett, ama megmagyarázható elismerésben leli indokát, hogy azon alapnak szélesbitése, melyen az Ausztria-Magyarország és Németország uralkodóinak bensö viszonya nyugszik és ama kör terjedése, melybe mindazok léptek, kik azon elveknek hódolnak, melyek támpontjait képezik e barátságos viszonynak, — egyszersmind fokozza és szilárditja a béke fentartása iránti biztositékait.

Bécs, okt. 21. Robilant gróf ismét átvette az olasz nagykövetség vezetését. Hiteles értesités szerint az olasz király okt. 27-én érkezik Bécsbe.

Milano, október 21. (Az „Egyetértés“ távirata.) Mint a Lombardia jelenti, az udvari vonat Villachba e hó 26-ára van megrendelve, — A „Raggione“ szerint az olasz király csak deczember vége felé utazik Berlinbe.

A „Trento“ nevet viselö irredenta szövetkezet déltiróli segélyegyesületté változott át.

Klagenfurt, okt. 21. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Az itteni polgári és katonai hatóságok az olasz király fogadtatását illetöleg terjedelmes megbizatásokat kaptak. — Az olasz király október 26-dikán érkezik Villachba, Villachból a király Bécsbe tovább utazik, s oda 27-én érkezik meg.

Bécs, okt. 21. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Az uralkodó Umberto király elé egész Villachig vagy Pontafelig utazik. Az olasz király Bécsben 3—4 napig marad. Az udvar a fogadásra már minden előkészületet megtett. Bécsben ez alkalomból nagy ünnepélyességek fognak tartatni. A hivatalos ebédeken kivül az udvari operában két diszelöadás lesz 28-án és 29-én. 30-án udvari hangverseny tartatik Hellmesberger vezetese alatt. Jó idő esetében katonai szemle.

Bécs, okt. 21. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Umbertó király hivatalos jelentés szerint csütörtökön, 27-én este fél 8 órakor a déli vaspálya külön vonatán érkezik Bécsbe. Legfelsöbb rendeletre az udvari méltóságokon és a minisztereken kivül báró Poszinger helytartó, Newald polgármester és Marx rendörigazgató is megjelennek fogadására a vasuti indóháznál. Az összes hivatalos személyek disz egyenruhában az olasz rendjelek nagykeresztjeivel jelennek meg. Ama koronatartományok fönökei, melyeken a király átutazik utasittattak, hogy a határon üdvözöljék a magas vendéget.

Ferencz József király szerdán (?) jön Gödöllöröl Bécsbe, hogy csütörtök délelött fogadja a delegácziókat a burg lovag termében és este a megérkezö vendégeket üdvözölje.

Az olasz király tiszteletére rendezendö udvari hangversenyben részt vesz Lucca asszony, Bianchi kisasszony, Gomperz-Bettelheim asszony és Walter is. — Az olasz király vasárnapig marad Bécsben, s hetfön reggel tovább utazik Berlinbe.

Bécs, okt. 21. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Az olasz király utazási programmjában az utolsó pillanatban változás állott be. A király ugyanis **nem fog Berlinbe utazni**, hanem Bécsből visszautazik egyenesen Olaszországba.

London, okt. 21. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A „Morning Post“ arról értesül, hogy Francziaország az olasz kabinetre nagy presszíót gyakorol Umberto olasz király Bécsben való utazásának meghiusitására.

Róma, okt. 21. A Diritto az olasz királynak Ferencz József császárral és királylyal való találkozását boldog és mind a két állam lakossága által forrón óhajtott eseménynek mondja, melyet az olasz hadsereg is nagy megelégedéssel fogad. Ez utóbbi a két uralkodó találkozásában az osztrák-magyar hadsereggel való katonai baráti kötelék szorosabbra füzését látja, mely e hadsereg bátorságát a csatatéren tanulta meg becsülni és azt óhajtaná, hogy ezentul mindenkor oldala mellett legyen.

—

Lemberg, okt. 21. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A „Dzienik Polski“ jelenti: Nehány magasabb rangu orosz katonatiszt utazott át itt Krakó felé. A lembergi katonai zenekarok parancsot kaptak betanulni az orosz hymnuszt. A tartománygyülés f. hó 24 én tartja zárülését. Smolka elutazott Bécsbe.

London, okt. 21. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Illetékes helyről jelentik Pétervárról, hogy Ignatiew nyilatkozata szerint az orosz közlekedési miniszter a czárnak a találkozáshoz tervezett utazása esetére semminemü felelösséget nem vállal.

—

Északafrikai zavarok.

Toulon, okt. 21. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Tarn és Corrése állami szállitó hajók három zászlóaljjal és élelmi szerekkel Golettába vitorláztak.

Tunisz, okt. 20. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Egy Foum-el Kharouából ide érkezett futár a Sabattier hadosztály több csatározásáról hozott jelentést. Az arabok a kairománi ut mögött tetemes számban voltak, csakhamar leszorittattak állásukról és vad futásnak eredtek. A futár állitása szerint 800 halott arab lepte el a harczmezőt. A francziák csak 5 halottat és 8 sebesültet vesztettek.

Ali bej egy ujabb ütközetben ismét legyőzte Ali-Ben-Amart és 200 foglyot ejtett.

Páris. okt. 21. (Az „Egyetértés“ távirata.) A Maltából jövő „Albrecht föherczeg“ nevü osztrák pánczélos hajó La Golettába érkezett. Forgemol tábornoknak egy Tebesszából keltezett távirata részleteket közöl csapatának elönyomulásáról. A többi között ezeket mondja: Kétháróm száz fönyi lovas ellenség támadott meg bennünket Haydra közelében s csekély kitérésre kényszeritette csapatunkat, de a 3 afrikai vadászezred négy százada reájuk rontott s visszavonulásra szoritotta öket. Futás közben tiz-tizenöt emberük életét veszté. Később összeszedték magukat, megint rajtunk ütöttek. A harcz ujból megkezdödött s két órától ötig tartott. Mi öt halottat s több sebesültet vesztettünk. Az ellenség vesztesége jóval nagyobb volt.

Tunisz, okt. 21. Laroque ezredes Kefböl elindult és Nebeurtól keletre tegnap egy ellenséges tábort oszlatott fel és nagy veszteséget okozott a lázadóknak. Laroque Oned-Tessa környékén táboroz, a hol a támadást várja. A Testoniban állomásozó Aubigny tábornok parancsot kapott, hogy segédkezet nyujtson Larogne ezredesnek. — Saussier tábornok felhivást intézett Tunisz összes arab lakosaihoz, mely kijelenti, hogy valamennyi békés lakos vallását, tulajdonát és személyét tiszteletben fogják tartani, de a csandzavarok és rablások szervezöit szigoruan meg fogják büntetni.

—

Bécs, okt. 21. A megszökött Fischer Géza által megkárosult egyének rendöri feljelentésére ma elfogták büntársát, Wintersteiner vasuti hivatalnokot és átszolgáltatták az országos törvényszéknek.

Prága, okt. 21. (Az „Egyetértés“ távirata.) A helytartóság rendelete folytán Cuzik, a smichovi kerületi kapitányság első biztosa szolgálati tekintetekből Mühlhausenbe helyeztetett át; ez már a harmadik áthelyezés a kuchelbadi affaire következtében.

A nemzeti szinház épitési bizottság f. hó 30-án tartandó közgyülésére nagy agitáczió van készülöben az ifju cseh részéről. Viharos jeleneteket várnak.

Ma este megy végbe a német képviselök lakomája a német kaszinóban.

Laibach, okt. 21. A tartománygyülés Navratil inditványára elhatározta, hogy a sichelburgi kerület hovátartozóságának eldöntéseért ö felségének köszönetét fogja kifejezni és határozatot fogadott el a nevezett kerület és Marienthal község bekeblezése ügyében.

Troppau, okt. 21. A tartománygyülés a közigazgatási reform felett áttért a napirendre.

Lemberg, okt. 21. (Az „Egyetértés“ távirata). Czerkavszki alapos indokolása folytán határozatba ment, hogy a lembergi egyetemen felállitandó lengyel jogtörténelmi tanszék tárgyában benyujtott inditványt, mint sürgöst tárgyalják. A tartományi fönök közli, hogy tekintettel a delegácziók legközelebbi összejövetelére, a tartományi gyülést f. hó 24-én bezárja.

Berlin, október 21. (Az „Egyetértés“ távirata.) A választási nap közeledtével mindinkább nö a pártok agitácziója. Különös érdeklödéssel tekint minden szem Berlinre. Az itteni választások eredményére annál feszültebb a kiváncsiság, minthogy az ellenséges pártok nem egy tekintetben uj fegyverekkel küzdenek. Meg kell adnunk a haladók elleni konzervativ koalicziónak— irják a Frznkfurter Zeitungnak — hogy serényen müködik, és hogy a mi szervezetét illeti, sokat tanult a social-demokrataktól. A második választási kerületben, hol minden követ megmozdit Stöcker megválasztása erdekében, minden egyes házba külön megbizottat küld, ki megkérdi az illetöket, vajjon érdeklödnek-e Stöcker megválasztása iránt, ha elutasitó választ kap, udvarias bocsánatkéréssel tovább áll. A második választókerületben mindezek daczára Virchov ügye igen jól áll, ugy hiszik, hogy ö 12—14,000 szavazatot fog kapni Stäcker 6—8000 szavazata ellenében.

Lipcse, okt 21. A felségárulási pörben Waterstraat, Christ, Baum és Legel vádlottakat felmentették, a többieket egytöl $2\frac{1}{2}$ évig terjedő fegyházbüntetésre Dave vádlottat pedig két évi fogságra itélték el.

Karlsruhe, okt. 21. Bluntschli titkos tanácsos a zsinat berekesztése után kihallgatásra akart menni, a várlak elött szélhüdés érte és rövidre rá meghalt.

Páris, október 21. (Az „Egyetértés“ távirata.) Henri Rochefort a következö nyilatkozatot közli lapjában: „Sokat beszéltek egy küldöttségről, mely az Elyséebe menne, hogy Berezovszky és Nourrit megkegyelmezését kérje. Élénk részt veszünk e két politikai elitélt sorsában, de a hozzánk érkezett közlemények azt gyanittatják velünk, hogy ezt az egész tüntetést mesterségesen rendezik, hogy a kamarák összeülése pillanatában megrémitsék a népet s a balközép minisztériumának megnyerjék. A „Republique Française,“ mely most a vörös kisértettel fenyegetödzik, ugy tudja, mint mi, hogy mit kell tartani ama nyilatkozások eredetéről, melyektől félni látszik. Valamint a császárságnak, azonképen a köztársaságnak is meg van a fehér zubbonya. — A kormány csakugyan fél, hogy a kamarák megnyitása alatt tüntetni fognak a kommunardok s a Bourbon-palota meg a Luxembourg örségét megerösittető.

Marseille, okt. 21. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Tisztek beszédéből kivihető, hogy a katonaság körében mindegyre nagyobb Farre hadügyminiszter ellen az elégedetlenség Hirlik, hogy Farre, ki erről tudomással bir, már be akarta adni lemondását, de a jelen alkalommal e dolgot inopportunusnak tartják.

Marseille, okt. 21. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A „Gazette du Midi“ genuai levelezöje azt jelenti, hogy az osztrák-magyar uralkodó legközelebb Nizzába érkezik.

Páris, október 21. Ab-del-Kader fiatalabbik fia levelet irt Damaszkuszból, melyben megczáfolja Francziaország iránt neki tulajdonitott ellenséges szándékot. — A Siécle szerint Jarrés tengernagy, a madridi követ lesz tengerészetügyi miniszter. — A tuniszi expedicziót, mely nyolcz dandárból áll, egy dandárral szaporitják.

Páris, október 21. A villamossági kiállitás dijait ma osztották ki. Az elnöki széket Cochéry miniszter foglalta el. A franczia, német és angol posta és távirdaminiszteriumok és az osztrák kereskedelmi minisztérium nagy diszokmányt, a különféle vasuti társulatok, az osztrák-magyarok is, továbbá Brequet, Christophle és a telefon társulat Baudet, Edison, Gras, Plante és Siemens feltalálók okmányt kaptak.

Róma, okt. 21. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A kamara megnyitása a jövö hó 22-ére tüzetett ki.

Az itt keringő hirek szerint a Vatican legkevésbé sincsen megelégedve az olasz zarádokok péterfilléreivel. Ha csak az olaszországi katholikusok járulnának ajándékokkal a Vatikán szükségleteihez, ezeket aligha lehetne fedezni.

Kopenhága, okt. 21. Raon tengerészeti minisztert végleg hadügyminiszterré nevezték ki.

London, október 21. (Az „Egyetértés“ távirata). A föld-liga legujabb proklamacziója, mely a bérösszeg kerek megtagadására hivja fel a bérlöket, a kormányt kényszeritette a földligának mint lázongók egyletének üldözésére. A londoni lapok helyeslik a kormány eljárását, mely a „Times“ szerint, a föld-liga által használt terrorizmust paralizálni fogja. A Standard és a Daily Telegraph csak azt sajnálják, hogy a most foganatositott rendszabályok oly soká késtek, mert hiszen a földliga üzelmei egy évvel ezelött ugyanazok voltak, a mik ma. A Daily News czáfolja az ily rendszabály szükségességét, minthogy nem épen könnyü lépésnek tartja a kormány részéről egy politikai egyletet nemcsak törvénytelennek, de bünösnek is nyilvánitani; másrészt azonban tudhatja mindenki, hogy a föld-liga törvények helyett terrorizmussal uralkodik Irországban.

Belgrád, okt. 21. (Az „Egyetértés“ távirata.) Pol. Corr. Milán fejedelem Mijatovics leköszönését ama feltétel mellett látszik elfogadni, hogy nevezett egészségének helyreállitása után, tehát, orvosi velemény szerint 1882. februárban ismét belép az államszolgálatba. Mijatovics november 1-sö napjaiban Jersey szigetére fog menni.

Belgrád, október 21. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A fejedelem nem fogadta el Miatojovits pénzügyminiszter lemondását. Ez átadja a külügyminisztérium vezetését Pirotsanacznak, ki az igazságügyet Radovicsnak engedi át.

Bukarest, okt. 22. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Mindazon zsidó vallásu egyéves önkénytesek, kik a honositást nem nyerték el, a hadsereg kötelekéből elbocsáttattak.

Ruscsuk, okt. 21. (Az „Egyetértés“ távirata.) A fejedelem eddigi magántitkára Stojlov megérkezett Sumlába, hogy a három havi katonai kurzust végezze és e mellett politikai mebizást is teljesitsen. Sándor fejedelem azt kivánja, hogy legközelebbi környezete ezentul csupán katonákból álljon.

Szófia, okt. 21. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A bulgár kabinetválság megoldása legtöbb valószinüség szerint az lesz, hogy a fejedelem Konomovot bizza meg a kabinet alakitásával.

Konstantinápoly, okt. 21. (Az „Egyetértés“ távirata.) A „Times“ ismert felosztási tervezete rosz hatást tett a török politikai körökre. Nagy lett az ijedelem mindenfelé. Nem tudták, abban hagyják-e a folyó ügyeket, hogy annál könnyebben állhassák utját az inváziónak, vagy várjanak, mig a tények igazolni fogják a kisértet közeledését. A szultán elött titkolták a tervezetet. Csak akkor tért vissza nyugadalmuk, mikor Haymerle báró haláláról értesültek. Felfogásuk szerint a külügyminiszter elhunyta elönyére lesz a politikai konstellácziónak.

Kairó, október 21. (Az „Egyetértés“ távirata.) Pol. Corr.: A szultán a kedivének távirati uton fejezi ki köszönetét a török biztosok elözékeny fogadtatásáért. — Hogy mi volt ezek küldetésének a valódi szélja, azt még nem tudni. — Az egyiptusi államhivatalnokok állitása szerint ezeknek a khedivével folytatott beszélgetése a legutóbbi események feletti általános nyilatkozatokon és a terepnek elövigyázatos kipuhatolásán kivül egyébre nem terjedt ki. Azt azonban sejtetni engedték, hogy a porta semmi esetre sem egyeznék bele abba, hogy Egyiptomban az alkotmányos kormányforma hozassék be — a mit különben kairói jól értesült körökben nem is tartanak valószinünek. A biztosok ezenkivül egy nagyveziri átiratot is hoztak a kedivéhez, a mely azonban csak parafrázisa annak a jegyzéknek, melyben a porta a török biztosok küldését bejelentette.

Alexandria, okt. 21. Az Alma és Invincible pánczélhajók tegnap este innen eltávoztak.

Közgazdasági táviratok.

Sátoralja-Ujhely. okt. 21. (Az „Egyetértés“ külön tudósitójának távirata.) A kiállitást ma még többen látogatták mint tegnap. Délután a szöllökben mintaszüret volt, melyre Miklós Gyula kormánybiztos vezetése alatt két órakor indultunk. A jury ma alakult meg és négy csoportra oszlott és még a következö 4 taggal egészitette ki magát: Führer Adolf (Mádról), Weinhändler Miklós (Mádról), Barthos Tódor és Maurer Rezsö (Kassáról).

Kolozsvár, okt. 21. A marosludas-beszterczei helyi érdekü vasut társaság igazgatósága az épiiési engedély tárgyában a kérvényt a közmunka- és közlekedési ministeriumhoz benyujtotta.

—

Bécs, okt. 21. Az osztrák-magyar vámkonferenczia tárgyalásai ma rövid idöre ismét félbeszakittattak, miután az osztrák kormány képviselöi a konferenczián tett javaslatokat ad referendum vették, s most ujabb utasitásokat várnak. Dr. Matlekovics államtitkár az utóbbi napokban nem volt itt s mostanság ide nem is váratik. A mit a tárgyalások részletei felöl más oldalról jelentenek, koholmány.

Belgrád, október 21. (Az „Egyetértés“ távirata). Pol. Corr.: Az Ausztria-Magyarország által beterjesztett hajózási szerzödés javaslatának megvizsgálására egy bizottság küldetett ki a következö tagokból: Simics és Stoics a külügyminiszterium osztályfönökei, Popovics pénzügyminiszteri osztályfönök és Gerzsics a nemzetközi jog tanára. Azt hiszik, hogy a bizottság, mely már megkezdette munkálatait, egy hét alatt be fogja azt fejezni.

Bécsi értéktőzsde.

Elötözsde.

Bécs, okt. 21. (Az „Egyetértés“ távirata.) A mai elötözsde lanyha irányt tüntetett fel és meglehetös üzlettelenség folytán nagyon csendesen folyt le. Párisból ugyan érkeztek magánjelentések, melyek szerint az ottani üzérkedés némileg megnyugodott; a londoni bankkimutatás sem hatott kedvezötlenül. Mindannak daczára, mint tegnap, ma is a berlini és párisi további hireket akarták bevárni. Járadékok lanyhák voltak, valuták ujból megszilárdultak.

Jegyzenek: Osztrák hitelrészvény 369.—, magyar hitelbank 369.50, angol-osztrák bank 156.75, bankegyesület 141.60, unióbank 146.40, osztrák földhitelintézet 284.—, magyar leszámitoló és pénzváltóbank —.—, tramway 196.75, Károly-Lajos vasut 320.50, lombard 151.—, észak-nyugati vasut 229.75, elbavölgyi vasut 255.75, prága-duxi vasut 60.75, kassa-oderbergi vasut —.—, Rudolf-vasut 170.25, gözhajózási részvények —, duna-drávai vasut —.—, Ferencz-József vasut —.—, alföldi vasut 173.75, északi vasut ——, pesti waggonkölcsönző részvények —.—, májusi járadék 76.50—, magyar 4%-os aranyjáradék 89.95—, husz frankos arany 9.38—, birodalmi márka 57.90—.

11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 369.25, magyar hitelbank 369.50, angol-osztrák bank 156.75, uniobank 146.40, bankegyesület 141.60, osztrák földhitelintézet —.—, tramway 196.25, államvasut 346.50, lombard —.—, elbavölgyi vasut 255.50, májusi járadék 76.50—, magyar 4%-os aranyjáradék 89.95—, 20 frankos arany —.—.

Déli tözsde.

A déli tözsde lanyhán nyilt meg.

Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 368.80, magyar hitelbank 368.75, angol-osztrák bank 155.50, uniobank 145.80, államvasut —.—, lombard 151.50, májusi járadék 76.45—, magyar 4%-kos aranyjáradék 89.85—, 20 frankos arany —.—, birodalmi márka —.——.

A hangulat tovább is lanyha. A berlini jegyzések nem buzditottak. Feltünöen gyengültek a mellékbankok részvényei. Járadékok is tovább gyengültek.

Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 367.60, magyar hitelbank 368.—, angol-osztrák bank 155.—, uniobank 144.50, bankegyesület 140.40, osztrák földhitelintézet 280.—, tramway 196.25, államvasut 344.50, lombard 150.—, Károly-Lajos vasut 319.—, északnyugati vasut 228.50, elbavölgyi vasut 254.—, gözhajózási részvények 578, Lloyd-részvények 628.—, lemberg-czernovitzi vasut —.—, magyar északkeleti vasut —.—, májusi járadék 76.42—, márcziusi járadék 93.70, osztrák aranyjáradék 93.70—, magyar papirjáradék 88.80—, magyar 4%-os aranyjáradék 89.80—, magyar 6%-os aranyjáradék 118.60, 1860-iki sorsjegy —.—, 1864-iki sorsjegy —.—, bécsi községi sorsjegy —.—, tiszai sorsjegy —.—, magyar nyereménykölcsön —.—, husz frankos arany 9.38—, birodalmi márka 57.90.

2 órakor zárulnak: osztrák hitelrészvény 369.80, angol-osztrák bank 155.50, uniobank 145.80, bankegyesület 141.—, magyar hitelbank 369.25, államvasut 347.50, Károly-Lajos vasut 321.50, gözhajózási részvény 579.—, Lloyd 628.—, északnyugati vasut —.—, elbavölgyi vasut 254.50, tramway 197.25, lombard 153.—, osztrák papirjáradék 76.52—, osztrák aranyjáradék 93.70, magyar 4%-os aranyjáradék 90.05—, 1864-iki sorsjegy 173.—, bécsi községi sorsjegy 131.—, huszfrankos arany 9.38—, birodalmi márka 57.90—, tiszai sorsjegy —.—.

Zárlatkor a következö kötések történtek:

Bécs, okt. 21. (Magyar értékek zárlata.) Magyar földtehermentesitési kötvények 99.—. Erdélyi földtehermentesitési kötvények 98.—. Magyar földh. záloglevél 101.25. Erdélyi vasut 167.75. Magyar keleti vasut 96.50. Magyar nyereménykölcsön 123.—. Szölödézsmaváltsági kötvények 95.25. Magyar 6%-os aranyjáradék 118.55. Tiszavölgyi sorsjegy 111.50. Magyar 4%-os aranyjáradék —.—. Magyar vasuti kölcsön 132.—. Magyar hitelbank 369.50. Alföldi vasut 172.75. Magyar északkeleti vasut 167.—. Keleti vasuti elsöbbségek 89.80. Tiszai vasut 247.75. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 120.—. Kassa-oderbergi vasut 148.25. Magyar papirjáradék 88.90.

Bécs, okt. 21. (Osztrák értékek zárlata.) Osztrák hitelrészvény 369.75. Lombard 153.—. Osztr. aranyjáradék 93.80. Váltó Londonra 118.45. Galicziai vasut 321.50. 1864-es sorsjegy 173.—. 1860-as sorsjegy 132.—. Osztrák ezüst-járadék 77.65. Török sorsjegy 22.—. Angol-osztrák bank 155.80. Államvasut 346.75. Napoleondor 9.37. Osztrák papirjáradék 76.50. Hitelsorsjegy 178.50. Váltó német bankhelyekre 57.85. Cs. kir. arany 5.61. Osztrák-magyar bank 831. Szilárd.

—

Esti tözsde.

Bécs, október 21. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Az esti tözsde a berlini jelentések folytán általán magas árfolyamokkal nyilt meg.

Öt órai árfolyamok: osztrák hitelrészvény 369.90, magyar hitelbank 369.25, angol-osztrák bank 154, uniobank 145.30, bankegyesület 140.40, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 119.50, Tramway 198.75, osztrák államvasut 348, Károly-Lajos vasut 319.75, lombard 154.25, osztrák papirjáradék $76.47\frac{1}{2}$, magyar 4%-kos aranyjáradék 90.

Bécs, okt. 21. (Esti zárlat.) Osztrák hitelrészvény 369.80. Magyar hitelbank 369.25. Déli vasut 154.—. 1864-es sorsjegy —.—. Magyar 6%-os aranyjáradék —.—. Osztrák papirjáradék 76.55. Galicziai vasut 320.—. Magyar papirjáradék —.—. Angol-osztrák bank 154.—. Osztrák államvasut 348.—. 1860-as sorsjegy —.—. Magyar nyereménykölcsön —.—. Husz frankos arany 9.38. Unio bank —.—. Osztr. aranyjáradék —.—. Magyar 4%-os aranyjáradék 90.05. Tartva.

—

Esti magánforgalom.

Bécs, október 21. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Az esti magánforgalom csekély forgalom mellett nagyon szilárd magatartással folyt le.

Kilencz órai zárlat: osztrák hitelrészvény 369.40 és 370.50 után 370.25, osztrák papirjáradék 76.55 magyar 4%-kos aranyjáradék 90.55.

—

Praemiumüzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, október 21. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) **Praemiumüzlet**: árfolyamállás osztrák hitelrészvényben holnapra 5—6 frt, nyolcz napra 12—13 frt, egy hóra 23—25 forint; magyar hitelbankban nyolcz napra 15—17 frt, egy hóra 30—33 frt; magyar 4%-kos aranyjáradék három hóra $4\frac{1}{4}$—$4\frac{1}{2}$ százalék.

Magándiskont: első helyi váltóra $3\frac{3}{4}$—4 százalék, távolabbi látra és domiczil váltóra $4\frac{1}{4}$—$4\frac{1}{2}$ százalék.

Pénz kevésbé böven.

—

Bécsi gabnatőzsde.

Bécs, október 21. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Az itteni ugyis lanyhaságra hajló irány, ma a new-yorki buzaárfolyam csökkenése által támogattatott, és a föczikk buza itt is csökkenö irányban mozgott. **Buza** öszre már majd semmi forgalomban sem részesül, miután a határidö közeledik végéhez és $12.42\frac{1}{2}$ frton inkább névleg jegyzendö; tavaszra ellenben nagyon élénk volt az üzlet és az árfolyam 13.03 egész 12.97 frt között mozgott, utóbbi jegyzés marad mint pénz. **Zab** tartva, öszre 8.07—8.12, tavaszra 8.50-8.55, **tengeri** május—juniusra 7.50—7.52.

Kész buzából tegnap este eladatott egy rakomány szerbiai áru 11.95 frtjával Bécsben a kivitel részére. Rozs nagyon szilárd, de üzlettelen. Zab nagyon szilárd, kész magyar kereskedelmi áru 8—8.20 frt, rostált alsórendü áru 8.40 frt. Tengeri kész áru 8.35—8.50 forint.

Szesz lanyha; kész burgonyaáru ma 34.25 frtjával adatott el. Határidöre ma nem volt üzlet.

Hivatalosan jegyeztetett: **Buza** öszre 12.40—12.42, tavaszra 13.00—$13.02\frac{1}{2}$, **zab** öszre 8.15—$8.17\frac{1}{2}$, tavaszra 8.55 $8.57\frac{1}{2}$, kereskedelmi áru 7.95—8.15, **tengeri** május—jun.-ra 7.50—7.52—, kész áru 7.45—7.50, **rozs** magyar 9.40—9.80, öszre 9.85—9.90, tavaszra 10.05—10.10.

Délután: buza-határidök valamivel szilárdabbak, egyéb változatlan. **Buza** öszre 12.40, tavaszra 13.—, **tengeri** május—juniusra 7.50. **Zab** öszre 8.12—8.15, tavaszra 8 55—8.57.

—

Külföldi értéktőzsdék.

Trieszt, október 21. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A megnyitás lanyha, zárlat szilárdabb. Váltók és valuták szilárdak. Váltó Londonra 118.25—118.65, olasz piaczokra 45.80—46, husz frankos arany 9.36—9.37, török lira 10.74—10,75, török tallér 2, májusi járadék 76.35—76.50, magyar 4%-kos aranyjáradék 89.75—90, osztrák hitelrészvény 367.50—370, Lloyd deczemberre 632, olasz járadék $87\frac{1}{8}$—$87\frac{3}{4}$, olasz bankjegy 45.95—46.05.

Berlin, okt. 21. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Külföldi, föleg bécsi jegyzésekre szilárd. A párisi kamatláb fölemelése nem gyakorolt befolyást. Az árfolyamok általán valamivel javultak. Osztrák hitelrészvény és commandit kezdetben fedezési és véleményvásárlásokra jelentékenyen magasabbak és élénkebbek is, később csendesebbek és gyengültek. Osztrák vasutak csendesek. Erzsébet és galicziai vasutak magasabbak. Belföldi vasutak valamivel javultak, de csendesek, szintugy külföldi járadékok, csak olasz járadék élénkebb kezdetben. Bányaértékek üzlettelenek. Fél kettő felé általános megszilárdulás különösen lombardokban. Dux-bodonbachi vasut nagyon szilárd. Pénz nagyon szüken. Lombard élénk. Osztrák hitelrészvény 640.50, államvasut 601.50, galicziai 138.25, lombard 267.50, román járadék 102.40, orosz 74.60, második keleti kölcsön 60.30, harmadik 60.25, olasz 88.25.

Frankfurt, okt. 21. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Az irány szilárd, az árfolyamok eltérö külföldi jelentésekre ingadozók. Zárlat a legmagasabb jegyzéseken. Osztrák hitelrészvény 319.25, államvasut 300.75, galicziai vasut 276.75, váltó Bécsre 172.10, Londonra 204.55, Párisra 80.63, lombard 142.75. Mellékértékek megszilárdultak. Kevéssé változott.

Frankfurt, okt. 21. (Esti zárlat.) Papirjáradék —.—. Osztrák aranyjáradék —.—. Osztrák hitelrészvény 319.75. Osztrák államvasut részvény 301.75. Déli vasut részvény 134.75. Magyar galicziai vasut —.—. Váltóár Bécsre —.—. 5% osztrák papirjáradék —.—. Ezüst-járadék —.—. 6% magyar aranyjáradék —.—. Osztrák bankrészvény —.—. Galicziai 276.75. Erzsébet nyugati vasut ——. Tiszavölgyi vasut elsöbbs. —.—. Magyar papirjár. —.—. $4\frac{1}{2}$% földhitelzáloglevél —.—. Szilárd.

Páris, október 21. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Ötszázalékos évjáradék 116.47, osztrák aranyjáradék $81\frac{1}{4}$, magyar 4%-kos aranyjáradék $79\frac{1}{8}$, osztrák államvasut 670, lombard 335, osztrák földhitelbank 920, orosz 93.25, olasz 88.90, török 15, egyiptomi 374, spanyol 26, ottomán bank 690, osztrák tartományi bank 1160, alpesi bányatársaság. —.— Csendesek. Remélik, hogy a jelenlegi árfolyam niveau fennmarad. Bontoux-féle értékek meglehetösen szilárdak. A liquidáczió Lyonban jó elömeneteleket tesz, de itt sok engagement függöben van. Arany $2\frac{3}{4}$ ‰ prima.

London, okt. 21. (Megnyitás.) Conzol $99\frac{1}{8}$, lombard $13\frac{1}{4}$, osztrák aranyjáradék $80\frac{1}{8}$.

New-York, okt. 20. (Kabelsürgöny). Váltó Berlinre 400 márka után (60 napi látra) $93\frac{7}{8}$. — Váltó Londonra $4.49\frac{1}{4}$. — Ötszázalékos tökésitett kölcsön $100\frac{3}{8}$. — Erie-vasut $43\frac{3}{4}$. — Váltó Párisra $5.26\frac{1}{4}$. — Négyszázalékos tökésitett kölcsön $115\frac{7}{8}$.

Külföldi értéktőzsdék zárlata*)

október 21-én.

		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
Páris.				
*3% os évjáradék		84.82	—.—	—.—
*Törlesztési évjáradék		85.40	—.—	—.—
Lombard	U	342.—	151.54	+ 6.86
Magyar aranyjáradék 6%	U	103.87	119.14	+ 0.84
Magyar vasuti kölcsön	K	290.—	133.45	+ 0.74
Bécsi Unio bank	K	—.—	—.—	—.—
*5% os évjáradék	U	116.75	—.—	—.—
Osztrák államvasut	U	750.—	346.54	+ 6.81
*Osztrák földhitel		910.—	—.—	—.—
Osztrák aranyjáradék	U	$81\frac{3}{4}$	91.83	+ 0.49
Magyar jelzálog bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar 4% aranyjáradék	U	$78\frac{1}{4}$	89.92	+ 0.42
Átszámitási árfolyam		100.—	46.85	
Berlin.				
Osztrák papirjáradék	K	66.—	76.53	+ 0.52
Osztrák ezüstjáradék	K	66.90	77.63	+ 0.18
Magyar 4% aranyjáradék	K	77.70	90.09	+ 0.28
Magyar államkötvény	K	77.80	90.28	
Osztrák hitelrészvény	K	641.—	370.82	+ 2.37
Osztrák államvasut	U	$602\frac{1}{2}$	348.31	+ 2.09
Galicziai vasut	U	$138\frac{1}{2}$	320.12	+ 1.16
*Romániai	K	62.10	—.—	—.—
Orosz papirpénz		217.80	126.—	+ 0.05
Osztrák 5% papirjáradék	K	$81\frac{1}{2}$	94.42	—.—
Magyar 6% aranyjáradék	U	$102\frac{1}{2}$	118.91	+ 0.24
Magyar papirjáradék	K	$76\frac{1}{2}$	88.84	+ 0.39
Kel. vasut elsöbbs. kötv.	K	94.80	109.14	—.—
Magyar hitelrészvény	K	644.	371.95	—.—
Déli vasut	K	267.—	154.25	+ 3.62
Kassa-oderbergi vasut		63.20	146.61	+ 0.29
Váltó Bécsre		171.20	58.05	+ 0.65
Keleti kölcsön II. kib.		60.30	—.—	—.—
Átszámitási árfolyam		100.—	57.85	
Frankfurt.				
Papirjáradék	K	$65\frac{3}{4}$	76.24	+ 0.38
Osztrák aranyjáradék	K	80.81	93.54	+ 0.09
Osztrák hitelrészvény	U	318.37	369.54	+ 2.11
Osztrák államvasut	U	300.—	347.10	+ 0.99
Déli vasut	K	$131\frac{1}{2}$	152.89	+ 2.64
Magyar gal. vasut	K	$142\frac{1}{4}$	165.07	+ 0.62
Váltó Bécsre		172.10	58.06	+ 0.06
Osztrák 5% papirjáradék	K	81.31	94.19	+ 0.10
Osztrák ezüstjáradék	K	66.84	77.57	+ 0.44
Magyar aranyjáradék 6%	U	102.43	118.83	+ 0.45
Osztrák-magyar bank	K	$712\frac{1}{2}$	825.82	+ 4.94
Galicziai vasut	K	$286\frac{1}{4}$	331.84	+ 13.04
Erzsébet nyugoti vasut	K	185.62	215.10	+ 0.97
Tiszai vasut elsöbbs.	K	$87\frac{3}{4}$	101.57	+ 0.74
Magyar papirjáradék	K	76.68	89.05	+ 0.49
$4\frac{1}{2}$% földhitel záloglevél	K	81.—	93.76	+ 0.17
Átszámitási árfolyam		100.—	57.85	

—

Külföldi árutőzsdék.

New-York, okt. 20. (Kabelsürgöny.) Gyapot New-Yorkban $11\frac{1}{2}$, gyapot New-Orleansban $10\frac{7}{8}$. — Petroleum New-Yorkban $7\frac{3}{4}$, petroleum Philadelphiában $7\frac{5}{8}$. — Liszt 6.—. — Buza kész áru $149\frac{1}{2}$ (= 13.27 frt 100 kilónkint), októberre $148\frac{3}{4}$ (= 13.20 frt), novemberre 150— (= 13.32 frt), deczemberre $153\frac{1}{4}$ (= 13.61 frt). — Tengeri 71.— Czukor (Fair refining Muscovados) $8\frac{1}{8}$. — Rió-kávé $10\frac{3}{4}$. — Zsir (Wilcox) $12\frac{1}{8}$. — Gabonafuvardij imperial-quarterkint Észak-Amerikából az angol kikötökbe és az ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötökbe $4\frac{1}{4}$ (= 1.14 frt 100 kilókint). — Zsir (Fairbank) $12\frac{1}{8}$. — Napi felhozatal gyapotból 34,000 bál.

Külföldi árutőzsdék zárlata**)

október 21-én.

	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
Páris.			
Buza folyó hóra	32 —	14.93	— 0.11
„ novemberre	32.10	14.97	— 0.11
„ novembertől 4 hóra	32.10	14.97	— 0.11
„ első 4 hóra	32.10	14.97	— 0.11
Liszt 9 márkás folyó hóra	66.60	19.54	— 0.22
„ novemberre	$67\frac{1}{4}$	19.73	— 0.18
„ novembertől 4 hóra	$67\frac{1}{2}$	19.80	— 0.26
„ első 4 hóra	$67\frac{3}{4}$	19.88	— 0.15
Olaj folyó hóra	$76\frac{1}{2}$	35.69	— 0.27
„ novemberre	$76\frac{1}{2}$	35.69	— 0.39
„ deczemberre	$76\frac{3}{4}$	35.80	— 0.74
„ első 4 hóra	$77\frac{1}{4}$	36.04	— 0.63
Szesz folyó hóra	$63\frac{1}{2}$	32.27	— 0.17
„ novemberre	$63\frac{1}{2}$	32.27	— 0.06
„ deczemberre	$63\frac{1}{2}$	32.27	— 0.06
„ első 4 hóra	$63\frac{1}{2}$	32.27	— 0.17
Szállitási dij: Budapestről	8.27	3.85	
„ „ Bécsből	7.87	3.66	
Berlin.			
Buza októberre	$231\frac{1}{2}$	13.39	+ 0.02
„ április—májusra	224.	12.96	+ 0.02
Rozs helyben	194.—	11.22	+ 0.02
„ októberre	193 —	11.17	+ 0.07
„ október—novemberre	$184\frac{3}{4}$	10.69	+ 0.15
„ április—májusra	171.—	9.89	+ 0.06
Zab október—novemberre	149.	8.62	+ 0.02
„ április—májusra	$150\frac{1}{2}$	8.71	+ 0.02
Olaj helyben	54.80	31.70	+ 0.51
„ október—novemberre	54.60	31.59	—.—
„ április—májusra	56.10	32.45	+ 0.11
Szesz helyben	51.—	29.50	— 0.83
„ októberre	52.40	30.31	+ 0.16
„ október—novemberre	51.80	29.97	+ 0.62
„ április—májusra	52.70	30.49	+ 0.29
Szállitási dij: Budapestről	3.98	2.28	
„ „ Bécsből	3.24	1.86	
Stettin.			
Buza szeptemberre	230. -	13.31	+ 0.08
„ április—májusra	224. -	12.96	+ 0.02
Rozs szeptember—októberre	$181\frac{1}{2}$	10.50	+ 0.02
„ október—novemberre	169.	9.78	+ 0.02
„ április—májusra	54.70	31.64	— 0.12
Olaj szeptember—októberre	55.70	32.22	— 0.12
„ április—májusra	50.20	29.04	— 0.70
Szesz helyben	51. -	29.50	— 0.41
„ szeptemberre	50.80	29.39	— 0.29
„ szeptember—októberre	51.—	29.50	— 0.30
„ április—májusra	254.—	14.69	+ 0.02
Repcze szeptember—októberre	4.81	2.28	
Szállitási dij: Budapestről	3.62	1.86	
„ „ Bécsből			
Köln.			
Buza novemberre	24.60	14.23	+ 0.02
„ 1882. márcziusra	23.70	13.71	— 0.03
Rozs novemberre	19.30	11.17	+ 0.05
„ 1882. márcziusra	18.15	10.50	— 0.01
Olaj helyben	30.50	35.29	+ 0.06
„ októberre	30.10	34.82	+ 0.05
„ 1882 májusra	29.60	34.25	— 0.05
Szállitási dij: Budapestről	5.95	3.44	
Amsterdam.			
Buza öszre			
„ tavaszra	—.—	—.—	—.—
Rozs öszre	—.—	—.—	—.—
„ 1882. tavaszra	—.—	—.—	—.—
Szesz szeptemberre	—.—	—.—	—.—
„ októberre	—.—	—.—	—.—
„ novemberre	—.—	—.—	—.—
„ öszre	—.—	—.—	—.—
Repcze októberre	—.—	—.—	—.—
„ januárra	—.—	—.—	—.—

*) A fentebbi árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendök, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetöleg ultimóra értendő. A készpénzárfolyamok K-val, a medió-árfolyamok M-mel, az ultimó-árfolyamok U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fenti átszámitásokhoz még a tranzaktió-költségek, továbbá a medió- és ultimó-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió-tételek is számitásba veendök. — A *-gal jelölt értekek a budapesti tözsdén nem jegyeztettek.

**) Gabona szállitási dij waggon-rakományokban 10 kilókint értendő. Beviteli vám Németországba 100 kiló buzáért, rozsért és zabért 1 márka, lisztért $2\frac{1}{2}$ márka. Beviteli vám a Svájczba 100 kiló gabonáért 0.30 frank, lisztért 1 frank.

Átszámitási árfolyam a német piaczokra 100 márka vista 57 frt 85 kr. Párisra 100 frank vista 46 frt 65 kr. Amsterdamra 100 hollandi forint vista 97 frt 15 kr.

A Budapestenmindjobban gyakoribbá váló épitkezések, ugyszintén gyártmányunk után való élénk kérdezősködés arra birt bennünket, hogy

Fischer J. ur régi jóhirü kályha-üzletét

átvegyük és nagyrabecsült magyar vevőink kényelmére 1881. augusztus 1-től fogva Fischer J. ur szakértői vezetése alatt Magyarország és mellék-tartományai számára porczellán- és agyag-kályhák, ugyszintén **Fischer J. ur kályha-gyártmányainak** elárusitása végett

HARDTMUTH L. és C.

cég alatt

Budapesten, VI. sugár-ut 8. szám alatt főraktárt nyissunk.

Tekintve kályha-gyártmányainknak mindenfelől elismert stylszerü, izléses és igen szolid kivitelét, azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy olcsó árak mellett mindennemü versenynyel szembe szállhatunk.

Kérjük önt, hogy szükség esetén, uj üzletünkhöz fordulni sziveskedjék; árjegyzéket kivánatra bérmentve küldünk és maradunk

kiváló tisztelettel

Hardtmuth L. és C.

csász. k. szab. porczellán- és agyagkályha-gyára

2491

Jurisics Márton

fuvógyáros és nagyszerkovács

Budapesten, gyár-utcza 38. szám alatt.

Van szerencsém értesiteni a n. é. közönséget, hogy nálam folyton kaphatók nagy választékban a legjobb minőségü hegyes, ovál és uj plébe burkolt franczia *fuvók*, szállitható *kovácstüzhelyek, furógépek, uj üllők, satuk* és *satutokok* tetszés szerinti nagyságban, vasaló szerszámok, alulról fuvó *szaklyavasak*, ezenkivül elvállalok minden e téren előforduló kovács-, lakatos- és kőfaragó szerszámok, *harangütök, horgonyok* és *czölöpsaruk* készitését, *üllő, szarv* és *láb* forrasztás és ezélozását, a legjutányosabb árakért, kezesség mellett.

Mély tisztelettel 2663

Jurisics Márton.

November 1-én

Láposay F. és társa

borüzletének Deák-utczai telepe

Dorottya-utcza 1. sz. a. banképületbe

(Magyar Király szállodával szemben) helyeztetik át.

Valódi franczia pezsgők és legjelesebb termelőink borainak raktára. 2794

Parafa-Linoleum-szőnyegek.

Legtartósabb palló takarók pormentesek, csinosak üzlethelyiségekben nélkülözhetlenek. Futószőnyegek raktára, mosdó-asztal elé való szőnyegek, szobaszőnyegek minden dessin-ben. 2543

Collmann F. C. utóda

Bécs, I. Johannesgasse 25.

Szives köszönet a **„Beteg barát"** czimü röpirat megküldéseért, melyből látom, hogy még a megrögzött bajok is gyógyithatók, ha a megfelelő gyógyszerek használtatnak. A sok évi szenvedések után régóhajtott felgyógyulás örvendetes reményében kérek küldeni stb." — Ilyen köszönetnyilvánitások nagy számmal érkeznek be, s ezért egy betegnek sem kellene elmulasztani a Richter-féle lipcsei kiadó-intézetben már **29-ik** kiadást ért **„Betegbarát"** czimü röpiratnak **Gorischek Károly** cs. kir. egyetemi könyvkereskedéséből (Bécs, I., Istvántér 6) való meghozatását, annyival inkább, minthogy költségébe nem kerül, mert ingyen és bérmentve küldetik meg. 2758

Bécs, VII. Stiftgasse 129. 2312

a valódin csak is nálam tuczatja 1—6 frt, titoktartva szétküld bérmentesitve levélileg az összeg beküldése vagy utánvét mellett.

Köhögés, rekedtség, elnyálkásodás stb. ellen.

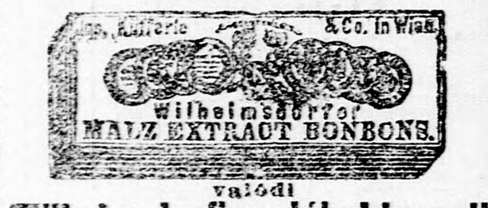

valódi

Wilhelmsdorfi maláta kivonati czukorkák

erős malátatartalmuk miatt sokkal nedvesitőbb, ingercsillapitóbb és nyálkaoldóbb mint azon mellczukorkák, melyek czukornál sem egyebet, vagy amellett egész hatástalan anyagot tartalmaznak.

A wilhelmsdorfi malátakivonat nagy értéke elsőrangu kitünőségek, mint Oppolzer, Heller urak Bécsben, Bok ur Lipcsében, valamint az egész orvosi tudós világ által nagyrabecsült Niemeyer tanár által minden kétségen felül helyeztetett.

Rózsa szinü kartonban á 10 kr, 12 karton 1 forint, finomabbak pléhdobozokban á 22 kr, 40 kr és 70 kr.

Maláta-kivonat vegyészileg tiszta vacuumban készült üvegtégelyekben á 50 kr, 85 kr, és 1 frt 25 kr.

Fiók Budapesten, **váczi-utcza 15. sz.,**

RAKTÁR: a legtöbb gyógyszerész és kereskedőknél.

Csak valódi ha a dobozon **Küfferle J. és társa** név rajta van.

„THE GRESHAM"

életbiztositó-társaság Londonban.

Magyarországi fiók:	Ausztriai fiók:
Budapest, Fer.-Józseftér 5.	Bécs, Giselastrasse 1.
A társaság házában.	A társaság házában.

A társaság vagyona	frcs	70.623,179.50
Évi bevétel biztositások és kamatból 1880. június 30-án	frcs	14 077,985.10
Kifizetések biztositási és járadéki szerződések s visszavásárlások stb. után, a társaság fennállása óta (1848) több mint	frcs	106 000,000.—
A legutóbbi tizenkét hónapos üzleti idő alatt a társaságnál	frcs	58.733,650.—
értékik nyujtattak be ajánlatok, miáltal a legutóbbi 25 év alatt benyujtott ajánlatok összértéke több mint	frcs	981.480,060.—

értékre megy. — Tervezetek s minden közelebbi felvilágositások az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb városában az ügynök urak s a magyar és osztrák fiókok által adatnak. 2830

FELHIVÁS.

Felhivom mindazokat, kiknek **Peláthy Béla ur** ellen bárminemü követeléseik varnak, hogy az azokat igazoló okmányaikkal mai naptól számitott **három hét alatt** irodámban (Budapest, V. kerület; Erzsébettér 9. szám) követeléseik esetleges kiegyenlitése végett délelőtti 8—10 és délutáni 12—4 órákban jelentkezni sziveskedjenek, mert azután jelentkezők követelései figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1881. évi október hó 21-én.

Küry Oszkár,

ügyvéd.

2800

MOLL SEIDLITZ-POR.

Valódi csak, ha minden dobozon a sas és az én sokszorozott czégem van lenyomva.

30 év óta a legjobb eredménynyel használt mindennemü **gyomorbetegségek és emésztési bántalmak** (mint étvágytalanság, szorulás stb.) **vértorlódás és aranyér-bántalmak ellen.**

Különösen oly egyéneknek ajánlandó, kik ülő életmódot visznek.

Hamisitások biróilag üldöztetnek. Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 1 frt o. é.

Franczia borszesz és só.

A legmegbizhatóbb önorvos a szenvedő emberiség részére minden belső és fogfájásnál, idült hibák és sebek, rákbajok, üszők, gyuladt szemek, hütés és mindennemü sértéseknél stb. stb.

Palaczkban használati utasitással együtt 80 kr. o. é. 2207

Moll A. gyógyszerész, cs. kir. udvari szállitó,

Bécs, Tuchlauben.

Raktárak: Budapest: Török J. gyógysz., Schernhofer C gyógysz., Uhl és Bereczeller, Thallmayer és Seitz, Kochmeister Fr. utódai, Neruda Ferd., Hoffmann J., Szilher A. és Halbauer testvéreknél, Szenes E., Brázay Kálmán, Patay C. gyógysz.

Hektograph

szabadalmazott sokszorositó készülék, melylyel egy eredetiről, mint irat-, terv-, fénykép-, hangjegy-, rajz stb.-ről 15 percz alatt 80—100 másolatot lehet száraz uton, egyidejüleg különböző szinü tintával, egyszerü és meglepő módon sokszorositani.

Fekete sokszorositó tinta

és javitott, kitünő minőségü sokszorositó anyag (kocsonya) a legjobban ajánltatik. A szabadalmazott készülékek érczbélyeggel vannak ellátva, melyre e nevek: Kwaiser és Husak, J. Lewitus vannak beolvasztva.

A hektograph segélyével előállitott levonatok, póstán a legmérsékeltebb dijtételek szerint — ép úgy mint más nyomtatványok — továbbittatnak. Másolatok minták gyanánt ingyen és bérmentve küldetnek szét, s irásbeli tudakozódások azonnali elintézést nyernek. — Elárusitók bizományi raktárt nyerhetnek. — Képviselők kerestetnek. 2545

Levél-, irat- és számlarendező.

Ezen rendező, fából, s szilárdan van készitve, sulya 1 kiló, igen csekély helyet foglal el és sokkal czélszerübb, mint a betűsoros levélszekrény. Ára darabonként 3 frttól feljebb.

Lewitus József, Bécs, I., Babenbergerstr. 9.

Raktár Budapesten: Posner Károly Lajosnál.

Vizmentes takaróponyvák

biztositott legjobb minőségben, **fekete, sárga** vagy **természet** szinü, valamint

kocsikenőcs

gépolaj

és más gazdasági czikkek leggyorsabban, legjobban és legjutányosabban

Deutsch Bernat

Első magyar kocsikenőcs és takaró ponyva gyárában, Budapesten 2231

Hoff János-féle malátacsokoládé.

meggyógyitása az idült gyomor-, illetőleg emésztési bántalmaknak és a vérszegénységnek.

D. Nikolai gyak. orvos Triebelben: A Hoff János-féle maláta-csokoládé felülmulja az általam ismert valamennyi csokoládét, kellemes ize és gyógyhatásánál fogva az idült gyomor-, illetőleg emésztési bántalomnál. — Dr. Ritterfeld gyakorló orvos Frankfurtban a Maina m.: A vérszegénységnél nincs jobb készitmény, mint a Hoff János-féle malátacsokoládé izre és gyógyhatásra nézve

Hivatalos gyógyjelentés

A 23-ik számu helyőrségi kórház Zágrábban. 1878. nov. 23-ról.

Mind a két Hoff János-féle készitmény, a maláta-kivonat egészségi sör a maláta-egészségi csokoládé, ugy az üdülők, mint a légző- és emésztési szervek hurutos és inger állapotában szenvedőknek, mint kitünő étrendi erősitő szer bizonyult be, a malátacsokoládé, mint a kávénak egészséges pótszere, kiváltképen ajánlható s a betegek és üdülők előtt igen kedves reggeliül szolgál.

Dr. Ischit, főtörzsorvos.

Dr. Kaiser, törzs, és osztályorvos.

Óvás.

Valamennyi maláta készitmény czégjegyeim védjegygyel (a feltaláló és legelső készitő Hoff Jánosnak mellképe fennálló tojásdad alakban s alatta Hoff János névaláirással) van ellátva. A hol a valódiság ezen jele hiányzik, az a gyártmány mint hamisitott, visszautasitandó.

A legelső Hoff János-féle nyákoldó maláta-mellczukorkák kék papirosban vannak. — 2 forinton alól semmi sem küldetik meg.

HOFF JÁNOS-féle

főüzlete Magyarország részére:

Budapesten, zsibárus-utcza 7, a főpostával szemben.

Párisból

épen most érkezett! GUMMI és HALHÓLYAK 1 frt 50 krtól 4 frtig Legfinomabb női különlegességek 12 db 3 frtért kaphatók SPITZ F.-nél Budapesten, Dorottya-utcza 3. sz. a. Megrendelések pontosan teljesittetnek, ugyanott kapható a hires csoda-sérvkenőcs tégelyenként 2 frt 75 krért. 2645

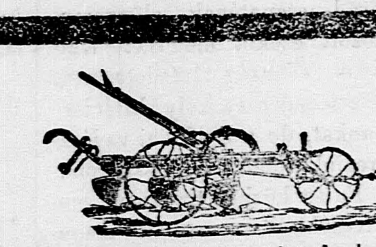

Az eddig mindenek felett kitünőnek bizonyult szabadalmazott

3 vasú ekéket

azonnal és előnyös árért szállitják

Clayton és Shuttleworth

BUDAPESTEN. 2451

Első budapesti butor-bazár

és papirkárpit-gyáros

Áldási Ignácz

Butor-raktár: Deák-Ferencz-utcza 7. sz.

Papirkárpit-raktár: bécsi-utcza 4. szám alatt.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, teljes

háló, ebédlőszobák és terem-berendezéseket

a legujabb rajzok szerint. — Főkép figyelmeztetem a t. közönséget ujonnan összeállitott csoportokba beosztott képes árjegyzékemre, melyből bővebbet láthatni s ingyen kapható.

Megrendelesek pontosan teljesittetnek. — Vidéki megrendelések 20% előleg beküldése mellett utánvétellel teljesittetnek. — Csomagolás 4%. — **Papirkárpit minták kivánatra.** 2572

Latzkovits A.

Budapest, váczi-utcza 22. „Nemzeti szálloda" épület.

Feltünő olcsó árak mellett ajánlja

fehérnemü- és uri divat-czikkeit.

Speciális készitője jó szabású

FÉRFI-INGEKNEK,

melyek kizárólag a legfinomabb chiffon-, zephir és kretonokból készülnek, darabja 2 frt 50 kr. 2771

BIEBER ANTAL

tea kereskedőnél

Budapesten, dohány-utcza 3. sz.

kapható:

$1/2$ klo	legf Souchong tea	2.—
$1/2$ „	orosz karaván	3.—
$1/2$ „	családi melange	2.50
$1/2$ „	Pecco virág-tea	3 —
$1/2$ „	Jamaika rum	1.—
$1/2$ „	legf. Jamaika rum	1.50
1 pint	braziliai rum	—80

$1/2$ kilo tea és 2 üveg rum vételénél minden vevő egy diszes eredeti chinai faládácskat ingyen kap. — Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek. 2633

Legfinomabb minőségü

Gummi

vagy

halhólyag óvszer

tuczatja 2—6 frtig,

női különlegességek

ára 4 frt.

Politzer Móricz

sérvkötő készitő.

Mindenféle prágai bőrből készült keztyük legnagyobb raktára, nagyban s kicsiben

BUDAPEST, Deák-Ferencz-utcza.

Fiók-üzlet: **király-utcza 3. sz. az Orczy-ház mellett.**

Megrendelések posta fordultával utánvét mellett azonnal teljesittetnek. 2292

Chinából való közvetlen behozatal folytán olcsóbban árusitom el a legtisztább minőségü, tisztára szitált, pormentes, idei termésü **finom chinai**

Téát,

mint a hamburgi kereskedők.

Egy kilo:

Souchong-tea	2.25
Souchong Moning tea	3.—
Congo Moning-tea	2.50

vám és postadij-mentesen, tetszés szerinti pósta-állomásra, 8 és $4^1/_2$ kilogrammos csomagokban utánvétel mellett. 2687

Mandl M.

porosz királyi udvari-szállitó és tea-nagykereskedő

Brünnben.

Sirlámpák

legnagyobb raktára különféle alakokban 6 frttól 40 frtig a készitő raktárában

KUTSCHERA GYÖRGY

bádogos mesternél Budapest, arany kézutcza 6. sz. a Vadászkürt szállodával szemben és a nemzeti szálloda mellett.

Ismét elárusitók ngedményt nyernek. 277.

Magy. kir. államvasutak

40351. sz.

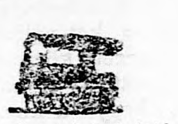

Folyó évi november hó 1-étől kezdve a vonatok megállása Besnyő megálló helyen beszüntettetik, minek folytán a nevezett naptól kezdve további intézkedésig Besnyőről, valamint Besnyőre szóló menetjegyek nem fognak kiadatni.

Budapesten, 1881 október hó 21-én.

Az igazgatóság.

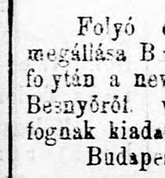

Nincs többé tyukszem és szemölcs!

A Nagy-Solymosi Konez Ármin gyógyszerész és vegyész által készitett *„Clavethyl"-tyukszem szemölcs, anyajegy vastag bőr és minden hasonló bőrképződmény irtó-szer,* mely minden ére ő, vagy ététő szertől ment, *fájdalom nélkül* pár nap alatt *gyógyit.* Ára 1 üveggel 1 frt. *Hatásáért kezeskedem.* Kapható: *Budapest* főváros és a *vidék minden nagyobb gyógyszertárában.*

Továbbá ajánlom *Sz.-Udvarhelyről* postán megrendelhető alábbi kitünő hatásu szereket, u. m.:

„Édes magyar mustár", gyógyerejü és ételhez való kitünő, ára egy nagy üveggel 70 kr. 1 liter üveggel 1 frt, 70 kr.

„Csúz és köszvényszesz" biztos hatásu, több elismerő irattal kitüntetett szer. Ára egy nagy üveggel 1 frt.

„Emésztő labdacsok". Mindenféle gyomor betegseg *„Katzenjammer" korhelység utáni belegség ellen biztos hatásu.* Ára 1 frt.

„Hurut labdacsok" Nátha, orr, gége, mell- és tüdőkatharusnál gyors és biztos hatasu. Ára 1 ft.

„Gliricin". Egér, patkány, vakond, stbit irtó szer. *Csakis a rágcsáló állatoknak ártalmas,* házi állatoknak egész ártalmatlan Ára 50 kr.

„Tannó chinin hajkenőcs". Hajbarnitó növesztő, göndöritő, moly és korpásság ellenes. Biztos hatásu. Ára 1 frt

„Arczkenőcs és mosdó viz". Szeplő és minden bőrbetegség ellen, kitünő hatásu. Ára 1.50.

„Hajszesz", hajnövesztő, göndöritő, moly és jejkorpásság ellen biztos hatásu. Ára 1 frt.

„Keleti hajfestő szer", barna és fekete hajfestésre. Ára 4 frt.

„Hajpor", Tökéletes ártalmatlan. Legfinomabb 1 frt.

„Hónalj,kéz és lábizzadás elleni por", biztos hatásu 1 frt.

„Vértisztitó labdacsok" 1 doboz 35 kr. stb. stb. 1818

FIGYELMEZTETÉS! CSAK AZON KÉSZITMÉNYÉRT VÁLLALOK FELELŐSSÉGET, MELY A TÉTTI TÖRVÉNYESEN BEJEGYZETT VÉDJEGYGYEL ÉS SAJÁT KEZÜ ALÁIRÁSOMMAL VAN ELLÁTVA — Konez

Nagy-Solymosi *Konez András,* gyógyszerész Sz.-Udvarhelyt Erdély.

WEISZ PÁL UTÓDA,

czukrászda-, mandoletti-, kalács- és finomsütődéje, 2785

Budapest, kecskeméti- és bástya-utcza sarkán a

„Jurátushoz",

mely már 1844 óta fennáll, és mely magának jó hirnevet a **kitünő és izletes sütemények készitése által a t. cz. közönségnél** már régen szerzett, ajánlja mindennemü, u. m.: **Tea süteményt, legfinomabb pozsonyi és gráczi kétszersültet vanillával, gyermek-kétszersültet, fagylaltot, befőzött gyümölcsöket, gyümölcs-izeket, levek, csemegék és likőröket.** — Mindennemü megrendelések elvállaltatnak és legrövidebb idő alatt pontosan teljesittetnek, vagy a czim és utolsó postaállomás megjegyzésénél utánvét mellett is eszközöltetnek.

Meghivás.

A „Szatmári gőzmalom-társulat" részvénytársaság Szatmáron

1881. évi november 20-án d. e. 10 órakor a városház tanácstermében

rendes évi KÖZGYÜLÉST

tart, melyre az összes részvényesek ezennel meghivatnak.*)

A közgyülés tárgyai:

1. Közgyülési elnök s a közgyülési jegyzőkönyvet hitelesitő két részvényes tag megválasztása.
2. Az igazgatóság jelentése az 1881. évi augusztus hó 31-én befejezett üzleti évről.
3. A felügyelő bizottság jelentése ugyanarról.
4. Számadások megvizsgálása a lefolyt üzleti év mérlegének megallapitása és a nyeremény hováforditása. **)
5. Az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentése a mult üzleti évre vonatkozó további számadástételt 1.
6. Felügyelő bizottság választása.

*) Az alapszabályok 24. §-a szerint: „Közgyüléseken csak azon részvényesek birnak szavazattal, kik részvényeiket a közgyülés előtti napig a társulat pénztáránál innen nyerendő téritvény mellett igazolásképen vagy maguk letesz k, vagy meghatalmazottjuk által oda letétetik.

**) A mérleg és az igazgatóság évi jelentése a közgyülés előtti 8 nap alatt a társulat irodájában megtekinthető.

Szatmár, 1881. évi október 8.

Az igazgatóság.

(Utánnyomat nem dijaztatik.) 2798

Épen most jelent meg a maga nemében kimeritőbb münek *4-ik kiadása.*

Az elgyengült férfierő

(tehetetlenség)

ennek soknemü okai és alapos gyógyitása.

Irta specialista

WEISS J.,

gyak. orvos és szülész, az itteni cs. k. katonai főkórházban volt osztályorvos, több bel- és külföldi tudományos és humanitási társulat rendes és tiszteletbeli tagja és több kitüntetes birtokosa

E mü annál inkább ajánlható, mivel nemcsak az elgyengült férfierő alapjául szolgáló kór-okokat s menetét tárgyalja, hanem — a mi a letező müvek barmely ozike alatt is, egyikénél sincs meg, — munkájához még gazdag tapasztaláson és szigoru tudományos elveken alapuló gyógyeljárást is csatolt.

Még alig mult el egy év e mü harmadik tetemes példány számu kiadásának megjelenése óta s ime már is ujabb kiadás vált szükségessé

Az igen tisztelt olvasó közönség ez örvendetes pártfogása a legfényesebb tanubizonysága annak, miszerint czélomat, melyet, jelen müvemnek közrebocsátása által magam elé tüztem — pályatársaim tapasztalataim s kutatásaim eredményeivel, megismertetni a szenvedőknek jó tanácsot és segélyt nyujtani tökéletesen elértem.

Kapható a szerző rendelő intézetében Budapesten, koronaherczeg-(uri)-utcza 8. szám

2397 **Ára 2 frt 50 kr.**

Hirdetés.

Az „istvánház tőközi Körös ártérmentesitő társulat részéről ezennel közbirré tétetik, mikép mintegy 74400 köbméter földanyag kiemélésére vonatkozó munkálat Szelevényen 1881. évi október hó 29-dikén tartandó választmányi ülésben pályázat utján a legjutányosabban vállalkozónak kiadatik.

Felhivatnak ennélfogva a pályázni szándékozók, hogy az előirányzott vállalati összegnek 29760 frtnak 10%-nyi bánatpénzével felszerelt szabályszerü zárt ajánlatjukat folyó évi október hó 28-dikáig Szolnokon vagy 29-dikén déli 12 óráig Szelevényen alólirttnál benyujtsák.

A müszaki tervek és költségvetések valamint a kötendő szerződésnek feltételei alólirott ügyvédi irodájában Szolnokon megtekinthetők. 2797

Szolnok, 1881 október 19-én

Lippich Gusztáv,

társulati elnök.

Hirdetések

e laprészére felvétetnek a kiadó hivatalban (himző-utcza 1. sz. a.)

---

200 forintért jotállás mellett egész uj rugonyos hajtó (kutscher) kocsik, valamint minden alaku **uj kocsik igen jutányos áron** állnak nagy mennyiségben eladásra, ezek közt még **halottas kocsik** is vannak.

BOGDÁN JÓZSEF

raktárában,

Muzeum-körut 10-ik szám

2169

Kocsi-gyár helyiség: páva-utcza 10. szám. alatt saját házában

BUDAPESTEN.

Budapest, nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában, Károly-kaszárnya (rostély-utca 3. szám.

Az „EGYETÉRTÉS" első melléklete.
291-ik számához. Szombat, 1881. október 22-én.

ORSZÁGGYŰLÉS.

I.

A képviselőház ülése október 21-én.

Elnök: Péchy Tamás.

Jegyzők: Rakovszky István, Boross Gábor, Duka Ferencz.

A kormány részéről jelen vannak: Tisza Kálmán, Szapáry Gyula gr., Pauler Tivadar, Ordódy Pál, Trefort Ágost, Szende Béla, Kemény Gábor br., Bedekovich Kálmán, Orczy Béla b.

Elnök: Bemutatja Simonyi Ernő képviselő levelét, melyben egészségének helyreállítása szempontjából hat havi távozási engedélyt kér.

A távozási engedély megadatik.

Bemutatja Réviczky Károly képviselő levelét, melyben jelenti, hogy az Esztergom megyében eddig viselt szolgabirói állásról lemond.

Bemutatja a kecskeméti görög szertartásu hitközségnek Kada Elek képviselő által beadott kérvényét, melyben kérik, hogy az eddig szláv nyelven szerkesztett anyakönyvei jövőre magyar nyelven vezettethessenek.

A szatmárnémeti kir. törvényszéki ügyészség és járásbiróság tagjainak Boros Bálint képviselő által beadott kérvényét, melyben az 1871. XXXII. t. cz. 8-ik §-át módosittatni s ezáltal a vidéki törvényszékek, ügyészségek és járásbiróság lakbér illetményeit felmentetni kérik.

Tisza Kálmán miniszterelnök: Benyujtja a követ kező törvényjavaslatokat.

Egyet Abauj és Tornamegyék egyesitéséről,

másikat a megyék háztartásáról,

harmadikat „Némely törvényhatóságok határainak egyes községek és puszták átcsatolása által való kiigazitásáról" s az ezzel kapcsolatos intézkedésről szóló törvényjavaslatot.

Hasonlag bemutatja az 1880. évről szóló zárszámadást.

Lánczy Gyula a könyvtári bizottság előadója: Előterjeszti a könyvtári bizottság jelentését a képviselőház könyvtárának költségvetéséről.

Engelmajer József az állandó igazoló bizottság előadója: Bemutatja az állandó igazoló bizottság jegyzőkönyvét, mely szerint Pissic Viktor horvát-szlavonországi képviselő véglegesen igazoltatott.

Pissic Viktor beosztatik a VIII. osztályba.

Következő a napirend: a tegnapi választások eredményének kihirdetése:

Az alapok és alapitványok jogi természetének megvizsgálására kiküldött bizottság tagjaira beadatott összesen 168 szavazat. Legtöbb szavazatot nyertek:

Apáthy István 159, Apponyi Albert gr. 161, Csáky László gr. 167, Dániel Pál 167, Horváth Lajos 167, Hoffmann Pál 165, Jászay Antal 167, Latinovics Gábor 167, Madarász József 167, Mocsáry Lajos 167, Rakovszky György 167, Röhrer Viktor 167, Szontágh Pál 167, Vásárhelyi Béla 167, Péchy Manó gr. 167 szavazatot.

A közigazgatási bizottság tagjaira beadatott összesen 168 szavazat. Legtöbb szavazatot nyertek:

Bay Barna 167, Constantini György 167, Dacsó Pál 167, Döry Dénes 167, Elekes György 167, Földváry Gábor 167, Gromon Dezső 166, Grünwald Béla 167, Knöpfler Vilmos 167, Országh Sándor 166, Halász Géza 167, Pulszky Ágost 167, Péchy Manó gr. 167, Péchy Jenő 167, Pogány Károly 167, Pulay Kornél 167, id. Ráday Gedeon gr. 167, Szlávy Olivér 167, Szederkényi Nándor 167, Szentiványi Kálmán 167, Tibád Antal 167 szavazatot.

A közgazdasági bizottság tagjaira beadatott összesen 186 szavazat, legtöbb szavazatot nyertek:

Andaházy Pál 185, Andrássy Tivadar gr. 185, Bánffy Dániel br. 185, Baross Gábor 184, Falk Miksa 178, Gál Jenő (világosi) 185, György Endre 185, Hegedüs Sándor 183, Istóczy Győző 185, Kemény Kálmán br. 185, Korizmits László 185, Kovách László 183, Karácsonyi Guidó gr. 183, Láng Lajos 185, Prónay Gábor br. 185, Szalay Imre 185, Széchenyi Pál gr. 185, Vukotinovich Lajos 185, Wahrman Mór 179, Wieland Arthur 184, Zichy Jenő 185 szavazatot.

A Deák siremlék bizottság tagjaira beadatott összesen 171, üres 1 szavazat. Legtöbb szavazatot nyertek:

Baross Gábor 169, Bende Imre 170, Bittó István 170, Kármán Lajos 170, Kovách László 170, Mihalovich Károly 170, Neppel Ferencz 170, Széll Kálmán 170, Szitányi Bernát 169, Tisza Lajos 169 szavazatot.

Következik a napirend második tárgya: **a közös ügyek tárgyalására kiküldendő bizottság** 40 rendes és póttagjainak megválasztása.

A szavazás eredménye a szavazatok összeszámlálása után fog kihirdettetni.

Következik a **kérvények** 2-ik sorjegyzékének tárgyalása.

Az 1—10. kérvényre a bizottság véleménye megjegyzés nélkül elfogadtatik.

Olvastatnak: Sárosmegye, Szabolcs, Torda-Aranyosmegyék közönségei és Arad sz. k. város közönsége kérvényei, melyekben a Göczel-Lendl-féle ügyben elégtételt, s ez által ujabban nyilvánult visszás állapotok gyökeres orvoslását kérik.

Berzeviczy Albert előadó: A kérvényi bizottság határozati javaslata következő: „Tekintettel arra, hogy az ezen kérvényekben felhozott eset s a hadsereg és polgárság viszonya átalán a lefolyt felirati vitában tüzetesen megvitatott s a ház álláspontját a kérdéssel szemben ugyanez alkalommal megállapitotta és feliratában is kifejezte, ezen kérvények a katonai büntető törvény és eljárás revíziójánál leendő felhasználás végett a miniszterelnök utján a kormánynak adatnak ki."

Csanády Sándor: Benyujtja a következő határozati javaslatot:

„Utasittatik az illető miniszter ur Göczelnek előbbi tiszti rangjára való visszahelyezésére és oly tartalmu javaslat előterjesztésére, melyben kimondatik, mikép a nemzet önálló hadsereggel birjon."

Berzeviczy Albert: Indokolja a bizottság álláspontját s kéri a határozati javaslat elfogadását.

A ház a kérvényi bizottság javaslatát fogadja el. A 15, 16, 17, 22, 24, 25. és 26. sz. kérvényekre elfogadtatik a bizottság javaslata.

Az ülés felfüggesztetik.

(Szünet után.)

Kihirdettetik a választás eredménye.

Beadatott összesen 177 szavazat, üres volt kettő, nem szavazott kilencz képviselő. Legtöbb szavazatot nyertek: Rendes tagok: Apponyi Albert gr. 174, Andaházy Pál 173, Bánffy Béla gr. 174, Baross Gábor 173, Bánhidy Béla b. 172, Beniczky Gyula 174, Boross Bálint 173, Bausznern Guidó 173, Csernátony Lajos 173, Éber Nándor 174, Falk Miksa 169, Harkányi Frigyes 173, Hegedüs Sándor 172, Ivánka Imre 173, Jókai Mór 174, Karácsonyi Guidó gr. 173, Kármán Lajos 173, Keményi Kálmán báró 174, Láng Lajos 168, Latinovics Gábor 173, Lukács Béla 170, Lukácsy Béla 174, Mihajlovits János 174, Missits János 174, Móricz Pál 172, Wodianer Albert b. 168, Pulszky Ágost 172, ifj. Ráday Gedeon gr. 174, Rudits József b. 174, Sváb Károly 173, Szlávy Olivér 173, Szilágyi Dezső 173, ifj. Szögyény László 173, Tisza Lajos 170, Wahrmann Mór 168, Zichy Ágost gr. 172, Nugent Arthur gr. 175, Rubidó Radoslav 175, Voncina Iván 175, Miskatovich József 175 szavazatot.

Póttagokul meg lettek választva a következő sorrenddel: Szalay Ödön 173, gr. Andrássy Tivadar 171, Rakovszky Géza 170, Teleky Domokos gr. 169, Abonyi Emil 169, Rohonczy Gida 168, Szerb György 168, Gyurgyik Gyula 167, Hoffgräf János 167, Bartolovits Iván 168 szavazattal.

Englmayer József előadó: Beterjeszti az állandó igazolási bizottság jelentését, mely szerint ifjabb Teleki Sámuel gróf Maros-Tordamegye gerjeszegi választókerületében megválasztott képviselő végleg igazoltnak jelentetik ki.

Nevezett képviselő besoroztatik a IX. osztályba. Minthogy a ház november 21-éig érdemleges üléseket nem tart, a bizottságok utasittatnak, hogy a szünet alatt a hozzájuk utasitott javaslatokat letárgyalják, és azokra vonatkozó javaslataikat elkészitsék. Az elnökség pedig felhatalmaztatik, hogy ha időközben képviselői mandátumok üresedésbe jönnének, megtehesse a szükséges intézkedéseket az uj választás iránt, valamint hogy ő felsége a királynénak a szünet idejére eső nevenapja alkalmából a képviselőház üdv- és szerencsekivánatait, mint máskor, ugy most is ő felsége elé juttathassa.

Az ülés felfüggesztetik ½ órára.

(Szünet után.)

Rudnyánszky József b. főrendiházi jegyző: A főrendiház részéről a közösügyek tárgyalására kiküldött orsz. bizottságba megválasztott tagok névjegyzékét magában foglaló jegyzőkönyvi kivonatot átnyujtja.

A jegyzőkönyvi kivonat felolvastatik.

Elnök: Jelenti, hogy a közigazgatási bizottság megalakulván, Péchy Manó grófot elnökül, és Péchy Jenőt, a közigazgatási bizottság pedig Falk Miksát elnökül, és Baross Gábort jegyzőül választotta. Az alapok és alapitványok megvizsgálására kiküldött bizottság még nem alakult meg.

A legközelebbi ülés november hó 21-én d. e. 11 órakor lesz.

Az ülés végződik délután 1 óra 40 perczkor.

II.

A főrendiház ülése okt. 21-én.

Elnök: Majláth György országbiró.

Jegyzők: ifj. Majláth György és Rudnyánszky József b.

A kormány részéről jelen vannak: Tisza Kálmán miniszterelnök, Orczy Béla b.

Kihirdetettetik a **közösügyek** tárgyalására kiküldött **országos bizottság** tagjainak megválasztására történt szavazás eredménye.

Megválasztottak:

I. Rendes tagok: Andrássy Aladár gr. 53, Andrássy Gyula gr. 53, Angelics German, bácsi gör. keleti szerb püspök és érseki helyettes 49, Bánffy Miklós gróf, kir. főpohárnokmester 52, Csáky Albin gróf, Szepesmegye főispánja 53, Döry Lajos br. 52, Id. Erdődy István gr. 53, Esterházy Kálmán gr. Kolozsmegye főispánja 53, Haynald Lajes bibornok, kalocsai érsek 52, Ipolyi-Stummer Arnold beszterczebányai püspök 53, Keglevich István gróf 53, Kusevics Szvetozár, Horvát-dalmát-szlavonországi főrendi képviselő 53, ifj. Majláth György, Esztergommegye főispánja 53, Miske Imre báró Mosonmegye főispánja 52, Nemes Vincze gróf 52, Pallavicsini Sándor örgróf 50, Széchen Antal gr. 53, Zichy Ferencz gróf, kir. főasztalnokmester 53, Zichy Henrik gróf 41, Pásztélyi János munkácsi g. kath. püspök 36 szavazatot.

II. Póttagok: Pongrácz Emil br. 51, Nyáry Jenő br. 52, Zichy Feraris Lajos gr. 52, Andreánszky Gábor 49, Földváry Lajos br. 36, Inkey Nándor br. horvát-szlavon-dalmátországi főrendi képviselő 53.

Megválasztottak továbbá az igazolási bizottságba Kussevich Szvetozár, a közjogi és törvénykezési bizottságba Inkey Nándor br., a közgazdászati és közlekedési bizottságba Inkey Nándor báró és a naplóhitelesitési bizottságba Kussevich Szvetozár.

Péchy Jenő képviselőházi jegyző: A képviselőház a közösügyek tárgyalására, valamint a függő államadósságok ellenőrzésere, végre a Deák Ferencz siremléke ügyében kiküldött országos bizottságoknak képviselőházi tagjait megválasztván, az erre vonatkozó jegyzőkönyvi kivonatot a megválasztott bizottsági tagok névsorával együtt átnyujtja. A képviselőház jegyzőkönyvének kivonatai felolvastatnak.

Elnök: Jelenti, hogy a delegácziő tagjai holnap déli 12 órakor a képviselőház üléstermében fognak elöleges értekezés végett egybe gyülni. Ezt kötelességének tartotta eleve is közölni a főrendiház tagjaival, kik egyébiránt, sajnos, nagyobbrészt távol létük által tündökölnek. — A miniszterelnök ugy is, mint belügyminiszter intézkedést kér tétetni br. Pongrácz István nedeczi lakos iránt, ki Trencsénmegye alispánjának jelentése szerint királyi meghivó levelet nem nyert.

Szabadságot kérnek: Schaller Löventhal Károly báró egészségi szempontból, Walterskirchen Roderik báró betegség és családi viszony miatt.

Királyi meghivó levelöket bemutatták: Darvas Imre, Abauj-Tornamegye főispánja, Miske Imre b., Mosonmegye főispánja és Hugonay Béla gr.

A magy. kir. belügyminiszter Bolcza József gr. és ifj. Cziráky János gr. részére a királyi meghivó levelet beküldötte.

Kiadatnak az állandó igazoló-bizottságnak.

Dulánszky Nándor az igazolási bizottság előadója: Jelenti, hogy az állandó igazolási bizottság a belügyminiszter által közlött főrendi névsort átdolgozta; egyuttal a bizottságnak a főrendi tagoknak igazolására és Csáky Vidor gr. és Pejacsevics Arthur gr. királyi megbizó levelének kieszközlését tárgyazó kérvényekre vonatkozólag, továbbá a főrendiház állandó igazolási és egyuttal gazdasági bizottságának a főrendiház 1882. évi költségelőirányzat tárgyában kelt jelentéseit benyujtja.

A bejelentések felolvastatnak. Ugyszintén felolvastatik a főrendiház állandó igazolási, egyuttal gazdasági bizottságának a főrendiház 1882. évi költségelőirányzata tárgyában tett jelentése.

A jelentések tudomásul vétetnek; a költségvetés tehát helybenhagyatik.

Szapáry István gr. háznagy: Jelenti, hogy a számadások elkészültek és be is adattak, de a bizottság még nem vizsgálta át.

Elnök: A felülvizsgálat még nem történvén meg, ezt bevárjuk és reméljük, hogy az arról való jelentés a jövő ülésen be fog adatni. Azokra nézve, a kik sem meghivó levelöket be nem mutatták, sem felmentésért nem folyamodtak, ugy látom, az igazoló bizottság még nem javasolt valami intézkedést, minthogy még mindig azon reményben van, hogy ez habár későn, de meg fog történni. Azt hiszem azonban, a főrendek kivánni fogják, hogy a jövő alkalommal ez iránt is tegyen a bizottság jelentést és javasoljon oly módokat, melyek által a méltóságos urak kötelességük teljesitésére sikeresebben szoríttathatnának.

Rudnyánszky Béla br.: A naplóhitelesitési bizottság megalakulván, a megalakulásról szóló jelentést átnyujtja. Elnökké b. Fiáth Ferencz, jegyzővé b. Rudnyánszky Béla választatott meg.

Haynald Lajos bibornok-érsek: A magyar nemzet törvényhozásának palaestrája és épen azért a mélt. főrendek legislatorius működésének ezen tere is a haza, a nemzet javára, nagyságára, a trón dicsőségére irányzott legszentebb és ugyanegy természetü törekvéseknek, de egyszersmind ezen törekvések tettleges nyilvánulásában a különböző meggyőződések szerint eltérő eszmék versengésének, ellentétes nézetek összeütközésének arénája szokott lenni. De vannak magasztos pillanatok, vannak ünnepélyes alkalmak, melyek ha bekövetkeznek, elnémul minden versengés, megszünik minden ellenkezés: a lelkek, a szivek nagy eszmékben, magasztos érzetekben és hő kivánatokban egyesülnek és örvendve keresnek a nemzet hagyományos pietásának megfelelő ünnepélyes kifejezést.

Ily alkalmat szolgáltat most is minékünk szent Erzsébetnek bekövetkező ünnepélye, mely ugyan a mai naptól még távolabb esik, de miután addig ezen főrendiháznak tagjai ülésben többé nem találkoznak, most hiv fel már minket kegyeletes hódolatunknak kifejezésére.

Nem lesz, nem lehet ebben ellentét, hacsak azon egy nem, mely egyfelől a feladat magasztossága, másfelől a feladat teljesitésére, az érzelmek kifejezésére hivatott tehetségnek törpesége közt mutatkozik. Mindamellett számitván elnézésökre és arra, hogy a hol hiányzanak a méltó szavak, ott maga a tárgy lesz ékesen szólóvá, merészlek felszólalni, hogy kifejezést adjak a mélt. főrendek által november 19-ike alkalmából táplált érzelmek- és kivánatoknak, mondván: hogy azt, ki a trón magaslatán a keresztény, fejedelemnői és családanyai erényeknek egész szépségében és nagyságában ragyog, azt, felséges asszonyunkat, királynénkat az isteni gondviselés viruló testi lelki épségében, teljes családi boldogságában, a hü magyar nemzet pietás-teljes tiszteletében és szeretetében a legkésőbb emberi korig megtartsa. (Éljenzés.) Kérjük pedig meg nagymélt. elnökünket, hogy szokásos módon ezen szivbeli hódolatunknak kifejezését a trón zsámolyára letenni méltóztassék. (Helyeslés.)

Elnök: Ugy hiszem, hogy azok, a miket Kalocsa érdemes érseke és bibornok ő eminenciája oly szivrehatólag előadott, azok élénk visszhangra találnak mindannyiunk keblében. Ép azért ezen érzelmeknek hü kifejezést adni legkedvesebb kötelességeim közé sorozandom. (Helyeslés.)

Ülés november 21-ke előtt nem lesz.

Az ülés végződik d. u. 2 órakor.

Törvényjavaslat

Abauj és Tornamegyék egyesitéséről.

1. §. Az eddig fennállott Abaujmegye és Tornamegye „**Abauj-Tornamegye**" elnevezés alatt egy törvényhatósággá egyesittetik.

Az ekként egyesitett törvényhatóság székhelye **Kassa** szabad királyi város.

2. §. Abauj-Tornamegyében ideiglenesen a volt Abauj- és Tornamegyék bizottsági tagjai képezik az uj megye bizottságát.

Ezen megye a belügyminiszter felhivására s az általa kitüzendő határidőben közgyülést tart, s a bizottságnak az 1870. XLII. t. czikkben az első alakulásra nézve megszabott módon eszközlendő ujraalakitása iránt a szükséges intézkedéseket megteszi.

3. §. A volt abaujmegyei központi és járási tisztviselők az 1870. XLII. tcz. értelmében eszközlendő általános tisztujitásig az egyesitett megyében is megtartják állomásaikat, a volt tornamegyei központi tisztviselők közül azok, kikre mulhatlanul szükség lesz, a belügyminiszter jóváhagyása mellett eddigi minőségükben, a járástisztviselők közül pedig, minthogy a volt tornamegyei két szolgabirói járás egyre apasztatik, a hivatalban idősbek az egyesitett megye tisztikarába vétetnek fel.

Az ezen intézkedés következtében hivatal nélkül maradt tisztviselők illetőleg a segéd évi fizetésükre igényt tarthatnak.

4. §. Abauj és Tornamegyék ingó és ingatlan vagyonára nézve az 1876. XXXIII. törvényczikk II. fejezetében az egyesitett megyék vagyonát illetőleg meghatározott alapelvek lesznek alkalmazandók.

5. §. Országgyülési képviselői választás tekintetében Abauj-Tornamegye az eddigi beosztás és székhelyek fenntartása mellett hét választó kerületet képez.

Minden választókerület csak egy képviselőt választ.

Ezen megyében az 1874. XXXIII. t. cz. 17. 20. és 117. §§-aiban elrendelt módon uj központi választmány alakitandó, melynek megbizása az idézett törvény alapján alkotott központi választmányok megbizásával szünik meg.

Addig pedig, mig ezen központi választmány megalakul, Abauj- és Tornamegyék jelenlegi központi választmányai együttesen folytatják működésüket.

Az 1848: V. t. cz. 5. §-ának és az 1874: XXXIII. t. cz.-nek jelen törvénynyel ellenkező határozatai hatályon kivül helyeztetnek.

6. §. Ezen törvény életbeléptetése idejének meghatározása és annak végrehajtása a belügyminiszterre bizatik.

Budapesten, 1881. október 21.

Tisza Kálmán s. k.,
mint belügyminiszter.

Törvényjavaslat.

némely törvényhatóságok határának egyes községek és puszták átcsatolása által való kiigazitásáról s az ezzel kapcsolatos intézkedésekről.

1. §. 1) Stoósz bányaváros Szepesmegyéből Abaujmegyébe.

2. Tihanyközség Sárosmegyéből Abaujmegyébe,

3. Alsó-Regmecz, Felsö-Regmecz, Kis-Bányácska, Kis-Kázmér, Mátyásháza, Mikóháza, Vily (vilyi pusztával) Bise és Felsö-Golop községek Abaujmegyéből Zemplénmegyébe.

4. Külsö-Böcs község Zemplénmegyéből Borsodmegyébe;

5. Tapoly-Bisztra, Tapoly-Hermány, Fias, Micsák (Tarbaj pusztával), Kobutnyicza, Györgyös (Grodzin pusztával), Remenye, Proszács, Mátyáska, Vavrincz és Orosz-Volga községek Zemplénmegyéből Sárosmegyébe;

6. Sandal, Boksa, Bukócz, Sztaskócz, Driesna és Vladicsa községek Sárosmegyéből Zemplénmegyébe;

7. Izbugya község Ungmegyéből Zemplénmegyébe;

8. Gajdos község Beregmegyéből Ungmegyébe;

9. Kis-Oroszi község Nógrádmegyéből Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunmegyébe;

10. Királyfalu község Zólyommegyéből Hontmegyébe;

11. Ghymes-Kosztolány község Barsmegyéből Nyitramegyébe;

12. Lédecz község és Névér község, a hozzátartozó Pusztahatár és Finta pusztákkal együtt Nyitramegyéből Barsmegyébe;

13. Lékavár és területe Sopronmegyéből Vasmegyébe;

14. Felek község Kolozsvár szabad királyi város törvényhatóságától Kolozsmegyébe;

15. Bánréve puszta Békésmegyéből Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyébe; — kebeleztetnek.

16. Gyulai Macs és Gyulaihegyes puszták Szabolcsmegyéből Debreczen szabad királyi város,

17. Gorzsa, Szikáncs, Sziget, Kopáncs és Nagy-Rét puszták Csongrádmegyéből H.-M.-Vásárhely város törvényhatósága alá helyeztetnek.

2. §. Az előző §-ban felsorolt községekben, pusztákon s területeken lakó törvényhatósági bizottsági tagok azon törvényhatóság bizottságába lépnek be; melyhez az illető község, puszta vagy terület csatolva lett.

A belépett bizottsági tagok közül a legtöbb adót fizetők ez alapon a névjegyzék törvényszerü kiigazitásának bekövetkeztéig megtartják helyeiket, — a választott bizottsági tagok pedig az illető törvényhatósági bizottság választott tagjai felerészének az 1870. XLII. t. cz. 28. §-a értelmében való kilépéséig tartják meg helyeiket; a választókerületeknek az idézett törvényczikk 25. §-ához képest szükségesnek mutatkozandó kiigazitását a törvényhatósági bizottsági közgyülés eszközli.

3. §. Az első §-ban felsorolt községek, puszták s terület közigazgatási beosztása iránt a törvényhatósági bizottsági közgyülés határoz.

4. §. Országgyülési képviselőválasztás tekintetében a 1. §-ban felsorolt községek s puszták — Tapoly-Bisztra, Tapoly-Hermány, Királyfalu községek, Lékavár s területe és Gyulai-Macs s Gyulai-Hegyes puszták kivételével, melyek már azon törvényhatóság választókerületeihe vannak beosztva, hova ezen törvény által közigazgatásilag átkebeleztetnek, — jelenlegi választókerületeikből kikebeleztetvén, azoknak melyik szomszédos választókerületbe való beosztását az illető törvényhatósági bizottsági közgyülése állapitja meg.

5. §. Addig, mig az érdekelt községeknek és pusztáknak az előző §. alapján, választókerületek szerinti uj beosztása végrehajtatik, az időközi választások az eddigi választókerületek szerint mennek végbe.

A KÖTÉLTÁNCZOSNŐ.

Vast-Ricouard regénye.

Francziából forditotta SOMOGYI EDE

II.

A gyermekorzó.

(Folytatás.) 5

Két nappal utóbb Hector Vernier kiszállt egy kocsiból a Saint-André-des-Arts téren s gyalog folytatta utját a Hautefeuille uteczába.

Annyit tudott, hogy Hilard, a kivel sürgősen és okvetlenül kellett találkoznia, ezen négy vagy öt kacskaringós és hosszura nyult uteczák egyikében lakott, melyek a boulevard Saint-Michelbe nyiltak, de világért se mondhatta volna meg, hogy melyikben.

Valamilyen jel után kutatva, a melyről felismerhetné ezen egyén lakását, kivel találkozni annyira érdekében feküdt, mindegyik ház előtt megállott, majd a kapun, majd az alacsony földszinti ablakokon, majd meg a félig nyitott utczai ajtókon nézve mindegyik lakásba.

Emlékező tehetsége cserben hagyta; csak nagyon homályosan derengett előtte, hogy jó tájban jár, de még csak a külseje sem jutott eszébe annak a rozzant épületnek, a hova véletlenségből, hét vagy nyolcz hónappal ezelőtt egy komoly, de azóta már elfelejtett ügy miatt hatolt. Azóta nem volt ismét Hilard lakásán; de a legutolsó napokban az utóbbi tett nála látogatást egy ajánló levél kieszközlése végett s egy papirdarabra irva ott hagyta czimét.

De mi történt aztán ezzel az átkozott czimmel?

Hector reggel óta törte rajta a fejét s összekutatta lakásának minden zugát — de hiába!

De még hagyján! hátha a gazficzkó Hilard azóta lakást változtatott? Tudva azt, hogy mindig két vagy három havi bérössszeggel vissza szokott maradni, nagyon könnyen megtörténhetett, hogy a háztulajdonos, türelmét vesztve, a ház kapuja elé helyezte a fizetésképtelen lakost.

Vagy nem volt-e az is lehetséges, hogy Hilard valami fényesen jövedelmező állásra tett szert, valamely még kiaknázatlan aranybányára, vagy nem-e támadt kedve, valamelyik arisztokratikusabb városrészben megtelepedni? De ezen utóbbi feltevés csak nagyon kevés valószinüséggel birt.

Hilard, ki egy bizonyos ügyben hosszabb szabadságvesztésre itéltetvén, csak nem rég hagyta el a börtönt, legyőzhetetlen nehézségekkel találkozott elhelyezkedését illetőleg — annyival is inkább, mert az egyetlen állás, a melyet képes volt betölteni, jó bizonyitványokat igényelt. A boldogtalan semminemü mesterséget sem tanult, s legfeljebb komornok, házfelügyelő vagy küldöncz lehetett volna. Az pedig nem tartozik a rendes dolgok közé, hogy egy ember, ki már egyszer összekoczczant a törvényekkel, ily állással bizassék meg.

Hektor egy izben, egy barátjának meleg ajánlatára, elhelyezte nagyon szerény feltételek mellett a Chaussée d'Antin valamelyik bankházában s egy szép este Hilard, kire egy tetemes összeg behajtása volt bizva, az összeggel, melyet a bankczég nevében felvett, eltünt. A rendőrség azonnal nyomába vetette magát s csakhamar sikerült is személyét biztos őrizet alá tenni.

A sikkasztó két évi fogságra itéltetett s büntetését egy központi fogházban ülte le.

A fogságból kikerülve, Hilard megint jóakaróihoz sietett. Ez azonban hiába mozditott meg minden követ, hogy valahol elhelyezze: senki sem akart oly egyént alkalmazni, kivel szemben az óvatosság annyira okadatolva volt.

Hilard csakhamar a legborzasztóbb nyomorba jutott, a melyből igaz, hogy időről időre némileg kisegitette öt Hectornak néhány louis-ja, melylyel némely többé-kevésbé lényeges szolgálatát akarta megjutalmazni.

Hector már keresztül-kasul bejárta a szomszédos utczákat, a nélkül, hogy felismerte volna az egykori pénzbehajtó szolgának hajlékát.

A rue Serpente-ba fordult s az egyenetlen kocsiut közepén haladt előre, jobbra-balra tekintgetve s valamely jelt iparkodva emlékezetébe visszaidézni, mely a czélhoz segithetné, midőn egy szennyes házat vett észre, sarkaiból kiemelt kapuval, melynek falazata inkább piszokkal és sárral behintve, semmint bemeszelve látszott lenni, annyira elvesztette az egykor fehér máz szinét. A háznak mindegyik emeleten csak egy ablaka volt, erről is hiányzott a függöny, az ablakredőny pedig czafatokban és foszlányokban csüngött alá s csak egy szál zsinegnek köszönhette, hogy még egykori rendeltetésére emlékeztetett.

Czélhoz ért: az iránt nem lehetett kétely; a nyomorult viskóhoz nem volt hasonló. Hector a nedvességet és mocskot izzadó folyosóba ment, melyet egész hosszában egy piszkos csatorna szelt. A csatornán végig folyó fekete folyadék kábitó büzt terjesztett.

Miután lábujjhegyen és előre nyujtott kezekkel néhány lépest tett előre, egyszerre a lépcső inogó támjába botlott s mindkét kezével feléje kapott, hogy legalább támasza legyen a felmenetelben, melyre vállalkozni készült.

Nagy óvatosan haladt fel a lépcsőn, mindegyik fokon meg-megállva, kimeresztve szemeit, hogy lássa, hová helyezze lábát. Majd gyufát volt kénytelen gyujtani, oly áthatlan sötétség uralkodott.

A hatodik emeletre érve, a folyosó egyetlen ajtaján kopogott.

Semmi válasz.

Aztán a fiatal ember, nem törődve a következményekkel, hatalmas döfést mért lábával az ajtóra, mire a zár azonnal engedett.

Belépett a szobába, melynek nem volt egyéb butora, csak egy rozzant ágy, melyet piszkos takaró fedett.

A falazat vakolata a legtöbb helyen hiányzott, a festésnek semmi nyoma; az egyetlen ablakocska, melynek üvegei képzelhetetlen idők óta el voltak törve, s melyek helyét sárgult papir pótolta, csak félig bocsátá be a nap világát.

Az egyik szögletben egy még fiatal ember, keresztbe tett lábakkal, ezeket körülölelő karokkal, a térdei közé rejtett arczczal, guggolt a földön, egy öt-hat éves leányka holtteteme mellett, mely egy szalmazsákra volt kiteritve.

E nyomorult hajléknak, a zokogó boldogtalannak s ezen élettelen gyermeknek megpillantása némileg megindítá Hectort.

De csakhamar visszafojtá szivének ezen gyengéd nyilvánulását és Hilardhoz közeledve — mert ez volt azon ember, kit annyi ideig keresett — s karjával öt gyengédtelenül megtaszitva, mondá:

— Hé! barátom! Beszélni valóm van önnel!

Hilard lassan felemelé fejét és fásult tekintetet vetett a fiatal emberre.

— Nos, én vagyok az, Vernier ur! folytatá Hector, türelmetlenkedve, hogy amaz nem látszott öt megismerni.

— Akar-e reám hallgatni vagy nem? tevé aztán hozzá, a boldogtalan fölé hajolva s fölemelve hangját, hogy jobban megértesse magát.

— Meghalt, jó uram! kis Mariskám meghalt! hebegé Hilard alig érthető hangon.

— Az ördögbe! látom, hogy meghalt! — mondá Hector, tréfával akarva a kényelmetlen helyzetnek véget vetni.

A másik pedig, mintha nem hallotta volna, ugyanazon a szakadozott hangon s ugyanazzal a tévedező, a semmiségbe elmerengő tekintetével folytatá:

— Igen, uram, épen az imént, karjaim közt halt meg! Mitől, nem tudom! Egyszerre fuldokolni kezdett s egyik ájulásból a másikba esett; ah, bizonynyal a gyomorgörcsök ölték meg! Pedig oly erös volt a testalkata, akár száz évig is élélhetett volna. De három nap óta semmit sem evett, és aztán egy árva szál forgácsom se volt, hogy megmelegithettem volna ezeket a piczi dermedt tagokat. Magamhoz szoritottam s mind a két kezemmel dörzsöltem, de mind nem használt semmit. Egyszerre meghidegült a szive tája is...

Aztán hirtelen felugrott és a dühtöl lángoló tekintettel s marokra szoritott kezekkel, örültként fel s alá szaladva, a szenvedélytől rekedt hangon kiáltá:

— De mit is tettem a jó istennek, hogy annyira meglátogat! jól tudom: a birák azt állitották, hogy sikkasztottam. De ez nem igaz, ez nem igaz! Az egész csak rágalom, én ártatlan vagyok! Ezt a pénzt én nem loptam el, hanem elvesztettem! De nem hittek szavamnak! Azonban az egész csak az én hibám, mert nem vagyok egyéb egy részeges filkónál. Több barátommal benéztem egy korcsmába, hogy egészségükre üritsek egy poharat. Ezer menykő! Csak meg van engedve, néha-néha egy kortyot inni! De mikor el akartam menni, oly részeg voltam, mint a csap s börtárczámat az asztalon felejtettem. Eszeveszetten végig szaladtam egész Párison, hogy ismét megtaláljam. Legelőször, természetesen, visszasiettem a korcsmába, de ott senki se tudott róla; ugy látszott, azt se tudták, hogy miről beszélek. Aztán az utczákban, a járdákon kerestem. Ó, de együgyü voltam! Miként is tehettem fel, hogy a járókelők sokáig hagynak majd ily kincset gazdátlanul heverni! Aztán erőt vett rajtam a félelem, s nem kételkedve azon, hogy sikkasztással fognak vádolni, megszöktem, és ez okozta az egész bajt!

Vad hahotára fakadt, mely borzasztó ellentétben állott ijesztő arczával, mely a nyomortól és a nélkülözésektől egészen beesett.

— Igy már most, folytatá, gazemberré lettem! A rendőrség örködik fölöttem s minden lépésemre ügyel, az egész világ eltaszit magától, az egész világ nem akar tudni munkámról! Pedig azok, a kiknek van pénzük, jó használt vehették volna szolgálataimnak! Csak pár souért napjában, csak annyiért, hogy legyen miből egy falatka kenyeret vennem az én szegény kis Mariskámnak, a legfáradalmasabb, a legundoritóbb munkát elvállaltam volna! Dolgoztam, izzadtam volna, ha kell, husz órát napjában! . . .

De most, hogy a piczike már nincs többé, hogy meghalni engedték, annyival rosszabb! Ő vele eltünt lelkiismeretemnek minden aggálya, oda lett mindaz a jó érzemény, a mi szivemben még megmaradt. Elitéltek, elkárhoztattak mint valami bünöst, pedig nem voltam egyéb, csak oktalan és ügyetlen! Ám legyen! ök azok, a kik igy akarták! Már most lopok, gyilkolok, fosztogatok, ezzel majd többre jövök mint becsületességemmel, melyből még a betevő falatra se jutott!

Megéléglettem a nyomort! Hadd élvezzek én is, miként a többiek; nekem is hadd legyen ágyam, a hova testemet rakom, tüzem, melyen tagjaimat melengetem, ruhám, melybe magamat burkoljam, hus, a mely táplaljon, és bor, mely szomjamat oltsa!

Mi czélja annak, tovább is makacsul a becsületes élethez ragaszkodni, mikor az egész világ becstelennek tekint bennünket? Összes javam, minden vagyonom jó hirnevemből állott, s ezt bemocskolták! Nos tehát, szemet szemért, fogat fogért! Hatalmamba fogom keriteni a mások aranyát, mely ezek után nem ér fel egy ember becsületével!

Mindamellett még mindig kevesebbet fogok venni, mint a mennyit tőlem vettek el, s a társadalom sohasem fogja adósságát irányomban leróni!

(Folyt. köv.)

6. §. A 2. 3 és 4. §§. értelmében hozott közgyülési határozatok jóváhagyás végett a belügyminiszterhez terjesztendők fel.

7. §. A Gorzsa, Szikáncs, Sziget, Kopáncs és Nagy-Rét puszták birtokosai és lakosai által H.-M.-Vásárhely város közköltségeihez való hozzájárulási arányra nézve, illetve a viselendő pótadó iránt felmerült kérdések megoldása czéljából egyezség kisérlendő meg, mely ha nem sikerül, mindkét fél meghallgatása után a belügyminiszter határoz.

8. §. Ezen törvény életbeléptetése idejének meghatározása és annak végrehajtása a belügyminiszterre bizatik.

Budapest, okt. 21-én 1881.

Tisza Kálmán, s. k.,
m. kir, belügyminiszter.

Törvényjavaslat
a megyék háztartásáról.

1. §. Egyes megyei törvényhatóságok részére, hogy közigazgatási, árva- és gyámhatósági kiadásaikat e czélra felhasználható saját jövedelmeik mellett fedezhessék, az 1883. évtől kezdve a törvényhozás további intézkedéseig évenkint az ezen törvényhez csatolt mellékletben megállapitott összegek fognak az állampénztárból kiszolgáltatni.

Az ezen törvény alapján az 1883. évre kiszolgáltatandó évi illetményekbe az 1882. év végével rendelkezésre maradt házi pénztári maradványok beszámittatnak.

A mely megyében jelen törvény hatályba lépte után az 1881. III. t. cz. értelmében szervezendő állami rendőrség életbe lép, annak illetményéből a mellékletben kitüntetett közbiztonsági kiadások levonatnak.

2. §. Az egyes törvényhatóságok részére megállapitott évi illetmény havonkinti részletekben előlegesen szolgáltatik ki.

3. §. A megyék mindazon saját jövedelmei, melyek külön rendeltetéssel nem birnak, valamint a gyámpénztári tartalék-alapnak az 1877-ik évi XX. törvényczikk 298. §-a alapján, az ebben meghatározott eljárás mellett igénybe vehető jövedelmei is, a közigazgatási költségek fedezésére forditandók, illetőleg az ezen törvény értelmében készitendő költségvetésbe mint fedezet felveendők.

Az eddigi házi-pénztáraknak számadási téritmények czimén fennálló követeléseiből befolyó összegek, mint jövőben is a házi-pénztárt illető bevételek ezen költségvetés során lesznek elszámolandók.

4. §. Az évi költségvetést a jelen törvény hatályai között az 1870. XLII. t. cz. 14. §-ában meghatározott eljárás mellett a törvényhatósági közgyülés állapitja meg.

A költségvetésekben csak annyi és oly minőségü tisztviselő segédkezelő és szolgaszemélyzet, — s csak annyi évi illetménynyel vétethetik fel, mennyi az egyes megyék számára a jelen törvény által megállapitott állami javadalmazás kiszámitásánál alapul lön véve.

A létszám és illetményekre nézve idővel szükségesnek mutatkozandó változások és módositások csak a belügyminiszter előleges jóváhagyása mellett lesznek eszközölhetők.

Az évi zárszámadás megvizsgálása a közgyülés által ugyancsak az 1870. XLII. t. cz. 14. §-ában körülirt eljárás szerint történik.

5. §. Ugy a költségvetés megállapitására, mint a zárszámadás megvizsgálására vonatkozó határozat ellen egyes adózók s a számadó tisztviselők a határozat hozatalától számitandó 15 nap alatt a belügyminiszterhez felfolyamodhatnak.

6. §. A jövő évi költségvetés az állandó választmány véleményes jelentésével és a vonatkozó közgyülési határozattal az előző év október hó 15. napjáig a belügyminiszterhez terjesztetik fel.

7. §. A belügyminiszter a költségvetést egyszerüen tudomásul veszi, azon esetre :

a) ha az állampénztárból nyert javadalmazás, valamint az ezen kiadásokra, a jelen törvény 3. §-ában érintett saját jövedelem kizárólag csak közigazgatási, árva- és gyámhatósági kiadások fedezésére fordittatik;

b) ha a kiadások megyei pótadó igénybe vétele nélkül fedeztetnek;

c) ha a megyei törzsvagyon nem csonkittatik ;

d) ha a költségvetés, illetőleg, az azzal kapcsolatosan a jelen törvény 9. §-a értelmében igénybe vehető pótadó kivetése ellen felfolyamodás nem történt.

Ellenkező esetben a költsénvetést reszletesen felülvizsgálja, észrevételeit a törvényhatósággal közli, esetleg azt uj költségvetés készitésére utasitja.

8. §. Az évi zárszámadás, mely a költségvetés rovatai szerint szerkesztendő, a tavaszi közgyülés által eszközölt megvizsgálás után 15 nap alatt felülvizsgálat végett a belügyminiszterhez terjesztetik föl.

9. §. A megyék a már fennálló törvények alapján kivethető pótadón kivül közigazgatási, közlekedési, közgazdasági és kövmüvelődési czélokra 3%-tólit meg nem haladó pótadót vethetnek ki.

Ezen pótadó az általános jövedelmi pótadó kivételével az egyenes államadók után egyenlő arányban vettetik ki.

10. §. A pótadó igénybevétele, valamint annak mérve és kivetési módja iránt a közgyülés rendszerint évenkint előre a költségvetés megállapitása alkalmával határoz.

Ezen közgyülésre, a közgyülés határidejét 8 nappal megelőzöleg a törvényhatósági bizottság minden egyes tagjához külön meghivás intézendő, melyben az, hogy a közgyülés első tárgya a költségvetés megállapitása, esetleg a közigazgatási, közlekedési, közgazdasági és közmüvelődési czélokra kivetendő pótadó iránti határozathozatal leend, világosan felemlitendő.

Azon esetben, midőn pótadó kivetése határoztatik, és végre határozathozatalra a közgyülésen jelenlevő tagok kétharmadának hozzájárulása szükséges.

11. §. A 9. §-ban megállapitott pótadó kivetése iránt a megye, elemi csapások, vagy más előre nem látott események folytán — a belügyminiszter jóváhagyása mellett — kivételesen az év folyama alatt is határozhat.

Az eljárást ez esetben is a 9., 10. és 12. §-ban foglalt rendelkezések szabályozzák.

12. §. A megállapitott pótadó egyenkénti kivetése, községenkint előre kihirdetendő 3 napon át közszemlére kiteendő, mely kitétel után 8 nap alatt a magát tulterheltnek vélt fél a közigazgatási bizottságnál felszólalhat.

Ezen felszólamlások elintézésére a közigazgatási bizottság saját kebeléből minden év első ülésében egy négytagu küldöttséget választ, mely a főispán, vagy ennek akadályoztatása esetében az alispán elnöklete alatt ez ügyekben végérvényesen dönt.

Ezen küldöttség, ha szükségét látja, határozathozatal előtt a királyi adófelügyelőt, — a mennyiben az a küldöttségnek tagja nem lenne, valamint a megyei számvevőt is meghallgathatja; ha pedig az illető fél ezt felebbezésében kivánta, meghallgatni tartozik.

13. §. A 9. §-ban emlitett pótadón kivül a megyék az ezen törvényben meghatározott czélokra még 2% erejéig vethetnek ki pótadót a bel- és pénzügyminiszter előzetes engedélye mellett.

Továbbá megyei pótadó kivetése ugy általában, valamint egyes törvényhatóságokban csak is a törvényhozás külön felhatalmazása alapján foglalhat helyt.

14. §. Az elöző §. alapján igénybevehető pótadóra nézve is a 9., 10. és 12. §§-ban foglalt rendelkezések irányadók.

15. §. Azon megyei alapok felett, melyek a jelen törvénynyel szabályozott háztartás keretébe nem tartoznak s különös rendeltetésüknél fogva a házi pénztártól elkülönitve kezeltetnek, a belügyminiszter felügyelete és jóváhagyása, mellett a törvényhatósági bizottság közgyülése rendelkezik. A törvényhatóság e részbeni határozatának jóváhagyását, a mennyiben az törvénybe vagy szabályrendeletbe nem ütközik és az ellen a törvényes határidő alatt alaposan indokolt felszólalás nem tétetik, a belügyminiszter csak azon esetben tagadhatja meg, ha az alapok rendeltetésüktől elvonatni szándékoltatnak, vagy azoknak tőkeállománya támadtatnék meg.

16. §. A belügyminiszter felhatalmaztatik, hogy a megyéknél ugy a központi pénzkezelés és számvitel módját, valamint a járásokban is a pénzkezetés és a hivatalos pénzek elküldése körül követendő eljárást a kellő ellenőrzés és a törvényes felelősség követelményeinek megfelelőleg általánosan kötelező szabályrendelettel szabályozza.

17. §. Az 1870-ik XLII-ik törvényczikk 11-ik és 90. §§-ai ezennel hatályon kivül helyeztetnek.

18. §. Jelen törvény végrehajtásával a belügy és pénzügyminiszterek bizatnak meg.

Budapesten, 1881. okt. 21.

Tisza Kálmán s. k.
mint belügyminiszter.

*

Kimutatása

azon összegeknek, melyek a törvényjavslat alapján a megyék részére közigazgatási, árva és gyámhatósági kiadásokra az állampénztárból évenkint kiszolgáltatandók.

(Melléklet a tjavaslat 1. §-ához.)

1. Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunmegye 239.800, 2. Torontálm. 117,900, 3. Bács-Bodrog t. e. m. 145,900, 4. Biharm. 169,100, 5. Krassó-Szörény 117.000, 6. Nyitra 139,800, 7. Temes 111,000, Zala 140,600, 9. Vas 129,000, 10. Zemplén 115,500, 11. Szatmár 102,800, 12. Arad 83,500, 13. Somogy 126,300, 14. Baranyemegye 105,700, 15. Jász-Nagy-Kun-Szolnok 92,600, 16. Hunyadmegye 72,300, 17. Pozsonymegye 98,400, 18. Trencsénmegye 93,700, Tolnamegye 83,800, 20. Máramaros 93,900, 21. Szabolcsmegye 84,700, 22. Békés 78,700, 23. Egyesült Szolnok-Doboka 65,500, 24. Sopron 95,600, 25. Heves 56,900, 26. Veszprém 84,200, 27. Nógrád 87,400, 28. Borsod 81,900, 29. Szilágy 75,700, 30. Alsó-Fehér 54,300, 31. Kolozs 55,600, 32. Sáros 79,600, 33. Szepes 73,500, 34. Fejér 86,300, 35. Gömör és Kis-Hont t. e. 71,900, 36. Bereg 71,000, 37. Egyesült Maros-Torda 52,900, 38. Szeben 53,400, 39. Abauj 73,300, 40. Egyesült Torda-Aranyos 50,200, 41. Nagy-Küküllő 50,100, 42. Bars 70,200, 43. Ung 65.900, 44. Komárom 70.300, 45. Háromszék 46,600, 46. Hajdu 54,900, 47. Csik 39,900, 48. Udvarhely 38,300, 49. Hont 64,400, 50. Kis-Küküllő 38,300, 51. Zólyom 52,800, 52. Egyesült Besztercze-Naszód 38,500, 53. Csongrád 45,900, 54. Csanád 50,600, 55. Fogaras 38,100, 56. Győr 54,100, 57. Brassó 36,100, 58. Árva 48,100, 59. Liptó 48,900, 60. Mosony 52,300, 61. Ugocsa 37,700, 62. Esztergom 43,700, 63. Turócz 40,200, 64. Torna 27,900. Összesen **4.995,000.**

Sport.

A lótenyésztés emelésére alakult részvénytársulat által f. évi október hó 19-én tartott sorsjáték alkalmával kihuzott nyerő számoknak kimutatása:

Az első nyereménytárgyat nyerte a 16762 sz., 2-ikat 85737 s ezután a nyereménytárgyak egymásután következő sorrendjében következő nyerő-számok lettek kihuzva:

43270 40842 15583 98459 90497 19675 65428 95036 21217
3871 96025 1772 27790 89386 82275 8668 95090 25084
17654 8599 64311 333 52643 36752 6280 6277 30737 67342
63574 39768 19442 55556 54503 24246 16467 29573 12560
95650 65248 96421 17191 69970 56779 35271 45609 65286
51418 92058 56784 30551 7844 87447 35791 68789 41733
65374 79561 18899 67522 33365 75544 90245 21809 12308
29379 6723 12906 22721 79376 24806 19310 57808 32248
62535 93507 83386 14563 12141 75236 2949 37745 27316
14599 57255 37741 36291 34335 67397 89012 99774 15009
14029 80230 16805 19100 39613 47141 16686 10429 67417
62978 87526 86201 81518 8511 36092 91944 67889 19366
75902 36317 8890 73897 55337 30419 27888 77597 17625
26926 5298 57161 23499 227 80277 37214 64552 64943
37401 90765 59111 82575 88649 13766 34594 89802 91405
31076 75104 30203 35290 15121 32495 67628 31402 36517
34107 38348 68607 36683 15939 79294 5066 32421 27235
68030 97656 13473 57749 86631 7423 31054 91871 23247
13710 18816 43777 34655 46512 79576 22380 42580 39203
91756 31744 41427 61796 51980 15225 30676 46550 20580
47872 63371 47114 94178 32695 93681 4540 6041 25319
40854 45749 7064 3139 75977 35018 25077 6018 37839
93520 98334 7004 79802 35577 36344 95382 56223 7992
52005 53781 8344 37254 18190 80973 19410 20809 74688
30256 82063 28641 84360 38524 24398 91862 56572 83276
24219 88493 95167 88134 35898 54817 74577 3597 92607
41801 75251 99081 33609 37765 98373 57110 3178 62980 72547
73396 47795 36462 29399 17554 35015 97982 72981 18041 42058
87659 95859 81652 23108 55675 60316 20407 89915 60723 22269
13621 70192 64541 47127 36050 34805 4117 59088 68891
8467 95964 32332 16450 92620 92260 3385 26829 69984
37907 55284 95350 91238 36824 41229 34062 97394 40769
73055 87746 3845 16750 24200 67436 90614 13400 65605
77868 10558 87978 67825 2757 79797 56828 83902 30597
73390 5216 84060 86191 21926 73057 10707 90391 53045
73580 16183 48571 66040 17658 32178 35209 5874 61678
87841 58886 48809 58228 86039 23988 3892 39457 19026
56130 19482 91672 49123 38573 10484 81091 57244 90984
79270 4473 1593 18927 92766 18090 57805 48917 84753
88364 36404 40840 60179 1767 24720 24604 21095 75864
5862 8034 6174 17312 88729 36834 16662 39528 54898 6096
12255 24154 42863 3297 56782 39299 33327 90792 36486
97108 33707 68851 85900 29865 81425 85760 50903 58631
9738 2274 32692 10392 31526 50436 71276 92291 34673
47817 35955 89377 87814 18719 32508 49505 15004 77149
60117 20036 51203 24685 33474 55059 38216 29042 7331
72659 41677 23608 58389 31180 67414 46526 68090 7750
57229 66845 55453 13810 2727 17039 72507 98495 51319
36328 8845 49288 23351 91753 78857 62209 5682 15506
94314 23534 58964 52683 84660 34071 69975 71036 75277
54599 23448 67942 19267 59759 99253 99164 54756 25201
29400 95880 20634 94898 61682 94405 46317 81512 35442
59990 96256 51576 67126 78475 35575 56192 71716 95285
96652 2980 95423 22908 19293 63090 32157 93908 12352
31422 19781 19660 34038 12946 31183 15571.

— Vasárnap nem lesz lóverseny. A pesti lovaregylet által vasárnapra kitüzött lóverseny, melyre ő felségeik, a király és királyné látogatása is kilátásba volt helyezve — nem fog megtartatni, miután a királyi pár nem jelenhet meg a versenyen.

Egyletek, társulatok.

— Ifjusági irodalmi matinék. A tudomány- és mü-egyetemi olvasó kör elnöksége elhatározta, hogy ez évben is a téli hónapok alatt időnkint irodalmi matinékat rendez. A rendezéssel Csathó Imre alelnököt bizta meg. Az első matiné f. hó 30-án (vasárnap) d. e. 11 órakor lesz az egyetemi épület disztermében.

— Az első magyar izraelita betegsegélyző s temetkezési egyesület október hó 23-án délutáni 3 órakor, a VII. siputcza 12. sz. a. lévő izr. elemitanoda vizsgatermében rendkivüli közgyülést tart.

Fővárosi ügyek.

— A közbiztonság ügyében. A polgármester a zord és nedves idők bekövetkezte alkalmából rendeletet adott ki az összes kerületi elöljáróságokhoz, hogy az utczák tisztogatására, főkép az átjáróknál, különös figyelmet forditsanak, s a háztulajdonosokat el ne mulaszszák rászoritani a járdák folytonos tisztitására s ha ónos idő következik be, a szokásos beboritások teljesitésére.

— A fővárosi középitési bizottság mai ülésén tudomásul vették a városligeti Stephania-ut kiépitéséről szóló jelentést s megnyugodott abban, hogy a rondeau lehetőleg kimélve lesz. A kecskeméti-utcza rendezése befejeztetvén, a bizottság ajánlja, hogy az utcza nagylevelü akáczfákkal ültettessék be. A gellérthegyi villatulajdonosok tavaly visszautasitott kérelmüket ismétlék a hegyre felvivő kocsi ut kiépitése iránt. Készek a tulajdonosok nagyobb részt az utcza területet ingyen engedni át, — s azokra nézve, a kik nem engedlk át a szükséges kis szalagot — kérik a kisajátitás meginditását azzal, hogy az összes megitélt kártalanitási összegeket megtéritik s előre leteszik. A bizottság a kérelmet helyeselve, a tanácsnak a kisajátitást ajánlani fogja. Gróf Czudovszky ajánlatot tett, hogy szepességi bányáiból fejtett gránitkövet a főváros próbálja meg. Kész szállitani 1000 dbot 360 frtért az egyik pesti pályaudvarra. Néhai Horváth Ignácz e gránit erősségéről igen előnyös bizonyitványt állitott ki. A bizottság helyesli, hogy a kövel próba tétessék s megrendelni óhajt 6000 dbot. E kövek az akáczfa-utczában a rossz dévai trachyt helyére fognak tétetni. Ezután jóváhagyták a temetőut rendezése alkalmából a közuti vasuttársaság azon beadványát, hogy a temetőuton a második vágány lerakatik s megvételre ajánlanak ujból egy gellérthegyi házat, mely emeletes, 308 frt évi jövedelmet hoz, 2000 frtért. Erre a folyó ügyek befejeztetvén, Rupp Imre, az épitési ügyosztály eddigi feje emelkedett fel s bucsut vett a bizottságtól, melynek munkálkodásában éveken át oly tevékeny része volt, Gerlóczy válaszolt Rupp bucsu szavaira, emlitvén, hogy a városra Rupp távozta érzékeny veszteség, de a közmunkatanácsnál elfoglalandó állásában az ő személye biztositék arra, hogy a főváros és közmunkatanács közt az egyetértés megszilárduland s tovább is vállvetett buzgalommal müködhetik e két hatóság a főváros javára.

— Népesedési mozgalom. A főváros statisztikai hivatalának heti kimutatása szerint a folyó évi október hó 8-ától október hó 14-éig terjedő 41. héten Budapesten élve született 281 gyermek, elhalt 223 személy, a születések tehát 53 esettel mulják felül a halálozásokat. — Az élve szülöttek közt volt 187 törvényes, 94 törvénytelen; nemre nézve 145 fiu, 136 leány. — Halva született 11 gyermek, köztük 5 törvényes, 6 törvénytelen. — A halottak közt volt 128 finemü, 100 nőnemü. — Egy éven aluli gyermekek száma 60. — Az összes elhaltak közül egy éven alul tartózkodott Budapesten 22. — Ez év 41 hetében született összesen 10,468 gyermek, elhalt 10,541 egyén, a halálozások többlete tehát 73. — Születések arányszáma 1000 lakosra 38·6. — Halálozások arányszáma 1000 lakosra általában 31·2, az egy éven felüli lakosságnál: 23·7, az öt éven felüli lakosságnál: 19·9. — Elhaltak kora: 0—1 éves 60, —5 évig 39, —20 évig 22, összesen 0—20 évig 121, —30 évig 24, —40 évig 17, —60 évig 35, —80 évig 27, 80-on tul 4. ismeretlen koru —. Főösszeg 228. — Halálozások kerületszerinti kimutatása: I. ker. 20, II. ker. 25, III. ker. 13, IV. ker. 6, V. ker. 14, VI. ker. 26, VII. ker. 38, VIII. ker. 35, IX. ker. 25, X. ker. 6, egyéb kórházi halott 13, katona 2. Főösszeg 228. — Betegforgalom a fővárosi közkórházakban: Szt.-Rókus: állap. a mult hét végén 1161, szaporodás 406, csökkenés 386, állap. e hét végén 1181. — A Szt.-János kórházban: állap. a mult hét végén 170, szaporodás 72, csökkenés 51, állap. e hét végén 191. — Összesen tehát: állapot a mult hét végén 1331, szaporodás 478, csökkenés 437, maradt e hét végén 1372.

— A terézvárosi VI. és VII. kerületi fővárosi bizottsági tagok a VII. ker. plébánosi állomás betöltése tárgyában szépen látogatott ülést tartottak a terézvárosi kaszinóban, melyben a VII. ker. plébánosi állomásra tulnyomó többséggel Stieber Vinczét, jelenlegi terézvárosi segédlelkészt jelölték ki. E határozatról a 45-ös bizottság értesittetni fog. A X-ik kerületi plébános állomásra Benedikovich jelöltetett ki.

Törvényszéki csarnok.

— Onczay Gyula bünügyében, ki csalással, sikkasztással és kétnejüség bűntetteivel vádoltatik a budapesti k. fenyitő törvényszék vád alá helyezési határozatot hozott, s azt vádlottnak kézbesittetni rendelte. Ezen bünügy előadója Thold t. biró lesz.

— Horváth Dezső csalás és sikkasztással vádolt helyszerző s egy zuglapocska volt szerkesztője ellen a vizsgálat befejeztetvén, a budapesti kir. ügyészség vádlottat vád alá helyeztetni inditványozta. Horváth Dezsö ellen nem kevesebb, mint 17 böneset halmaza forog fenn. E bünügy előadója Székács t. biró.

— Esküdtszéki tárgyalások. A budapesti kir. törvényszék, mint sajtóbiróság előtt legközelebb két sajtóper kerül tárgyalás alá, m. p. október 27-én a közvádlónak Fuchs Emil János ellen inditott sajtóügye és november 10-én „Réthy S. és társa" czégnek Réthy (ezelőtt Wiesinger) Károly elleni becsületsértési panasza.

— Rendörök mint rablók. Dél-Olaszországban az Aquila felé vezető uton egy sulyosan megrakott szekerével lassan czammogó fuvaros találkozik egy szabadságolt katonával, ki a hosszas gyaloglástól elfáradva, kéri őt, adna neki helyet kocsiján. A fuvaros szivesen enged kérelmének és beülteti szekerébe a gyékény alá. Néhány mértföldnyire Aquilától utjokat állja két csendőr és sok mindenféle közt kérdik a fuvarostól van-e nála pénz. Ez eleinte tagadólag válaszol, de fenyegető unszolásaikra vagy 150 frankot mutat nekik rézpénzben, mely összeget egy kis vasszekrénykében tartogatott a szekéren. A csendőrök azonban nem voltak megelégedve e csekélységgel, hanem megmotozván zsebeit, magukhoz vették az ott talált tárczát 6000 frankkal. Tiltakozásai mitsem használtak, ellenkezőleg az egyik csendőr ráfogta lőfegyverét és holtan teritette le a szekér mellé. A megriadt lovak vágtatva iramodtak tova és csak a legközelebbi utszéli korcsmánál állottak meg. A katona, ki elbujva guggolt a gyékény alatt, kiugrott a szekérből és elbeszélvén a történteket, Aquilába sietett jelentést tenni a hatóságnak. A csendőrkapitány azonnal kiment a büntett szinhelyére, konstatálta a tényállást és mindjárt rá találkozott a két csendőrrel, kik menekülést nem látva, csakhamar megvallottak mindent és átadattak a büntető hatóságnak.

— Bigamia. A pestvidéki törvényszék ma tárgyalta a Gojtkó Ferencz és Koszt Mária ellen bigamia miatt emelt vádat. A törvényszék tekintetbe vette a fölmerült enyhitő körülményeket s a férfit 9, a nőt 6 havi fogházra itélte a kettős házasság büntette miatt. A két vádlott, valamint a királyi ügyész is főlebbezett.

— A kereskedelmi és váltótörvénykönyv életbe lépése óta a gyakorlat és szakirodalom köreiben egyaránt hiányzik annak elismerése, hogy örvendetesen erősödött a judikaturának egyöntetüsége a kereskedelmi és a váltójogi praxis terén. Azonban az tudva nincsen, hogy ezen jelenségnek egyik lényeges tényezője az, hogy a kir. tábla elvi jelentőségü határozatairól az uj törvénykönyvek életbe lépte óta döntvénykönyvet vezet. — A Jogtudományi Közlöny mai száma a kir. tábla e hivatalosan gyüjtött elvi megállapodásait egész terjedelmében közli. A váltótörvényre vonatkozó általánosabb érdekü határozatok a következők: „Szenvedő váltóképességgel bir a vagyonbukott is. Csőd tartama alatt tett elfogadás alapján, tehát a csőd megszünte után beperelhető. Több intézvényezett vagy lagos megnevezése oly kellékhiány, mely a váltót váltóerejétől megfosztja. Ha a váltó a kibocsátóra lett forgatva, ennek a rendelvényes és egyéb előzők ellen visszkereseti joga nincsen. A váltóhitelező nem gyakorolhat megtartási jogot oly összegre, melylyel ö maga adósának tartozik, mert ez összeg az ö birtokában nincsen, és mert az igy gyakorolni kivánt megtartás sajátképen beszámitás volna. Be nem jegyzett czég váltónyilatkozata is kötelező mindegyik czégtársra, tehát arra is, ki a váltónyilatkozatot nem irta. — Oly váltó, melyen a fizetési határidő „három hóra" tétetik ki, érvénytelen. Elszakitott és összeragasztott váltó elszakitása véletlenül történtnek, s igy a váltót meg nem semmisitőnek vélelmezendő. Az óvás kivételére szolgáló „második köznap" ugy értendő, hogy a lejárati napot követő ünnep nem számittatik. Ha tehát a váltó szombaton járt le, elég azt kedden megóvatolni. Ha a váltót oly egyén fogadja el, kire az intézve nincsen, és ha közbenjárás esete nem forog fenn: az elfogadás váltójogi kötelezettséget nem szül. A váltóérték le nem számlálásával az intézvényes nem védekezhetik.

— Kétszeres gyilkosság. A belgrádi vámház főpénztárosa elbocsátotta egyik felügyelőjét, de a kenyerét vesztett ember ismételt kérésére sem mondotta meg az elbocsátás okát. A felügyelő sehogysem birt ujabb kerésethez jutni s elkeseredésében bosszut forralt a pénztáros ellen. E hónap tizenhatodikán lesre állott a vámház épülete elé, hogy áldozatát megtámadhassa. A tisztviselő délután 2 órakor hagyta el hivatalát s lakására tért. A felügyelő nyomon követte öt s szobája ajtajában rálőtt a revolverrel. A lövés nem talált s a pénztáros befutott a szobába. — Az elszánt ember után lött másodszor is, de a golyó az ajtófába furódott. A zajra kifutott a tisztviselő édes anyja és segitségért kiáltott. A felügyelő neki rohant s tőrével agyonszurta. A vámház egy hivatalnoka, ki épen arra járt, rávetette magát a gyilkosra, de nem birt vele. Kisiklott a kezei közül s futásnak eredt. Két zsandár üldözőbe vette, de nem érhették utól. A gyilkos eljutott a lakásába s bezárkózott. Az egyik zsandár be akarta törni az ajtót, de a gyilkos rá lött az ablakból s eltalálta. A szegény zsandár holtan rogyott a földre Csakhogy ezzel végkép kilötte pisztolyát a gonosztevő s látta, hogy a másik zsandár szobájába jött, késével keresztülvágta a torkát. Sebe nem veszélyes s már legközelebb a biróság elé állithatják. Alig hogy bekötözték a torkát, pálinkát kért s ivott. Mikor azt kérdezték töle, hogy megbánta-e a tettét. azzal felelt. hogy nagyon sajnálja az ártatlanokat, kiknek a bünös miatt kellett meghalniok.

— Giteaut — mint röviden már jelentettük — f. hó 15-én állitották erös őrizet alatt a fenyitő törvényszék elé és megindították ellene a Garfield elnökön elkövetett gyilkosság miatti vádeljárást. A vádiratot Guiteau szinlelt közönynyel fogadta és a biróság kérdésére bünösnek, vagy ártatlannak vallja-e magát, azt felelte, hogy előbb némi közölni valója volna a törvényszékkel. Minthogy azonban ez meghallgatását megtagadta, ártatlannak nyilvánitotta magát. A kerületi ügyész azt inditványozza, hogy a vádlott bünpere f. hó 17-én kezdődjék. Scowille, Sinteau védője, erre kijelenti, hogy kifogással fog élni a biróság illetősége kérdésében. Védelmét mindenelött arra alapitja, hogy védencze őrült és hogy az elnökön ejtett seb nem volt életveszélyes. Főczélja késleltetni az eljárást, hogy segédvédőt szerezzen és a szükséges tanukat előállithassa. A törvényszék november 7-ét tüzte ki az esküdtszéki tárgyalás napjául.

— Párisban ijesztő mérvben szaporodik azon csavargók száma, kik csak alkalmat lesnek, hogy gonosztevőkké válhassanak. Camescasse az uj rendőrfőnök az által lett népszerüvé, hogy mindjárt kinevezése után legalább a belváros boulevard-jait és a hirhedt Montmartre-t tisztitotta meg a veszélyes csőcseléktől. A rendőrség intézkedései azonban már elégteleneknek bizonyulnak. Az ilyen banda az egyik városrészből kiszoritva, annál nagyobb merészséggel lép föl a másikban. — A rendőrfőnökséghez naponkint átlag 250 egyén kerül, kik egy vagy más okból le lettek tartóztatva, Ezekből ismét szabadlábra helyeznek vagy 200-at, a többi biróság elé kerül. A szabadon bocsátottakat néhány napra rá ismét elfogják, de ujra el is bocsátják és ez igy folyik szüntelen, mig az az illetők meg nem érnek a törvényszék számára. A gonosztevők visszaesésének aránya, mely az utóbbi években oly nagyra nőtt, összefügg e csavargó népség szaporodásával. 1879. évben 100 lopás miatt elitélt közt 70 már előbb volt büntetve. 100 gyilkos közt 72, 100 gyujtogató közt 48 és 100 apagyilkos közt 100! Ugy hogy joggal mondhatták a törvényszékeket szinházaknak, hol a birák és bünösök mindig ugyanazon szinészek. 3000 rendőr biztos van Francziaországban és 26,000 rendőr, kik 59,000 gazembert tartanak féken. A visszaesettek, kik végkép szakitottak a társadalommal, egy egész ifju hadsereget nevelnek galád mesterségüknek. 4317 vádlott közt, kik 1879. évben az esküdtek előtt állottak 802 kiskoru volt, 43 16 éven aluli gyermek. Azon 190.050 vádlott közt, kik fölött a rendőri biróság itélt 21.218 kiskoru volt és 6670 16 éven aluli gyermek; állitttatik hogy ez a csavargó csapat évenkint 10.000 gyermeket von el a társadalomtól. A mentőszerekre több izben utaltak már. A 20-ik kerület egy választási manifesztumában ez állt: A nyilvános jó erkölcs érdekében követeljük, hogy a bünbe visszaesett gonosztevők egy e czélra alapitott gyarmatba számüzessenek. Camescasse rendőrfőnök most egy törvényjavaslattal foglalkozik, mely ugyanezt ajánlja.

Az okt. 21-iki hivatalos lapból. Kitüntetés. A király Kozsehuba János pozsonyi városi kapitánynak, a közszolgálatban szerzett érdemei elismeréseül, a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

Kinevezések. A pénzügyminiszter, Gundl Ferencz kataszteri számvizsgálót, a pénzügyminiszteriumi központi számvevőségek személyzeti létszámába II. oszt. számtanácsossá, dr. Lászlóffy István ügyvédet, a temesvári kincstári ügyészséghez alügyészszé, Schmidt János fiumei vámhivatali gyakornokot, a fiumei adófelügyelő mellé III. osztályu számtisztté nevezte ki. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter, Szilnitzky Gyula m. kir. erdőgyakornokot, az erdőszámvevőségek egyetemes létszámához tartozó III-ik osztályu erdőszámtisztté nevezte ki. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter, Abaujmegyének kassai járására nézve Nyulászi János csontosfalvi lakost az állandó gazdasági tudósitói tiszttel bizta meg. Csicsaky Mihály végzett jogász a magyar kir. belügyminiszteriumhoz fogalmazó gyakornokká neveztetett ki. A kolozsvári pénzügyigazgatóság, Ütő Dániel s Christián József számgyakornok-jelölteket számgyakornokokká nevezte ki.

Névváltoztatás. Schwarcz Antal bajóthi lakos vezetéknevének „Setét"-re kért átváltoztatása megengedtetett.

Alapszabályok megerősitése. A Zalamegye törvényhatósága területén alakult szentgróthi takács-ipartársulat alapszabályai, a törvényes bemutatási záradékkal ellátattak.

Uj póstahivatalok. Pozsonymegyében a senkviczi pályaudvaron folyó évi szeptember 26-án uj póstahivatal lépett életbe. Kézbesitési körét Nagy-Kissenkvicz, Vistuk községek, a senkviczi pályaudvar, valamint Szilárd és Fajdul puszták fogják alkotni. Somogymegye Surd községében folyó évi október hó 21-én kir. póstahivatal lép életbe, mely kézbesitő kerületét Belezna, Büködsd, Nemes-Pátró, Surd községek, Feketesár, Gyótván, Jankaháza, Jánosmajor, Kankós, Nagyberek, Sándorháza, Szentháromság puszták, továbbá a kakónyai és aligvári csárda és Besentó, Csapó, Cserepes, Csollányos, Falusi, Kakonyai, Vissafolyó és Surdi malom fogják képezni.

Ügyvédi kamarákból. A b.-gyarmati ügyvédi kamara közzéteszi, hogy Dömök József és Pokorny Jenő balassagyarmati ügyvédek önkéntes lemondásuk következtében, Beliczay Lajos ipolysági ügyvéd pedig lakhelyéről két év óta igazolatlan eltávozása alapján, e kamara ügyvédi lajstromából kitöröltettek; továbbá, hogy Dömök József és Beliczay Lajosnak folyó ügye nem lévén, Pokorny Jenő pedig a nála volt ügyeket maga átadván, gondnok kirendelésének szüksége fen nem forog.

VIDEK.

* **A pestmegyei dunavecsei** kerületben, hol a megválasztott Eötvös Károly képviselői mandatumáról lemondott, a kormánypárt jelöltje Jankovits Miklós, ki ellenében a függetlenségi párt Németh Albertet léptette fel. A választás f. hó 29-én lesz. A választási mozgalmak erősen megindultak, söt a Magyar Hiradó szerint már veszélyes irányt is vettek annyira, hogy a kerülethez tartozó Szalk-Szent-Mártonban a rend fenntartását a járási szolgabiró a rendelkezésére álló közbiztonsági közegekkel képtelen eszközölni, minek folytán táviratilag egy század lovasság kirendelését kérte az alispántól. Földváry alispán e táviratot azon jelentéssel küldte a belügyminiszterhez, hogy a század lovasság oly módon rendeltessék ki, hogy az, f. hó 29-ik vagyis a választás napjáig Szalk-Szent-Mártonban állomásozzék, a mondott napon pedig, a választási szinhelyére Dunavecsére menjen át; mely kérelmét a szolgabirónak annyival is inkább indokoltnak találja az alispán, mivel már a választási elnök is, a választás napjára egy század lovasság és egy század gyalogság kirendelését kérte a helyszinére.

* **Pestmegye** fegyelmi választmánya f. október 24-én a megyei főispán elnöklete alatt ülést fog tartani, melyen több fegyelmi ügy lesz elintézve, ezek között a pomázi jegyző fegyelmi ügye is tárgyaltatni fog. Ugyancsak Pestmegye november 10-én tartja közigazgatási s november 14-én közgyülési üléseit.

KÖZGAZDASÁG.

A müszaki iparmuzeumról.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter, mint tudva van, még a mult évben meginditotta a tárgyalásokat egy Budapesten felállitandó müszaki (technologiai) iparmuzeum iránt.

Az eszme nemcsak átalában nem volt uj, de már hazánkban is voltak előzményei. Egy müszaki iparmuzeum létesitése már a 40-es években alakult magyar iparegyesület által megkezdetett s az általa e czélból beszerzett nyers anyagok, iparczikkek, szerszámok és gépek gyüjteménye, a nevezett iparegyesület feloszlatása után 1852-ben a nemzeti muzeumba került, honnan azokat az 1867-ben ujonnan alakult iparegyesület nyerte ki ismét. Az 1873-dik évi bécsi világtárlat alkalmával egy a kézmü-ipar előmozditására szolgáló hasonló muzeum felállitása szóba kerülvén, az iparegyesület és a képzömüvészeti társulat közremüködésével, a világtárlaton nagyobb mérvü bevásárlások történtek, de nem müszaki hanem iparmüvészeti muzeum megalakitására irányulva, — minek első alakulási költségeire a törvényhozás az 1873. XXI. t. czikkel 50,000 frtot szavazott meg, és ez iparmüvészeti muzeum a sugáruti mücsarnoknak e czélra épitett termében föl is állittatott, a nemzeti muzeum népismei és régiség gyüjteményeiből is ide szállittatván át a megfelelő tárgyak. Ez iparmüvészeti muzeum 1878. óta a vallás és közoktatási miniszter felügyelete alatt áll s ez idő szerint évi 10,400 frttal van az államköltségvetésben javadalmazva.

Az iparmüvészeti muzeum felállitása azonban nem tette feleslegessé egy müszaki iparmuzeum felállitását. Amabba az ipar oly termékei tartoznak, melyeknél az alak szépsége a fő, miáltal az iparosok és a közönség szép izlésének fejlesztése a czél; emennél az alak szépsége másodrendü s az ipartermékek előállitási módjainak, a készitésükhöz szükséges fő- és segédanyagok vegyi és erőtani tulajdonságainak, valamint a késztésnél használt szerszámoknak tüzetes ismerete, szóval a késztés müszaki (technikai) oldala áll előtérben.

E végből inditványoztatott iparos körökben, az iparmüvészeti muzeum alapszabályainak 1879-ben közzététele után, egy tisztán müszaki iparmuzeum létesitése. S az orsz. iparegyesület még azon év novemberében a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez benyujtott kérvényében indokolva kifejtette a müszaki iparmuzeum szükséges voltát. Mig másfelöl a miniszter, ettől függetlenül, tárgyalásokat inditván meg egy ily muzeum felállitására nézve, azok alapján Keleti Károlyt a magy. általános és Mudrony Somát az orsz. m. iparegyesületek igazgatóit bizta meg egy a további tárgyalások alapjául szolgálható javaslat kidolgozásával; az ugyanazon időben Bécsben megnyilt müszaki iparmuzeum tanulmányozására pedig dr. Hegedüs K. Lajos miniszteri tanácsost küldötte ki.

Keleti és Mudrony emlékirata és dr. Hegedüs jelentése 1880. deczember havában a miniszter elnöklete alatti értekezletben tárgyaltatván, szükségesnek találtatott meg a délnémetországi, jelesen a stuttgarti és nürnbergi iparmuzeumok tanulmányozása is, mely czélra a miniszter szintén dr. Hegedüs min. tanácsost s kivüle Steinacker Ödön országgy. képviselöt és a budapesti kereskedelmi és iparkamara jegyzőjét küldötte ki, kik e tanulmányi utjokról szintén terjedelmes jelentést nyujtottak be, melyben a nevezett muzeumok szervezetét stb. behatóan vázolják.

Meglevén szerezve s egybegyüjtve ezekben a szükséges tanulmányi anyag, a felállitandó müszaki iparmuzeum legczélszerübb szervezetére vonatkozólag, a miniszter eljöttnek látta az időt az alkotás terére lépni. Hogy a felállitásra és első berendezésre mindenekelött némi alapot teremtsen, e végből legelőször ö felségéhez, királyunkhoz fordult, kiről tudta, hogy legmagasabb érdeklődésével kisér minden, az országnak ugy anyagi, mint szellemi felvirágzására czélzó kezdeményt, s kinek kegyétől a legbuzditóbb példaadást remélhette. Reményében nem is csalatkozott. Ö felsége 2000 forint adománynyal vetette meg a muzeum alapját. A miniszter erre körlevélben szólitván fel azokat, kiknek mind anyagi helyzetétöl, mind érdeklödésétöl az eszme pártolását várhatta, valamint a nagy közönséget is, csakhamar a legmagasb helyröl jött példát, József föherczeg ö fensége 100, Albrecht ö fensége 200, Ágost Koburg hg ö fensége 500 frt adományozásával követte; a föpapság és fönemesség részéröl is többen követték a nemes példát s eddig már több mint tizezer forint gyült be a müszaki muzeum folállitása és első berendezése czéljából.

A vallás és közoktatásügyi miniszter erre az ügy eddigi aktáit egy füzetben: „Jelentések és javaslatok a Budapesten létesitendő müszaki iparmuzeum tárgyában" czim alatt közrebocsátotta. E füzetben foglaltatnak, az ügy általunk is fentebb vázolt történetére vonatkozó rövid előszó után, az országos iparegyesület fönnebb emtett kérvénye, Keleti és Mudrony emlékirata, dr. Hegedüs miniszteri tanácsos két rendbeli szakjelentése a bécsi és délnémetországi iparmuzeumokról s ugyanezek nyomán Steinacker javaslata, mely a felállitandó muzeum szervezetének alapelveit

foglalja magában; végre a miniszter körirata és a bejött adományok jegyzéke.

E jelentések közrebocsátása mellett elkészitette a miniszter a felállitandó muzeum szervezete iránti alapszabálytervezetet és azt a f. évi október hó 12-én elnöklete alatt tartott értekezletben letárgyaltatta. E tervezet szerint az intézet müködése egyelőre a fa- és fémiparra szoritkozik, de ez annak nem mindenkor meghatározott feladata, hanem idővel ki fog terjeszkedhetni majd egyéb iparágakra is; jelesen a bőr- és szövetipar is olyanokul jelöltettek ki, melyekre az intézet az első sorban felveendő fa- és fémipar mellett kiterjeszkedik.

Általában a muzeum feladatául (1. §.) az van kitüzve, hogy a hazai kézmüves ipart, közhasznu szakismereteknek lehetőleg szemléleti uton való terjesztése által támogassa s a jelenkori igényekhez képesti fejlődését hathatósan előmozditsa, és a feladatnak eszközei (2. §.) első sorban a) szerszám és géptár, b) mintatár, c) rajztermek, d) nyilvános olvasó-teremmel összekötött szakkönyvtár és ábragyüjtemény, segédeszközökül pedig (7. §.) szolgálnak ily czélra rendezendő ipartárlatok, mutatványokkal összekötött esti felolvasások, az intézet közleményei irodalmi uton, rajzokkal és magyarázatokkal, vidéki társulatok s felolvasások szervezése s végre pályadijak kitüzése iparczikkekre.

A müszaki iparmuzeum az alapszabálytervezet szerint a kincstárból javadalmazott állami intézet s e jellegének megfelelőleg a vallás- és közoktatási miniszter az 1882. évi költségvetésbe 10 ezer forintot irányzott elő az intézet czéljaira. A minisztert az intézet vezetésében egy, fele részben a vallás- és közoktatásügyi, fele részben a kereskedelmi és iparügyi miniszter által kinevezett 16 tagu felügyelő bizottság (9. 10. §.) támogatja, melynek feladata a helybeli és vidéki iparosok szükségleteiről, kivánalmairól és óhajairól tudomást szerezni, azokat tárgyalni, megvitatni s a miniszter elé terjeszteni. A közvetlen vezetés a tisztikar (11. §.) teendője, mely igazgatóból, a gyüjtemények (eszköz- és géptár) müszakilag képzett őréből, egy, könyv- és ábratárat kezelő tollnokból, gyakornokokból, szolgából áll. Mind a felügyelő bizottság, mind a tisztikar hatásköre s eljárásai, szabályrendeletileg fognak részletesen megállapittatni.

Anyagilag aránylag csekély erővel és segédeszközökkel fog ezek szerint a müszaki iparmuzeum megindulni, hogy hazánk iparának magasb fejlesztésére üdvös müködését megkezdje. De hiszszük, hogy azt egyfelől a törvényhozás, másfelől az érdekelt szakközönség nem fogja gyámolitás és támogatás nélkül hagyni nagy feladata teljesitésében. A törvényhozás, a most előirányzott csekély összeg mellett, az intézet fejlődésével, bizonyára nagyobb összegeket is hajlandó lesz később a kormány rendelkezésére bocsátani. S az érdekelt közönség, ez alatt kettőt értünk: az iparosokat, kik a müvelt külföld példáján és iparterméken tanulni, szakismereteiket és izlésöket mivelni és fejleszteni ez intézetben a leghatalmasabb eszközt nyerendik, és a dolgoztató közönséget, melynek szintén érdekében áll, hogy a hazai iparágoktól kapja a szép és jó munkát, melyet eddig külföldiektől kapott. Mind a két osztályától az érdekelt közönségnek bizvást várhatjuk, az elsőtől, hogy felhasználja, a másodiktól, hogy támogassa a a müszaki iparmuzeumot.

Vegyes közlemények.

⁂ **Az 1881. év III. negyedében** vert és forgalomban volt fémváltópénzről a hivatalos lap mai száma következő kimutatást közli. Ezüst váltópénz veretett az 1881. II. évnegyed végéig: 20 krajczáros 28974718 db., 10 krajczáros 53050564 db. összesen 111000 frt értékben; rézváltópénz: 4 krajczáros 3099298 db., 1 krajczáros 38863528 db., összesen 512607 frt 20 krajczár értékben; a második évnegyed végéig vert ezüst és rézváltópénz összes értéke volt 11.612,607 frt 20 kr. Az 1881. III. évnegyedében veretett 1 krajczáros 5.078,299 darab 50,782 forint 99 krajczár értékben. A körmöczi magyar királyi pénzverő hivatal készlete 1881. III. évnegyed végével volt: 1 krajczárosban 2,928.000 db 29,280 frt értékben. Forgalomban volt az 1881. III. évnegyed végével: 20 krajczáros 28,974.718 db, 10 krajczáros 53.050,564 db, a forgalomban volt 20 és 10 krajczárosok összes értéke 11.100,000 frt, 4 krajczáros 3,099.298 db, 1 krajczáros 41,013,827 db, összesen 534,110 frt 19 kr értékben. Az 1881. III. évnegyedben forgalomban volt ezüst és rézváltó pénz összesen 11,634,110 frt 19 krt képviselt.

⁂ **Vizmüszaki hivatal.** A közlekedésügyi miniszter a jelen ülésszak folyamában egy v i z m ü s z a k i h i v a t a l f e l á l l i t á s á r ó l szóló törvényjavaslatot szándékozik a képviselőház elé terjeszteni. E szakférfiakból összeállitott hivatalnak az a feladata lesz, hogy a legközelebbi évek folyamában keresztülviendő számos vizépitkezések felügyeletét és vezetését gyakorolja.

⁂ **A Bernben tartott tárgyalások a nemzetközi szállitási jog megállapitása iránt.** Az ujabban Bernben tartott tárgyalások a nemzetközi szállitási jog megállapitása iránt befejeztettek s a magy. kir. kereskedelmi- és közlekedésügyi miniszteriumok részéről kiküldött megbizottak H e r i c h K á r o l y, K i l é n y i H u g ó osztálytanácsosok visszaérkeztek. Az elsö izben tartott értekezlet által kidolgozott tervezetek lényegesen módosittattak oly irányban, hogy az egyes államok által emelt aggályok szétoszlattattak és a forgalom gyakorlati igényei részletesebben tekintetbe vétettek. Az ujonnan kidolgozott tervezetek a svájczi szövetségtanács által az érdekelt kormányoknak meg fognak küldetni azon felszólitással, hogy megjegyzéseiket és inditványaikat bizonyos határidőre formulázzák, melyek ismét az összes érdekelt hatalmakkal közöltetni fognak. — Daczára azon külön forgalmi és vasutigazgatási érdekeknek, melyek az egyes államok részéről ezen fontos kérdés megoldásánál felmerültek, mégis kilátás van arra, hogy a közel jövőben egy végértékezleten teljes megegyezés fog a nemzetközi szállitási jog fontos kérdésében létrejönni.

⁂ **Tisza- és Körösszabályozás.** A jövő hét elején H i e r o n y m i Károly közlekedésügyi államtitkár H o r v á t h Gyula kir. biztos és Kiszely József osztálytanácsos és épitési felügyelő kiséretében a Tisza- és Körös-szabályozás területén eddig elkészült munkálatok megtekintésére utazik, hogy fölülvizsgálja az összes szabályozási munkálatokat az árviz elleni védvonal egész hosszában, hogy e tekintetben, valamint a szükséges védanyagok készletben tartása iránt, mint: réti gaz, karók, deszkák stb. a kellő intézkedéseket megtegye. Az összes szabályozási munkálatok ezek megtekintésének még az a czélja is van, hogy lehetővé tétessék a közlekedésügyi miniszterium által már elfogadott munkálatok kivitele, valamint az időközben elkészült uj védmü tervek gyorsabb megvizsgálása előmozdittassék.

⁂ **Verseny Fiume és Trieszt ellen.** Az osztrák-magyar és délnémet-franczia vasuti szövetkezetnek f. hó 24-én Párisban tartandó konferencziájának tanácskozási tárgyai közt, a legfontosabb, mint a „Frankfurter Zeitung“ irja, valószinüleg az Erzsébet-vasut azon inditványa lesz, hogy a Fiume és Trieszt adriai kikötők részéről a szövetkezet ellen inditott konkurrenczia ellen rendszabályok alkotandók. Inditványának okadatolása végett a nevezett vasut igazgatósága azon kiterjedésre utal, melyet a forgalom a megváltozott viszonyok következtében az átolsó időben nyert. Hivatalos adatok szerint f. é. január 1-től szeptember végeig az észak-francziaországi beviteli kikötőkben, melyek a szövetkezet területén a forgalmat közvetitik, egyedül Fiuméből és pedig nagyobbrészt Budapesten keresztül 190,000 métermázsa (gabona, olajvetemények, liszt, hüvelyes vetemények stb.) szállittatott volna, mely mennyiség a Fiuméba ugyanazon rendeltetéssel már is utnak inditott szállitmányokkal folyó évi október végeig további 60.000—80,000 métermázsával szaporodhat.

⁂ **Az 1880. XX. t. cz. 13. §-a alapján alakitott kölcsön kiosztó hetes bizottság** f. hó 20-án gróf S z a p á r y István elnöklete alatt ülést tartott, melyen jelen voltak R i b á r y József miniszteri tanácsos, K o v á c s János pénzügyminiszteri és M a r s o v s z k y Gyula közlekedési miniszteri osztálytanácsosok, mint kinevezett bizottsági tagok, továbbá K e s z l e r f f y János udvari tanácsos és dr. D a r á n y i Ignácz országgy. képviselő, mint választott bizottsági tagok. Bemutattatott a 66592—881. számu pénzügyminiszteri leirat s az ennek kapcsán megküldött kimutatás az 1880. XX. t. cz. alapján a tiszai társulatok részére kiutalványozott állami előlegekről és kölcsönökről. A bizottság ezen kimutatásból, valamint a tiszavölgyi társulat központi bizottsága által vezetett kimutatásokból, illetőleg a társulatok szükségleteinek bejelentéseiből azon meggyőződést meritette, hogy az 1880. XX. t. cz. által biztositott 25 millió forint alig lesz elegendő, minthogy azonban az 1881. LII. tcz. 8. §-ában jelzett költségek ismeretlen volta biztos tájékozást nem enged, ennélfogva a napirenden levő kölcsön megszavazását ezen indokból megtagadhatónak nem tartotta. — Elhatározta azonban a bizottság, hogy felterjesztésileg figyelmeztetni fogja a pénzügyminiszter urat, hogy a kormány a 25 milliót meghaladó szükségletnek az 1880: XX. t.-cz. 37. §-a által kilátásba helyezett módon vagy másképen leendő fedezése iránt jó előre gondoskodni méltóztassék. Ezután tárgyalás alá vétetett a felső szabolcsi tiszaszabályozó társulatnak 400,000 frt kölcsön megszavazása iránt benyujtott kérvénye. E kérvény beható tárgyalása után a bizottság a társulat által már előbb kért 1.600,000 frt kölcsön megszavazása alkalmával kimutatott 101.137 holdnyi árterületet ezen kölcsön alapjául is elfogadandónak találván, a kért kölcsönt egyhangulag megszavazta azon feltétel alatt, hogy ezen összegből a társulat részére kiutalványozott 126.000 forint állami előleg, valamint a pesti első hazai takarékpénztártól felvett 20.000 forint kölcsönök levonassanak. Kikötötte azonban a bizottság, hogy a kötelezvényben kijelentessék, miszerint a társulati költség járulékok az 1879. XXXIV. tcz. 6. §. i) pontja értelmében az egyenes adók beszedésére hivatott közegek által legyenek, a társulat részére már előbb megszavazott 1.600.000 frttal együtt, most már összesen 2.000.000 frtot tevő kölcsön végleges törlesztéséig évenkint beszedendők s az állam biztositására szintén lekötendők, hogy továbbá a fennálló társulati osztályozás ezen kölcsönnek mindaddig alapját képezze, mig csak a czélba vett uj osztályozás jogerősen el nem készül.

Iparügyek.

— **A karácsonyi kiállitás és bazár** ügyében fölkért bizalmi férfiak csoportja derekasan müködik. Sikerök a bejelentések folytonos szaporodásában nyilatkozik, melyekből már a jövendő kiállitás képe is mindinkább kidomborodik. Eddigelé bejelentéseket tettek — a legutóbbi közlés óta — az I. c s o p o r t b a n: Kohányi Károly, a II. c s o p o r t b a n: Vondrák Samu, Kölbel Ignácz, Beermann Mór, Kutassy Géza, Korompay Ágost, Fischer Sándor, Szladeky Ignácz, a III. c s o p o r t b a n: Barabás Menyhért, a IV. c s o p o r t b a n: Taussig József, Marhenke Vilmos, az V. c s o p o r t b a n: Steinbach Sándor, Fischer Ignácz, Tenczer Vilmos, Löwy János, Kadlecz Albert, Mózes Mihály, Benes Károly, Zsédy Mihály, Dormann B., Lindner Manó, Paal Gergely, Malomsoki József, Leitner Antal, Lingel Károly, a székely kereszturi tanitó képezde; valamint a b u d a p e s t i k á r p i t o s i p a r t á r s u l a t k o l l e k t i v k i á l l i t á s a a következő bejelentőkkel: Müller József, Kiszela E., Keil Ferencz, Felber Ferencz, Krause Nándor, Botta Nándor, Herold J., Agoston J., Buzat Agost, Szikon A., Fellinger F. Emberi Kristóf, Hoffmann Alajos, Pinszker V., Frankfurter F., Kozilek I., végül mint egyes kiállitók ugyanezen csoportból: Fodor Mihály és Goldschmied J. H. a VI. c s o p o r t b a n: Reithoffer Neffe, Dörner Ádám, Deutsch és Guttman, Müller J. L., Rieger Mór a VII. c s o p o r t b a n: Kirschnik Ágost, Profemer Vilmos utóda, Latzkovits A. — Most már ujra a rendes bizottság veszi kezébe az ügyek belső vezetését és remélhető, hogy ezekkel is a hét folytán elkészül, mire legközelebb már a kiállitás belső szervezetéről is fog lehetni jelentést tenni.

— **Az összes dél-szláv** vidékek ruházatának 15 éven át volt szorgalmas tanulmányozója A r z e n o v i c s Miklós, nagyszerü gyüjteménynyel rendelkezik a délszláv ruházatok mintáiból. Nevezett most ajánlatot tett a földmiv. ipar- és keresk. miniszteriumnak az iránt, hogy gyüjteményét egészben, vagy az abban lévő kitünőbb tárgyakat venné meg. A nevezett miniszterium ipar- és háziipar szakosztálya ez irányban tett véleménye alapján elhatározta, hogy a gyüjteményből 1000 frt értékig a legkitünőbb tárgyakat meg fogja vásárolni, s azokat valamely nyilvános intézet helyiségében kiállitja. A gyüjtemény tárgyainak megválasztása, már a legközelebbi napokban fog a miniszter megbizottja által eszközöltetni.

Kereskedelem és tőzsde.

** **Magyar dominiális bank.** A „Deutsche Zeitung“-nak irják Budapestről: A Rothschild-csoport legkiválóbb tagjai egyikének itt időzése egyéb megbeszélendőkön kivül egy eddig még kevésbé szellőztetett kérdésnek van szentelve. E kérdés egy magyar dominiális bank alapitásának kérdése. A magyar dominiumok a l e g a l a c s o n y a b b becslés szerint is legalább 150 millió forintot képviselnek. Eladatásuk elvileg már régibb idő óta el van határozva. Hallatszottak ugyan, ámbár eredménytelenül oly hangok is, melyek a mellett emelkedtek, hogy a végleges eladás helyett a dominiumok kilenczven évre haszonbérbe adassanak, mely tervvel azonban keresztülviteli szempontoknál fogva ma már felhagytak. A foganatositás módja fölötti nézetek még nincsenek tisztázva. Mig egy részt Szapáry grófnak a konverzió szerencsés befejezése után arra kell törekednie, hog az államjavak eladásából származott tőke befolyása az összeg és a realizálás idejére nézve biztositsa legyen, azaz, hogy oly konzorcziumra szert tegyen, mely az évek során át költségvetésében bizonyos bevételi tételeket biztositson, addig másrészt az itt első sorban figyelembe veendő konzorczium nem akar határozott kötelezettséget elismerni, hanem csak a dominiumok kibocsájtásszerü eladását, esetleg a vételár előlegezését akarja elvállalni és a dominiumoknak a csoport számos összeköttetéseinél fogva lehetőleg jó értékesitése, azoknak az esetleges tizévi eladási időtartam alatt szakszerü kezelése s egyéb közremüködése által kiván a magyar kincstárnak lehető legjobb vételárt biztositani. Bizonyos, hogy az ily nagy kiterjedésü ingatlanok közvetlen kinálása jó vételár elérésére nem volna legalkalmasabb mód, mert az ingatlanok értéke ez által jelentékeny nyomást szenvedne. Szapáry gróf ennélfogva igen nagy sulyt fektet ezen kérdés megérlelésére s a részleteket, melyek a szerződés megkötésénél mérvadók lesznek, deczemberben egy külön vegyes bizottság által akarja megállapittatni. A pénzügyminiszter az eddigi előleges megbeszélések alkalmával nem fogadta volna el a bizományi uton való eladást, hanem közvetlen, habár alacsonyabb ár melletti eladást akarna, miáltal aztán az államnak egy bizonyos nyereményminimumon fölül a csoport által elérendő haszonban való részesülés biztosittatnék. Az egész ügy lebonyolitásának ellenőrzése végett Szapáry gróf azt óhajtja, hogy a csoport egy dominiális bankot alapitson, mely kivánsága aligha fog nagy nehézségekbe ütközni.

** **Szerbiai sertések kivitele.** Belgrádból október 16-áról irják: Itt tudvalevőleg egy társaság alakult, mely sertések és feldolgozott sertéshus áru kivitelét tüzte ki czéljául. A kormány e társaságot jelentékeny szabadalmakkal látta el oly feltétel alatt, hogy a vállalatba legalább 2½ millió frankot fektessen s évenkint 50,000 darab sertésnél kevesebbet fel ne dolgozzon és exportáljon. A vágó és egyéb szükséges helyiségek épitését már megkezdték.

** **Az uj százforintos bankjegyek kibocsátása,** miután a régiek bekivánásának az osztrák-magyar bank által megállapitott határideje a pénzügyminiszter által jóváhagyatott, okvetetlenül f. évi október 31-én fog megtörténni. Az uj százforintos bankjegyek valamivel nagyobbak lesznek, mint az uj tiz forintos bankjegyek, s kisebbbek mint a kibocsátandó uj ezerforintos bankjegyek. Az uj százasok ugyanoly szinüek, mint az uj tizesek, azon különbséggel, hogy a kék szin valamivel halványabb. Összképük azonban annyira különbözik a tizesekétől, hogy felcserélésük még a különféle alakban és nagyságban ismétlődő számok mellett is tökéletesen ki van zárva. Mig ugyanis a tizesek szövege négyszegletü mezőn van, a százasokét derékszögüleg tagozott kereten nyugvó tojásdad alaku lap tartalmazza. A tizeseken látható fejek helyett a százasokon gyermekalakok vannak, melyek a szemlélőtől balra a föld termelését, a jobbról pedig a tudományt és müvészetet ábrázolják.

** **A franczia pénzpiaczról.** A mitől annyira tartottak: a franczia bank diskontó-felemelése tegnap bekövetkezett. A kamatláb 4%-ról 5%-ra emeltetett. Csak egy pillanatot kell a bank legujabb kimutatásába vetnünk s megtaláljuk e rendszabály okát is. Mig ugyanis a bank készlete 8.16 millió frankkal apadt, — ebből 7.17 millió ezüst és csak 0.99 millió arany — addig a tárcza 27.14 millióval szaporodott, a rudaranyra nyujtott előlegek 16.80 millió, s a bankjegyforgalom 33 millió frankkal növekedett. Ugy látszik, hogy a párisi tőzsdén uralkodott feszültség a medio-rendezéssel tetőpontját érte. Az utóhatás azonban még most is meglátszik, s az ujabb pénzkalamitásoktól való félelem a tőzsdelátogatókat elriasztja az üzérkedéstől. A francziák temperamentumának gyors változása mellett azonban nincs kizárva, hogy a hangulat gyorsan meg fog változni. Minden attól függ, hogy a hatalmas finánez-csoportok, kiknek terveik megérlelése végett egytől-egyig haussera van szükségük, most, midőn a bank, a forgalomnak rendelkezésére bocsátott eszközöket restringálja, képesek-e a tőzsdét annál huzamosabban támogatni?

** **Osztrák-magyar bank** állása 1881. évi okt. 15-ről. (Az alapszabályok 104-ik czikke szerint.) K ö v e t e l é s e k. Érczkészlet 189,838.213 frt 81⁵ kr. Érczben fizetendő váltók 11,751.880 frt 76 kr. Leszámitott váltók és értékpapirok Bécsben 46,801.726 frt 17⁵ kr, az osztrák fiókintézetekben 39,854.966 frt 42 kr, Budapesten 27,964.424 frt 73 kr, a magyar fiókintézetekben 16,577.469 frt 5 kr. 131,198.586 frt 37⁵ kr. Kölcsönök kézi zálogra: Bécsben 9,233.700 frt, az osztrák fiókintézetekben 5,900.700 frt, Budapesten 3,272.500 frt, a magyar fiókintézetekben 1,651.100 frt. 20,058.000 frt — kr. Osztrák és magyar állami országos és községi adósságok beváltott lejárt értékpapirjai és szelvényei 13.429 frt 18 kr. Államjegyek 1,427.520 frt — kr. A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok államkormányának kölcsönadóssága az 1878. évi junius 27-ikéről kelt törvény szerint (birod. törv. lap 65. szám) 79,748.918 frt 78 kr. Jelzálogkölcsönök 95,999.529 frt 79⁵ kr. A banknak tőzsdeszerüen megvett záloglevelei 6,219.963 frt 51 kr. A tartalékalap értékpapirjai 9,846.122 frt 84⁵ kr. A folyó jövedelmekből megvett értékpapirok 3,880.000 frt, — kr. A nyugdijalap értékpapirjai 3,532.560 frt 22 kr. Épületek Bécsben és Budapesten, valamint az összes fundus instruktus 2,910.391 frt 15 kr. Kiadások 2,083.806 frt 2⁵ kr. Egyéb követelések 6,891.982 frt 32⁵ kr. Összesen 565,400.904 frt 78 kr. T a r t o z á s o k. Részvénytőke 90,000.00 frt — kr. Tartalékalap 18,055.943 frt 40 kr. Bankjegyforgalom 347,363.410 frt — kr. Beváltandó bankutalványok, forgatmányi (giro) és egyéb követelések 1,783.504 frt 73⁵ kr. Egyéb azonnal lejáró tartozások 5,687.778 frt 12 kr. Forgalomban levő záloglevelek 90,776.600 frt — kr. Nyugdijalap 3,532.830 frt 44 kr. Átvitelek az 1880. évről, folyó jövedelmek és bevételek a záloglevelek kamatozása fejében 6,725.875 frt 4 kr. Egyéb tartozások 1,474.963 frt 4 kr. Összesen 565,400.904 frt 78 kr. Bécs, 1881. évi okt. 19-én. M e c e n s e f f y, az osztrák-magyar bank főkönyvvezetője. Bank-kamatláb 1879. évi május 9-ike óta: Minden osztályzatu váltókért 4 száztóli. Kölcsönökért kézi zálogra 5 és fél száztóli.

— **Pénzügyi és bankhirek. A budapesti áru- és értéktőzsde tanácsa** ma a következő hirdetést tette közzé: A S c h l i c k - f é l e v a s ö n t ő d e - és g é p g y á r - r é s z v é n y t á r s a s á g az alulirott tőzsdetanácsnál bejelentette, hogy az ez időszerint forgalomban levő részvényei és ideiglenes jegyei kicserélése folyó hó 20-tól kezdve történik. Tekintettel a tőzsdei forgalomra, ezennel elrendeltetik, hogy a f. hó 24-ki déli tőzsdétől kezdve a nevezett társaságtól csak átirt uj részvények árulandók. — **A törökországi tárgyalásokról** Konstantinápolyból mai kelettel a következőket sürgönyzik: A kötvénytulajdonosok mai értekezlete a többrendbeli kölcsönök kibocsátási árfolyamával foglalkozott. A török meghatalmazottak fentartották a készpénzben kapott összeg után való kamatfizetést. Az európai küldöttek a szerződésekre támaszkodnak; a kibocsátási árfolyam különbözetét a kibocsátást eszközölt bankárok élvezték. Semmiféle határozat sem hozatott. A török biztosok jelentették, hogy a jövő ülésen felvilágositó kimutatásokat fognak előterjeszteni.

Magyarországi kereskedelmi czégek.

— Kivonat a „Központi Értesitő“ 92. számából. —

I.

Czégbejegyzések.

a) **Egyéni czégek:** S ó s k u t i e s z t i h e n g e r m a l o m K i r s c h n e r L i p ó t termény- és lisztáru bizományi kereskedő Budapesten, bej. a budapesti kir. k. és v. törvényszéknél okt. 3. — J u n g Elek szatócs Nyiregyházán, bej. a nyiregyházai kir. törvényszéknél szept. 23. — G o l d s t e i n Márkus rőföskereskedő Kisvárdán, nejének szül. Preisz Saroltának 1800 frt hozománya, és 600 frt hitbére bej. a nyiregyházai kir. törvényszéknél szept. 23. — E h r e n s t e i n Klára vegyeskereskedő Bogáton, bej. a nyiregyházai kir. törvényszéknél szept. 23. — F r e i s c h b e r g e r J. (Freischberger Lászlóné szül. Schlesinger Julia) rőföskereskedő Nyiregyházán, bej. u. o. szept. 23. — S c h a u e r Gáspár Varsándban, nejének szül. Nasch Jozefinnak 3229 frt női hozománya, bej. az aradi kir. törvényszéknél szept. 10. — S á n d o r Jakab Aradon, nejének szül. Werner Ernesztinének 4000 frt hozománya bej. az aradi kir. törvényszéknél szept. 10. — R o s e n z w e i g Henrik vegyeskereskedő Hód-Mező-Vásárhelyen, bej. a szegedi királyi törvényszéknél szept. 22. — R o s e n b e r g Ede, rőföskereskedő Csongrádon, bej. a szegedi kir. törvényszéknél szept. 29. — A. P o p p e r (Popper Áron) vegyesárukereskedő Bukinban, bej. az ujvidéki kir. törvényszéknél szept. 30. — G r o s s m a n n Hermann vegyesárukereskedő Piroson, bej. az ujvidéki kir. tvszéknél szept. 30. — N i k o l a D i m i t r i j e v i c s könyvnyomdatulajdonos Ujvidéken, bej. u. o. szept. 30. — D i o n i s i u s P o p p, vegyes áru kereskedési üzlettulajdonos, Hátszegen, bej. a dévai kir. trvszéknél okt. 1. — C. A. W a n i c k füszeráru kereskedő V.-Hunyadon, bej. a dévai kir. trvszéknél okt. 1. — J o h a n n a E m a n u e l vegyes áru kereskedő Nagy-Kőveresen, bej. a temesvári kir. trvszéknél szept. 19. — A d o l f G r ü n e r épületfa kereskedő Temesvártt, bej. u. o. szept. 29. — M a r k u s S c h w a r c z szappan-, zsiradék és hüvelyes veteményekkeli kereskedő Temesvártt, bej. u. o. szept. 15. — T o r n ó c z y L. (Lipót) mü és zeneárukkal, iró és rajzeszközökkel és könyvekkel kereskedő, valamint gyors nyomdatulajdonos Temesvártt, bej. u. o. szept. 12. — H e r m i n N i g i s c h szatócsné Pozsonyban, bej. a pozsonyi kir. trvszéknél szept. 29. — H e r m a n n W e i s z rongykereskedő Párutczán, bej. a nyitrai kir. trvszéknél szept. 1. — C a r l K u c s e r a füszerkereskedő és sörmérő Holicson, bej. a nyitrai kir. trvszéknél szept. 15. — M a x B r a u n, vegyes kereskedő Bajnán bej. a nyitrai kir. trvszéknél szept. 1. F i s c h e r Sámuel vegyes kereskedő Szent-Péteren bej. a komáromi kir. trvszéknél szept. 21. — M a n d l Dávid vegyes kereskedő Dadon bej. a komáromi kir. trvszéknél szept. 21. — K e l l n e r Móricz vegyes kereskedő Koltán, bej. a komáromi kir. trvszéknél szept. 28. — J o h a n n E d l m a y e r, ruhafestő Magócson, bej. a pécsi kir. trvszéknél szept. 12.

b) **Társas czégek:** M e t i a n & C o m p (ifj. Metian Joan és Metian Traján) füresźmalom és fakereskedési üzlettulajdonosok, bej. a brassói kir. trvszéknél szeptember 20. — P a n n o n i a k e m é n y i t ő g y á r L u s t i g é s R o s e n t h a l Aradon, Steiner Adolf czégvezetői minősége, bej. az aradi kir. tvszéknél szeptember 16. — W e c h s l e r é s N a g y, (Wechsler József és Nagy Farkas) füszerkereskedők Aradon, bej. u. o. szeptember 15. — N é m e t s z e n t p é t e r i t a k a r é k - é s e l ő l e g e g y l e t m i n t s z ö v e t k e z e t Németszentpéter községben, alakult 1881. márczius 31-én, bej. a temesvári kir. tvszéknél szeptember 15. — B u n z l é s B i a c h Pozsonyban, ezen czégnél Bécs mint fióktelep, bej. a pozsonyi kir. tvszéknél szept. 1.

II.

Czégtörlések.

a) **Egyéni czégek:** B r ü d e r H e i m Budapesten, töröltetett a kir. k. és v. tvszéknél október 3. — C z u k o r I.-né Nagy-Kállóban, töröltetett a nyiregyházai kir. tvszéknél szeptember 23. — B i r ó G y u l a Brassóban, töröltetett u. o. szeptember 27. — V i g d o r L i n k e n b e r g Nagy-Tapolcsánban, törölt. a nyitrai kir. tvszéknél szept. 7.

b) **Társas czégek:** G o m b o & S p r e i s e r Makón, töröltetett a szegedi kir. tvszéknél szeptember 22. — P r e i s b e r g e r é s I c s e v i c s Mohácson, törölt. a pécsi kir. tvszéknél szept. 12.

Budapesti áru- és értéktőzsde

Gabonatőzsde.

— október 21.

A b u z a-üzlet iránya ma nagyon lanyha és gyengülő volt. A kinálat bár mérsékelt, de nagyon tartózkodó magatartást tanusitott és csak igen nyomott árakon akartak vásárolni, minek folytán a forgalom is vontatott volt és az árak finom buzából ujból 5—10 krral, egyéb fajoknál 10—15 krt veszitettek métermázsánkint. A forgalom alig tett ki 5000 métermázsát. — Egyéb gabnanemek csekély forgalom és csendes irány mellett meglehetősen változatlanok. — Eladatott:

Buza: T i s z a v i d é k i 100 mm. 77.5 k. 12.80, 100 mm. 77 k. 12.70, 800 mm. 74 k. 12.35, mind három hóra.

F e h é r m e g y e i 500 mm. 78 k. 13.—, három hóra.

P e s t m e g y e i 100 mm. 77.5 k. 12.50, 100 mm. 77 k. 12.50, mind három hóra.

F e l v i d é k i 100 mm. 75.4 k. 12.27½, 200 mm. 75.5 k. 12.27½, 100 mm. 78.7 k. 12.60, mind három hóra.

É s z a k m a g y a r o r s z á g i 100 mm. 73.5 k. 12.40, 100 mm. 77 k. 11.75, 150 mm. 77 k. 12.20, 100 mm. 77 k. 12.35, 100 mm. 76.5 k. 12.35, 100 mm. 75.1 k. 11.40, 100 mm. 73 k. 11.40, 100 mm. 75.3 k. 11.80, 200 mm. 74 k. 11.85, mind három hóra.

Rozs 100 mmázsa 8.80, 150 mm. 8.85, készfizetéssel.

Árpa 100 mm. 7.50, 270 mm. 7.65, készfizetéssel.

M a i h i v a t a l o s e f f e k t i v á r a k:

Buza	uj b á n s á g i	75—80 k.	12.10—12.75	frt
„	„ t i s z a v i d é k i	75—80 k.	12.20—12.85	„
„	„ p e s t v i d é k i	75—80 k.	11.95—12.60	„
„	„ f e h é r m e g y e i	75—80 k.	12.10—12.75	„
„	„ é s z a k m a g y a r o r s z á g i	75—80 k.	11.65—12.30	„
Rozs	uj	70—72 k.	8.70— 9.—	„
Árpa	„ t a k a r m á n y	60—62 k.	7.50— 7.70	„
„	„ é g e t n i v a l ó	62—64 k.	7.90— 8.50	„
„	„ s ö r f ő z d e i	64—66 k.	9.40—10.40	„
Zab	uj	37—40 k.	7.55— 7.75	„
Tengeri	uj b á n s á g i	75 k.	6.75— 6.80	„
„	„ m á s n e m ü	73 k.	6.70— 6.75	„
Köles	ó	— k.	—.— —.—	„
Repcze	uj k á p o s z t a	— k.	12.6/8—13.7/8	„
„	„ b á n s á g i	— k.	12.— 12.2/8	„

Határidőüzlet szintén lanyha és gyengülő irányt követett, mihez az a körülmény is jelentékenyen hozzájárult, hogy New-Yorkból ismét lanyhább gabonaárfolyamokat jeleztek. — Köttetett:

Délelőtt:

Szokványbuza tavaszra 2500 mm. 13.07 frt, 2500 mm. 13.05 frt, 2500 mm. 13.03.

Szokványbuza őszre 2500 mm. 12.38 frt, 2500 mm. 12.35 frt.

B.-tengeri május—juniusra 2500 mm. 7.35 frt, 2500 mm. 7.30 frt.

H i v a t a l o s a n felmondatott 5000 mm. s z o k v á n y b u z a és 2800 mm. s z o k v á n y z a b átveendő e hó 26-dikán.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde tartósan lanyha és gyengülő irányban mozgott. Köttetett:

Szokványbuza tavaszra 2500 mm. 13.01 frt, 2500 mm. 13 frt, 2500 mm. 12.98 frt.

Szokványbuza őszre 2500 mm. 12.31 frt, 2500 mm. 12.30 frt.

B.-tengeri május—juniusra 2500 mm. 7.27 2500 mm. 7.23 frt.

D é l i 1 ó r a k o r h i v a t a l o s a n z á r u l n a k:

Szokványbuza tavaszra	13.—	—13.02	frt.
„ őszre	12.30—	—12.35	„
B.-tengeri május—juniusra	7.25—	— 7.27½	„
Szokványzab tavaszra	8.30—	— 8.35	„
„ őszre	7.95—	— 8.—	„

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom alatt az irány barátságosabb volt és az árfolyamok némileg javultak. Köttetett:

Szokványbuza tavaszra 2500 mm. 13.03. 2500 mm. 13.01 frt, 2500 mm. 13.03 frt.

B.-tengeri május—juniusra 2500 mm. 7.27 frt, 2500 mm. 7.30 frt, 2500 mm. 7.32 frt.

Esti forgalom.

Az esti forgalom üzlettelen, az irány valamivel kellemesebb volt.

E s t i 6 ó r a k o r z á r u l n a k:

Szokványbuza 1882. tavaszra	13.02½—	13.07½
„ 1881. őszre	12.27½—	12.32½
Bánsági tengeri 1882. május—juniusra	7.27½—	7.32½
Szokványzab 1882. tavaszra	8.30—	— 8.35
Szokványzab 1881. őszre	7.90—	— 7.95

Terménytőzsde.

Terményekben mérsékelt forgalom volt.

Szilva eladatott legfinomabb boszniaiból egy kis tétel 17 frtjával; szerbiai októberi szállitásra 14¼ frton köttetett 56 kilókint.

Szilvaiz szlavoniai szokványminőségü 20¼ frt pénz és 20½ frt áru, alárendelt 18 frtjával adatott.

Termények mai hivatalos jegyzése 100 kilókint:

Különféle termény	Irányzat	Faj	Pénz frt	áru frt
Heremag	lanyha	Luczerna magyar	—.—	—.—
		franczia	—.—	—.—
		olasz	—.—	—.—
		vörös	—.—	—.—
Repczeolaj	szilárd	nyers azonnali száll.	34.—	34.50
		finomitott	—.—	—.—
Lenmagolaj	lanyha	őszi, kétszer finomit.	—.—	—.—
Olajpogácsa	lanyha		6.10	6.25
Disznózsir ingyen hordó netto tara	szilárd	repcze, egysz. prés.	73.—	73.50
		pesti	—.—	—.—
		vidéki	—.—	—.—
Szalonna	szilárd	m.Ialégensz.árum.sz.	61.	61.50
		városi légensz.	63.—	64.—
		füstölt, azonnal	68.	69.-
Fagygyu	csendes	olvasztott	47.	48.-
Szilva ingyen hordó t. s. hordó és zsákokban	szilárd	bosznaiai, hordó	28.30	28.60
		zsákokban	27.70	30.40
		szerbiai hordó	26.50	26.80
		zsákokban	27.25	27.50
Szilvaiz ingyen hordó netto tara	csendes	szlavoniai Ia uj	19.50	20.50
		bánsági uj	19.50	20.50
Dió	lanyha	magyar min. szerint	—.—	—.—
		szerbiai	—.—	—.—
Gubacs burok nélkül	szilárd	magyar Ia	20.	21.-
		szerbiai	—.—	—.—
Hamuzsir ingyen hordó netto tara	csendes	magyar fehér	—.—	—.—
		magyar kékes	—.—	—.—
		házi kék	—.—	—.—
		illiriai	—.—	—.—
		erdélyi	—.—	—.—
Borkó (term.) hordó nélkül	szilárd	fehér Ia	64.	66.-
		fehér IIa	54.	58.-
		vörös	—.—	—.—
Méz netto tara	lanyha	nyers min. szerint	—.—	—.—
		sárga, csurgatott	31.-	32.-
		fehér	—.—	32.-
		apró hordókban	—.—	—.—
Vlaszk	szilárd	rozsnyói	121.-	121.-
		bánáti	—.—	—.—
Szesz 100 liter százalékonkint	lanyha	szesz	35.—	35.50
		„ élesztő	37.25	37.75

Értéktőzsde.

A mai tőzsde kedvező hangulatban nyilt meg, mely azonban csak addig tartott, mig külföldi tőzsdékről lanyhább hirek nem érkeztek. Az irány ellanyhult, üzérkedési papirok meglehetős árfolyamveszteséget szenvedtek, valamint áradékok is olcsóbban zárultak. A forgalom csak a két hitelrészvényben volt jelentékeny. Helyi értékekben korlátolt forgalom uralkodott. Váltók és valuták valamivel szilárdabbak voltak. Az utótőzsde iránya valamivel kedvezőbb volt, de az esti tőzsdén ismét gyöngült. Az esti tőzsde forgalma korlátolt határok közt mozgott.

Előtőzsde.

Az előtőzsde iránya ellanyhult, forgalma élénk volt. Osztr. hitelrészvény 371.50-ről 369.80-ig, magyar hitelbank 370, magyar 4%-os aranyjáradék 90.25—90-en köttetett.

II óra 30 perczkon zárulnak: Osztr. hitelrészvény 369.80—369.90, magyar hitelbank 370—370.25, magyar 4%-os aranyjáradék 90—90.10.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde lanyha irányban jelentékeny forgalom mellett folyt le. Osztrák hitelrészvény 369.80-tól 367.90-ig köttetett, maradt 368.40 pénz, magyar hitelbank 369.50-ről 367.50-ig esvén, emelkedett 367.75-ig, pesti kereskedelmi bank 695, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 120-tól 120.25-ig, bpesti iparbank 76-tól 74-ig, bankegyesület 120-on köttettek. Magyar 6%-os aranyjáradék 118.65, magyar 4%-os aranyjáradék 90.10-től 89.85-ig köttetett. Más értékek közül: I. hazai takarékpénztár 4440, Ganz- és társa-féle vasöntőde 665—663, Drasche-féle téglagyár 165—164, kőbányai sertéshizlaló 335, magyar földhitelintézet 5%-os záloglevelei 100.75-ön köttettek. Váltók és valuták közül köttettek: birodalmi márka 57.90, váltó Párisra 46.70 és jegyeznek: arany 5.60—5.62, 20 frankos arany 9.37—9.39, birodalmi márka 57.85—57.95, váltó Londonra 118.40—118.60.

I óra 30 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészvény 368.40—368.50, magy. hitelbank 367.75—368, magyar 6%-os aranyjáradék 118.65—118.70, magyar 4%-os aranyjáradék 89.85—89.90.

Utótőzsde.

Az utótőzsde élénk forgalom mellett kedvező irányban haladt. Osztrák hitelrészvény indult 369.80-on és javult 371-ig, mire ismét 370-ig hanyatlott, hogy ujra 371.30 emelkedvén, ismét 370.90-ig essék, magyar 4%-os aranyjáradék 90.05-től 90.10-ig köttetett.

4 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 370.90—371, magyar 4%-os aranyjáradék 90.10—90.20.

Esti tőzsde.

Az esti tőzsde iránya lanyha, forgalma korlátolt maradt. Osztrák hitelrészvény 370.90-től 369.90-ig, magyar hitelbank 369.75 pénz, magyar papirjáradék 88.95 pénz, magyar 4%-os aranyjáradék 90.05-től 90-ig köttetett.

6 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 369.90—370, magyar hitelbank 369.75—370, magyar 4%-os aranyjáradék 90—90.05, magyar papirjáradék 88.95—89.

Felszámolási árfolyamok.

Magyar papirjáradék	88.75
Magyar 4%-os aranyjáradék	89.75
Magyar általános hitelbank	368.—
Magyar leszámitoló	120.—
Magyar földhitel	—.—
Magyar jelzálogbank	—.—
Osztrák hitel	368.—
Angol-osztrák	—.—
Unio-bank	—.—
Tiszai és szegedi kölcsön	—.—

Sertéskereskedelmi csarnok Budapest—Kőbányán.

Kőbánya, okt. 21. Az üzlet élénk Magyar öreg nehéz 56—57, fiatal nehéz 58—59, közép 57½—58—, könnyü 58—58½, szedett közép 56—57½, könnyü 56½—57, Romániai bakonyi nehéz 58—58½ átmeneti, közép 57½—58 átmeneti, könnyü 57—57½, átmeneti, eredeti nehéz 56— átmeneti, könnyü 55— átmeneti, Szerbiai nehéz 59½ átmeneti, közép 58½—59 átmeneti, könnyü 57—57½ stb. Az árak páronkint 45 kilós és 4%-os levonással kilogrammonkint értendők. Románia és szerbiai sertések, melyek mint átmenetiek adattak el, vevőnek páronkint 4 forint aranyban vám fejében megtérittetik.

Üzleti tudósitások.

Vidéki üzlet.

Miskolcz, okt. 19. (Az „E g y e t é r t é s“ tudósitójának távirata.) Minden reménységünk az idei vásárban volt s azt is tönkre tette a folytonosan szakadó hideg eső. Az iparosok egy része jóformán ki sem rakodott. Az éjszaki széllel jött eső csaknem dermesztőleg hatott az emberre, állatra egyaránt, és igy nem csoda, hogy ugy a belső vásáron, mint a barom vásáron alig lézengtek az emberek. A vásár folyama alatt a következő árakat jegyeztük: Buza métermázsánkint 11—11.50. Rozs 8—8.50. Árpa 6—7 frt. Zab 6.50—7 frt. Kukoricza, uj 4.80—5.20. Bab 9—10 frt. Köleskása 11—12 frt. Lencse 14—16 frt. Borsó 14—15 frt. Egy liter szesz 35 kr. Egy kilo szalonna 80 kr. Egy kiló marhahus 52 kr. Egy kilo borjuhus 52 kr.

Tapolcza, október 18. (Az „E g y e t é r t é s“ tudósitása.) Már 3 hét óta folytonosan esik, ugy hogy a mezei munkákat nem lehet végezni. A burgonya nagyobb része rothad, pedig környékünkön meglehetős sok termett, ugy szintén a mezőn van még a tengeri egy része. Az utak igen rosszak, mert igen kevés gabona hozatott a piaczra. Jegyzünk: Buza 10.50—11.25 frt, rozs 8.00—8.50 frt, árpa fehér 7.50—8.— frt, árpa abraknak való 6.80—7.— frt, zab 6.50—7.— frt, bab tarka 9.50 frt, bab fehér 10.50 frt, tengeri még igen csekély hozatott be — Lisztnek ára: 0: 21 frt, 1: 19 frt, 2: 17 frt, 3: 15 frt, 4: 13 frt, 5: 11 frt 50 kr. Rozsláng 13¼ frt, rozsliszt 8¼ frt, korpa 4 frt 50 kr.

H.-M.-Vásárhely, okt. 20. (Az „E g y e t é r t é s“ tudósitása.) Az időjárás gazdáink örömére megváltozott, a mennyiben két nap óta elegendő esőnk volt — mi által

a mezei egér is elpusztul s a vetéseken kárt nem okoz; zöld vetést még keveset látni, mert a rosz időjárás miatt a munkával nagyon hátra maradt gazdaközönségünk. — A tengeritörés bevégeztetett, nagyon férges, minőségre silány, mennyiségre pedig közép termést adott, és átlag 65—70 vékát adott holdja. — A megmaradt repczevetésre az eső igen jótékony hatással volt. Mai áraink következők: Buza piros 76 k. 12 ft. 75k. 11.80. Árpa etetni való 6.80 égetni való 7.30. Tengeri ó 6.40, uj november—deczember hónapokban átvéve 5.50, minden 100 kilónkint a vasuthoz szállitva. A készlet buzában nálunk még jelentékeny és helybeli kereskedőinknél a hektározott készlet körülbelöl 500 vaggon azaz 50.000 mmázsa. Eladatott: 1500 mmázsa buza $76^{5}/_{10}$ sulyu a hajóhoz szállitva 12.25, 800 mmázsa chevalier árpa 8 frt.

Nagyvárad, okt. 20. (Az „Egyetértés" tudósitása.) Üzletünk az esős idő beállta folytán tökéletesen pang, hetivásáraink nem látogatottak és igy áruhiány miatt nem igen történnek eladások, csakis fehér paszulyban volt egy kis élénkség és a felhozatal is meghaladta a reményeket. Áraink: tiszta buza 11—11.50 forintig, rozs 7.80—8.25 frtig, árpa 6.50—7.50 frtig, tengeri ó 6.50—6.60 frtig, uj 5—5.50 frtig, fehér bab, ó 8.50—9 frtig, uj 11—11.25 frtig.

Napirend október 22-én.

Naptár. Szombat. R. kath.: Kordula. Prot.: Kordula. Görög-orosz: (okt. 10.) Eulamp és Eulalia. Zsidó: (tisri 29.) Sabbat Noah. Nap kel 6 ó. 31 p., nyug. 4 ó. 58 p. Hold kel 5 ó. 48 p. reg., nyug. 4 ó. 21 p. d. u.

A magyar delegáczió tagjainak értekezlete déli 12 órakor a képviselőház első osztályának termében.

Liszt-ünnepély az irók és müvészek társaságának helyiségében este $^{1}/_{4}$8 órakor.

A budapesti bankegyesület rendkivüli közgyülése d. u. 3 órakor.

A nőiparkiállitási jury értekezlete d. u. 3 órakor a kereskedelmi miniszteriumban.

A debreczeni társaskör közgyülése este 7 órakor.

A kereskedő ifjak társulatának felolvasó estélye. (Gizella-tér 1. sz.) este 9 órakor. Felolvasó: Pulszky Ferencz.

Ménlő-kiállitás az omnibusz-telepen.

Főellenőrzési szemle az I. honvédzászlóaljbeli 1872. és 1873. évben besorozott legénységgel az üllőiuti laktanyában.

A VI. és VII. ker. terézvárosi társalgó kör társas estélye este $7^{1}/_{2}$ órakor.

Képzőmüvészeti társulat őszi kiállitásának I. sorozata (sugárut 81. szám.) d. e. 9—d. 5-ig. Belépti dij 50 kr.

Akadémiai könyvtár d. u. 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár d. u. 3—7-ig.

Muzeumi könyvtár d. e. 9—1-ig.

Muzeumban képtár d. e. 9—1-ig.

Állatkert nyitva egész nap.

Hajóforgalom.

A Duna balpartján október 20-án a következő vizi jármüvek köttettek ki u. m.: Márton Fülöp m. h. „Béla" buza 3484 mm. Párkány. Simon János h. h. káposzta 3800 db. Szántóról. Szabó Lajos 1 ladik gyümölcs 40 mm. Dömsödről. Pásztor h. 1 ladik gyümölcs 40 mm. Maróthról. Simon Mihály 1 dereglye káposzta 8000 db. Váczról. Windis Mihály 1 dereglye káposzta 7500 db. Fischer Mór m. h. „Ádám" buza 1650 mm. Hartáról. Luczenbacher Pál utódai 13 sz. m. h. köszén 2350 mm. Téthről. Tokosdi Sándor 1 dereglye káposzta 6000 db. Váczról. Luczenbacher Pál utódai 11. sz. m. h. tüzifa 325 kbmt. Sz.-Ujfaluból. — Dávid Mária 1 dereglye káposzta 8000 db. Váczról. Poischin Hermann m. b. „Vilma" buza 1700 mm.

Kivonat a hivatalos lap október 21-iki számából.

Árverések a fővárosban. Okenfusz Gyula 7840 frtra becs. ingatl. nov. 16 (torony-utcza 1). Wagner Mihály 456 frtra becs. ingatl. nov. 8 (torony-utcza 1.)

Árverések a vidéken. Br. Gervay Adolf 1800 frtra becs. ingatl. nov. 30 Pécs. Adamatz Mihály 1301 frtra becs. ingatl. nov. 23 Maráza (Pécs). Zomán János 1212 frtra becs. ingatl. nov. 5 Selmecz. Proháczy János 330 frtra becs. ingatl. nov. 24 Galgócz (Nyitra). Fehér János 600 frtra becs. ingatl. nov. 21 Öcsény (Szegzárd). Schmutz József 600 frtra becs. ingatl. nov. 14 Kaláz (pestvidéki tszék). Müller Bálint 564 frtra becs. ingatl. nov. 7 Ráczmeeskén (Pécs). Ujhelyi Katalin 400 frtra becs. ingatl. okt. 31 N.-Oroszi (Balassa-Gyarmat). Rengyes József 2350 frtra becs. ingatl. okt. 31 Norsincz (Muraszombat). Moravecz András 870 frtra becs. ingatl. nov. 11 Nyiregyházán. Csüry Zsigmond 2522 frtra becs. ingatl. nov. 3 Er-Körösön (Tasnád). Krausz Dávid 860 frtra becs. ingatl. decz. 16 Csögléd (Pápa). Babics Ferenczné 1368 frtra becs. ingatl. nov. 11 Beics (Sárvár). Valach Márton 1474 frtra becs. ingatl. nov. 28 R.-Szombat. Sepátz András 464 frtra becs. ingatl. nov. 8 Nagy-Kozár (Pécs). Sáncza Anna 330 frtra becs. ingatl. nov. 3 Gerencseróczon (M.-Szombat). Hrivnak György 1306 frtra becs. ingatl. nov. 7 Dubova (T.-Szent-Márton). Storcz Mátyás 362 frtra becs. ingatl. nov. 12 Nagy-Maroson (Ipolyság). Oancsa Anna 860 frtra becs. ingatl. nov. 14 Lesses (Segesvár). Vuku Lungó 1023 frtra becs. ingatl. nov. 27 Majdán (Oraviczabánya). Grosz János 3307 frtra becs. ingatl. okt. 29 Knézi (Vinga). Kömives József 1522 frtra becs. ingatl. nov. 5 Bodonhely (Sopron). Széles Ferencz 623 frtra becs. ingatl. nov. 7 Matolcs (Fehérgyarmat). Stuczer János 550 frtra becs. ingatl. nov. 22 Györköny (Paks). Mankovits János 1106 frtra becs. ingatl. nov. 17 Sopron. Hegedüs János 1171 frtra becs. ingatl. nov. 24 Tornán. Mingesz József 5280 frtra becs. ingatl. nov. 15 Füzes (Boksán). Kollutácz János 627 frtra becs. ingatl. nov. 29 Pécs. Simon Ferenczné 941 frtra becs. ingatl. nov. 16 V.-Pércs (Debreczen). Kovács Bálintné 1349 frtra becs. ingatl. nov. 19 Sepsi-Szent-György. Szatmáry Lajos 1150 frtra becs. ingatl. okt. 31 Fugyin (Nagy-Várad). Jezvin község 26,196 frtra becs. ingatl. nov. 21 Jezvin (Temesvár). Báró Döry Ödönné 562 forintra becs. ingatl. nov. 11 Nagy-Gáj (Módos). Fadimák község 9397 frtra becs. ingatl. nov. 3 Fadimák (Lugos). Dobsa Ferdinánd 26,473 frtra becs. ingatl. decz. 13 Kosgyán (Belényes). Varián Szveta 1010 frtra becs. ingatl. okt. 26 Janován (Temesvár). Hagyits Sándor 5000 frtra becs. ingatl. nov. 22 Temesvár. Sztancsek Mária 1286 frtra becs. ingatl. nov. 18 Bazin. Benyik György 407 frtra becs. ingatl. okt. 28 R.-Szombat. Kristyóri Ida 1446 frtra becs. ingatl. okt. 21 Kristyóron (Körösbánya). Lutsch György 400 frtra becs. ingatl. nov. 18 Szt.-Ágotha (Segesvár). Sojta Sándor 540 frtra becs. ingatl. okt. 25 Ó-Bogát (Nagy-Enyed). Horváth István 564 frtra becs. ingatl. nov. 16 Dobozon (Vaál). Németh István 576 frtra becs. ingatl. nov. 14 Szányban (Sopron). Weinberger Katalin 420 frtra becs. ingatl. nov. 30 S.-A.-Ujhely. Müller Ádám 667 frtra becs. ingatl. nov. 12 Ráczmecske (Pécs). Horváth Antal 350 frtra becs. ingatl. nov. 4 Tapolcza. Vratarits Imre 538 frtra becs. ingatl. nov. 14 Heves. Nussbaum András 890 frtra becs. ingatl. nov. 7 Sopron. Frits Rezső 5128 frtra becsült ingatl. nov. 14 D.-Szt.-Márton. S. Bálint Ferencz 1361 frtra becs. ingatl. nov. 4 Makón. Fischl János 2650 frtra becs. ingatl. nov. 15 Medgyes (Sopron). Varga Rozália 1267 frtra becs. ingatl. nov. 15 Szany (Sopron). Ochaba Anna 973 frtra becs. ingatl. nov. 17 Modor. Kovács Elek 1424 frtra becs. ingatl. nov. 16 Nagy-Lozna (Dées). Báró Döry Ödönné 12,400 frtra becs. ingatl. nov. 10 N.-Gáj (Módos). Jelemenszky József 1146 frtra becs. ingatl. nov. 17 Modor (Bazin). Jurasovits Jusztina 650 frtra becs. ingatlanai nov. 8 Kismartonban. Ásványi György 1065 frtra becs. ingatl. nov. 30 Puski (M.-Óvár). Ehrhardt János 560 frtra becs. ingatl. nov. 12 Kismartonban. Busch János 1850 frtra becs. ingatl. nov. 7 Felső-Mindszent (Pécs). Gyurits Pál 3581 frtra becs. ingatl. nov. 17 Bazin. Buday József 3500 frtra becs. ingatl. nov. 19 Szegzárd. Mausz János 740 frtra becs. ingatlanai nov. 30 Pécs. Popovics Józcza 730 forintra becs. ingatl. nov. 24 Rakasdia (Oraviczabánya). Varga György 986 frtra becs. ingatl. nov. 2 Mócsa (Komárom). Borhy Józsefné 1600 frtra becs. ingatl. nov. 11 Gyöngyös. Markó Anna 428 forintra becs. ingatl. nov. 29 Kis-Mudro (Nyitra). Csenkey Vincze 651 frtra becs. ingatl. nov. 25 Somorja. Lederer Vilmos 516 frtra becs. ingatl. nov. 5 Mártonfai (Pécs). Faragó Pálné 1200 frtra becs. ingatl. nov. 9 Cs.-Palota (Makó). Németh József 1412 frtra becs. ingatl. nov. 14 Gy.-Jováncza (Tamási). Gross Péter 1016 frtra becs. ingatl. okt. 29 Mese (Köhalom). Pfister József 500 frtra becs. ingatl. nov. 26 Lov.-Hetény (Pécs). Lovászi Erzsébet 1280 frtra becs. ingatl. nov. 14 Mocsonok (Nyitra). Kenéz Sára 1512 frtra becs. ingatl. okt. 29 Szalonta.

CSÁVOLSZKY LAJOS,
felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

Elhaltak névsora Budapesten október 20.

Varga József 64 éves napszámos VIII. kerület m. k. államvasuti pályaudvar tüdőtágulat. — Fábián Mátyás 42 éves szabó VIII. kerület vas utcza 17. elmekór. — Bojik Amália 32 éves napszámos VI. kerület aradi utcza 56. tüdővész. — Wonitsch Ernő 5 éves napszámos fia III. kerület viador utcza 6. himlő. — Eltér Uffer Elisa 60 éves orvos özvegye I. kerület kékgolyó utcza 12. szivhüdés. — Etrekerthy Göörch Janka 78 é. magányzónő I. k. disztér 3. aggkór. — Neckel Katalin 3 é. asztalos leánya VI. k. aradi u. 36. gümőkór. — Stemmer Kirsch Margit 56 é. szakácsnő III. k. kiskorona u. 54 szivbaj. — Tithalm Jakab 66 éves ács III. kerület matróz utcza 5 tüdőgümő. — Rock Károly 40 éves ács III. k. laktanya utcza 3 tüdőgümő. — Ulicska János 2 éves majoros fia VIII. kerület örömvölgy utcza 36 bélhurut. — Stelner József 36 éves tanitó VIII. kerület fecske utcza 20 gyomorhurut. — Misik Lajos 1 éves bérkocsis fia VIII. kerület szigony utcza 13 görvély. — Schindler Géza 2 éves napszámos fia VIII. k. Kemény utcza 4 bélhurut. — Loskott Turi Ágnes 54 éves kömives özvegye VIII. kerület Madách utcza 3 agyguta. — Takács Kádár Zsuzsánna 76 éves molnár özvegye VIII-ik kerület n.-fuvaros-utcza 16. aggkór. — Mozslenszky Ede 4 éves ör fia V. kerület ujposta-rakpart 12. vörheny. — Klöszel Zsigmond, 30 éves nyugalmazott katonatiszt, V. kerület Marakkói ház agyguta. — Prakovits Günther Katalin 77 éves háztulajdonos özvegye, VII. kerület Klauzál-utcza 18. bélhurut. — Ohnhauzer Nándor 47 éves magányzó VII-ik kerület sip-utcza 17. tüdővész. — Borst Hochmuth Anna 67 éves magányzónő, IV-ik kerület Károlykaszárnya aggkór. — Farkas Irén 18 éves magányzó VIII. kerület ősz-utcza 41. tüdőgümő.

IDEGENEK NÉVSORA.

Vadászkürt szálloda.

Gr. Csáky Gy. fldb. Löcse.
Br. M. Pümpeling Zürich.
Br. Kiel J. mgzó Zürich.
Stekovic A. képv. Belovár.
Hajós S. fldb. Czenke.
Gr. Benyovszky V. fldb. Solt.
Trenker F. fldb. Esztergom.
Keller J. fldb. Apatin.
Fonyó P. plébános Baja.
Csimbru J. mgzó Bukarest.
Pick A. gyáros Bécs.
Sohm P. gyáros Bécs.
Heszler K. igazg. Bécs.
Radó D. fldb. Zala.
Borsányi J. fldb. Zala.
Horváth J. fldb. Kalocsa.
Wengraf J. kdő Bécs.
Wolf A. kdő Bécs.
Frank J. kdő Bécs.
Reichenheim H. kdő Berlin.

Nemzeti szálloda.

Magyary-Kossa L. birtokos T.-Roff.
Magyary-Kossa S. birtokos Szt.-Márton.
Szluha B. birt. Czécze.
Pázmándy B. birt. Tata.
Becker A. birt. Csanád.
Neumann I. kapit. Szabadka
Hess E. mgzó Bécs.
Scholz F. mgzó Bécs.
Dournowo S. mgzó Pétervár

Rothberger F.-né Kráoba.
Ribáry A. mgzó Kolozsvár.
Schlesinger M. kdő Aszód.
Stojanovits E. kdő Zágráb.
Preisler F. kdő Brünn.
Deutsch J. kdő D.-Földvár.

Orient szálloda.

Adriányi L. fldb. Karcsa.
Szabó M. fldb. Gyergyó.
Tesser J. fldb. Gyoma.
Büchler J. épitész Bécs.
Röser S. ügyv. Bécs.
Molnár J. Debreczen.
Müller L. kdő Bécs.
Schäm J. kdő Bécs.
Bruck kdő Győr.
Haas M. kdő Komárom.
Mandl J. kdő Pozsony.

Fehér ló szálloda.

Zseránd A. főhadn. Bécs.
Serlák A. hivtln. Páris.
Böhlka J. hivtln. Prága.
Binzer K. hivtln. Bécs.
Francsek P. gözm.-t. Tura.
Dubovszky N. R.-Keresztur.
Eckstein Zs. Szecső.
Müller S. kdő Mende.
Wigner M. kdő Gyömrő.
Schiffer J. kdő Monor.
Ugrik P. vendégl. Kecskemét
Leira A. iparos Bécs.

NYILT-TÉR

Nyilatkozat.

Szalay Imre országgyülési képviselő ur a képviselőház október 13-án tartott ülésében az „Egyetértés" 283. számában közölt tudósitás szerint azt állitotta, hogy az ő választókerületében a választási elnök azt tette, hogy az illető választótól korát kérdezte s ha az illető pl. 31 évet mondott, megnézte a lajstromot s ha abba 30 év volt beirva, hiába allegáltak a bizalmi férfiak, ő az illetőt nem fogadta el. Alig egy fél óra mulva pedig ismét az történt, miután a bizalmi férfiak a választóknak megmondották, hogy csak annyi évet mondjanak, a mennyi a lajstromba be van irva, ismét nem fogadta el, mert hisz azóta már egy év elmult.

Minthogy a lengyeltóti választókerületnek én voltam választási elnöke: kénytelennek érzem magamat kijelenteni, hogy mindez nem igaz; s minthogy Szalay Imre ur a választási helyiségben személyesen jelen nem lévén, fönnebbi állitását közvetlen tapasztalásból nem merithette, mindazokat, kik öt a fönnebbi értelemben informálták, hazug rágalmazóknak nyilvánitom. 2796

Kaposvárott, 1881. október 19.

Makfalvay Géza.

ús választék szép és olcsó ajdonságokban
FISCHER J.
porczellán- és majolicagyárosnál, **Budapesten, bécsi-utcza 3. szám alatt.** 2361

Szinházak és mulatságok.

Nemzeti szinház.

Szombaton, 1881. október 22-én:

A próféta.

Opera 5 felv. Irta Scribe. Forditották Egressy B. és Szerdahelyi J. Zenéjét szerzette Meyerbeer. Az előadásban a nemzeti szinház szinpadi zenekara rés t vesend.

Személyek:

Leydeni János	Perotti	Zachariás	Kőszeghy
Fides, anyja	Bartolucci V.	Kapitány	Erdei V.
Bertha,	Maleczkyné	Katona	Kiss
Oberthal, gróf	Fektér	Első polgár	Kőrösy
Jónás	Dalnoki	Második „	Törzsök
Mathison	Tallián	Paraszt	Szalay

Kezdete 7 órakor.

Holnap, okt. 23-án: „A szigetvári vértanuk." Szomorujáték 4 felvonásban.

Népszinház.

Szombaton, október 22-én

A karácsonyfa.

Tündéries látványosság dalokkal, zenével, tánczczal és némaképekkel, 3 felvonásban 15 képben. Irták Leterrier, Vanloo és Mortier. Forditotta Fái J. Béla. Zenéjét szerzette Loius Roth.

A képek czimei:

1-ső kép. A kincskeresők. 2-ik kép. A ki 400 évig alszik. 3-ik kép. Karácsony este. 4-ik kép. A kis baba. 5-ik kép. Jegyzők vására. 6-ik kép. Az ágy, meg a sapka, meg az esernyő. 7. kép. A medve-tánczoltató. 8-ik kép. A karácsony követje. 9-ik kép. A karácsony országa. 10-ik kép. Eleven játékszerek. (Nagy balett.) 11-ik kép. A karácsonyfa. 12-ik kép. A varázshegedü. 13-ik kép. A gyönyörüséges város. 14-ik kép. A kék barlang. 15-ik kép. A csodák bazája. (Apotheozis).

Személyek:

Pulna Oszkár	Tihanyi	Gyanta	Ditrói
Popoff fia	Solymosi	Polgármester	V. Kovács
Praszkovia	Pártényiné	Kormányzó	Vidorné
Friszka	Rákosi Szidi	Phoebus	Tornyay A.
Fridolin	Nagy Ib.	Thyrsis	Vámosi P.
Eucalyptus	Horváth	Safir	Béni Irma
Bagatelle	Réti Laura	Bársony	Budai Adél
Gimblette	Sió Irma	Csilla	Galanthai M.
Háznagy	Baranyai	Ajtónálló	Hatvani
Picknick	Ujvári	A karácsony küldötte	* * *
Van Pouff	Komáromi		

Kezdete 7 órakor.

Holnap, okt. 23-án, Blaha Lujza asszony mint vendég: „A szép asszony kocsisa." Népszinmü 3 felv.

Gyapju-utczai német szinház.

Ma, pénteken, október hó 22-én a meiningeni herczegség udvari szintársulatának 19-ik vendógjátéka,

Wallenstein tábora.

1 felv, Schillertől.

Őrmester, Trombitás) karabélyos ezredből — Richard ur, Hastel ur
Rendőr — Schwenke ur
Első, Második) lövész — Heine ur, Grube ur
Első, Második) vadássz — Arndt ur, Nollett ur
Első, Második) dragonyos — Busse ur, Brehm ur
Első, Második) pattantyus — Bjornson ur, Bornemann ur
Vasas vallóni ezredből — Nesper ur
Vasas, lombardiai ezredből — Godeck ur
Horvát — Stoppenhegen ur
Dzsidás — Fridau ur
Ujoncz — Görner ur
Polgár — Raven ur
Paraszt — Pickert ur
Parasztfiu — Eckardt k. a.
Kapuczinus — Teller ur
Iskolamester — Seydelmann ur
Markotányosnő — Habelmann k. a.
Felszolgálónő — Krause B. k. a.
Katona-inas — Godeck Gertrud

Katonák. Gyermekek. A történet helye: Pilsen városa előtt, Csehországban.

Ezt követi:

A makranczos hölgy.

Vigjáték 4 felvonásban, Shakespearetől.

Baptista, gazdag paduai nemes — Hassel ur.
Vincentio, pisai gazdag nemes — Godeck ur.
Lucentio, Vincentio fia, Bianca kedvese — Aradt ur.
Petruchio, veronai nemes, Katalin kérője — Nesper ur.
Gremi, Hortensio) Bianka kérői — Stoppenhagen ur., Nollet ur.
Tramo, Lucentio szolgája — Pückert ur,
Grumio, Curtis) Petruchió szolgái — Görner ur., Raven ur.
Katalin, Bianka) Baptista leányai — Spernes-Mózer k.a., Kueszner k. a.
Szabó — Stein ur.
Bromio szinész — Seydelmam ur.
Baptista és Petruchio szolgái.

RENZ-LOVARDA

a váczi körut és alkotmány-utcza sarkán.

Ma, szombaton, 1881. évi október hó 22-én esti 7 órakor

diszelőadás

Loisset Em. kisasszony jutalmául.

Az iskolás ló Doré, valamint Pour toujours ugró ló, lovagolva a jutalmazandó által. — Először: nagy chinai ünnep, ujonnan rendezte Renz E. igazgató, előadja az összes müvészi személyzet. — Bővebbet a falragaszok. — Holnap, vásárnap, két előadás, 4 és 7 órakor. Délután 4 órakor utoljára: „Hamupipőke." 7 órakor: „Egy éj Calcuttában.

Mély tisztelettel

2795 **Renz Ernő**, igazgató.

Tea-terem

Budapest, belváros, régi posta-utcza.

Naponkint d. u. 4 órától Horváth Mátyás kedvelt nemzeti zenekara zene-estélye. Kitünő italok- és hideg étkekről gondoskodva van. Számos látogatást kér tisztelettel

2700 **Breitner B.**

IDŐJÁRÁS.

Az időjelző intézet távirati jelentése. 1881. október 21. reggel 7 órakor.

Állomások	Légnyomás mm. 700 +	Szél iránya és ereje (1—12)	A hömérsék ezer Celsius fokban	Csapadék mm.	Felhőzet
Arad	61.8	DK₃	+ 2.0	—	◑
Beszterczo	60.0	○	+ 5.7	—	●
Besztercebánya	60.9	○	+ 5.5	—	●
Budapest	60.1	○	+ 0.6	1	◑
Csáktornya	57.5	DK₁	+ 5.4	—	●
Debreczen	61.3	D₃	+ 4.8	6	●
Eger	60.3	DK₁	+ 5.8	10	●
Eszék	—	—	—	—	—
Fiume	56.1	K₁	+10.4	5	◑
Késmárk	60.6	NY₁	+ 4.4	—	●
Keszthely	59.0	K₄	+ 5.0	—	●
Kolozsvár	—	—	—	—	—
Magyar Óvár	58.6	E₁	+ 0.2	1	◔
Mármaros-Sziget	—	—	—	—	—
Nagy-Enyed	63.3	EK₁	+ 6.0	1	◑
Nagy-Szeben	62.0	NY₂	+ 2.8	—	○
Nagyvárad	62.4	○	+ 6.3	12	◑
Orsova	62.9	DNY₂	+ 2.0	—	◑
Pancsova	60.9	DK₂	+ 0.9	—	◑
Selmeczbánya	58.7	DK₂	+ 4.0	1	≡
Sopron	58.3	DK₂	+ 1.1	—	≡
Szatmár-Németi	61.2	D₂	+ 6.0	3	●
Szeged	61.8	DK₂	+ 1.4	—	◑
Szepsi-Szt-György	60.5	NY₁	+ 5.0	13	◑
Szolnok	60.1	D₁	+ 1.9	3	○
Temesvár	63.2	DNY₁	— 1.0	—	◑
Trencsén	59.0	○	+ 7.5	—	◑
Ungvár	60.7	DK₁	+ 6.6	—	◑
Zágráb	58.7	EK₂	— 0.6	—	●
Bécs	58.1	DK₁	+ 2.0	1	●
Bregenz	55.4	EK₁	— 1.7	1	●
Lesina	58.2	K₇	+15.4	2	●
Pola	55.2	DK₂	+12.1	29	●
Prága	57.8	EK₂	+ 6.0	—	●

Áttekintése a mai időjárásnak:

Európában: A depressziók egyike (754—756) a kontinens nyugati, másika (757—758) annak keleti részében; a nagy légnyomás (765) északon van. Többnyire keleties mérsékelt szeleknél az idő általában borus, hüvös, részben csapadékra.

Hazánkban: Többnyire délkeleti mérsékelt szelek mellett a hőmérséklet keveset változott, a délnyugati kisebb részben általában kisebbedett; a légnyomás nyugaton jóval tovább szállt. Az idő többnyire borus, számos esőkkel, hüvös, részben hideg. A déli rész hüvösebb mint az északi Kárpátok alyja. Dér volt Pancsován és Orsován. Temesvár körül helyi nagy légnyomás és fagypont alatt 1 fok hideg volt. — Az e hó 16-ikán előrejelzett egyre hüvösebb változó jellegü idő végéhez közeledik s a jövő napokra eleinte esős még, de egyre enyhébb lesz.

Kilátás a jövő időre:

Hazánkban: Általában véve enyhébb, csendes, borus időt várhatni esőkkel.

Vizállás.

1881. október 21-én.

Folyó	Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik
Duna:	Pozsony	1.79	—	apadó
	Komárom	1.73	—	áradó
	Budapest	1.90	—	váltlan
	Mohács	2.73	—	áradó
	Vukovár	1.74	—	„
	Ujvidék	3.26	—	„
	Pancsova	1.68	—	„
	Orsova	2.35	—	„
Dráva:	Barcs	1.78	—	apadó
	Eszék	2.79	—	„
Száva:	Sziszek	6.00	—	apadó
Tisza:	M.-Sziget	1.03	—	apadó
	Beregszász	—	—	—
	Sárospatak	1.08	—	áradó
	Szatmár	1.10	—	apadó
	Tokaj	2.78	—	—
	Szolnok	—	—	—
	Szeged	1.01	—	—
Körös:	B.-Gyula	—	—	—
Maros:	Arad	—	—	—
Béga:	Temesvár	0.24	—	apadó

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései (azonos a P. Lloydéval) október 20.

Minőségi súly hektoliterenkint — 100 kilogrammnak ára

Buza	Irányzat	74 klg. frttól	frtig	75 klg. frttól	frtig	76 klg. frttól	frtig	77 klg. frttól	frtig	78 klg. frttól	frtig	79 klg. frttól	frtig	80 klg. frttól	frtig	81 klg. frttól	frtig
bánsági	lanyha	—.—	—.—	12.10	12.20	12.25	12.35	12.40	12.50	12.55	12.60	12.60	12.65	12.70	12.75	—.—	—.—
tiszavidéki	„	—.—	—.—	12.20	12.30	12.35	12.45	12.50	12.60	12.65	12.70	12.70	12.75	12.80	12.85	—.—	—.—
pestvidéki	„	—.—	—.—	11.65	12.05	12.10	12.20	12.25	12.35	12.40	12.45	12.45	12.59	12.55	12.60	—.—	—.—
fehérmegy.	„	—.—	—.—	12.10	12.20	12.25	12.35	12.40	12.50	12.55	12.60	12.60	12.65	12.70	12.75	—.—	—.—
m. észak.	„	—.—	—.—	11.65	11.75	12.80	11.90	11.95	12.05	12.10	12.20	12.20	12.25	12.25	12.30	—.—	—.—

Gabona	Ó vagy uj	Faj	Irányzat	Minőségű suly hektoliterenkint	100 kilogrammnak ára frt	kr.	frt	kr.
rozs	uj		lanyha	70—72	8	70	9	—
árpa	„	takarmány	—	60—62	7	50	7	70
„	„	égetni való	—	62—64	7	90	8	50
„	„	sörfőzdei	—	64—66	9	40	10	40
zab	„	—	lanyha	37—40	7	55	7	75
tengeri	uj	bánsági	„	75	6	75	6	80
	uj	másnemü	„	73	6	70	6	75
köles	ó	—	„	—	—	—	—	—
káposzta-repcze	uj		„	nélkül	$12^{6}/_{8}$	—	$13^{2}/_{8}$	—
bánáti repcze	uj		lanyha		12	—	$12^{2}/_{8}$	—

Szokvány gabona, határidőre

Gabona	Irányzat	Határidő	100 kilogrammnak ára pénz frt	kr.	áru frt	kr.
buza	szilárd	tavasz	13	—	13	02
	„	őszre	12	30	12	35
			—	—	—	—
tengeri	„	május—junius 1882.	7	25	7	$27^{1}/_{2}$
zab	szilárd	tavasz	8	30	8	35
	„	őszre	7	95	8	—
repcze káposzta	„	augusztus—szeptemberre	—	—	—	—
„ bánáti	„	julius—augusztusra	—	—	—	—

Értékpapirok

Államadósság.

		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar vasuti kölcsön á 100 frt	5%	131.50	132.50
„ „ „ 120 frt egyes darabokban	5%	131.50	132.50
Gömöri államvasuti záloglev.	5%	—.—	—.—
Magyar 1869. keleti vasut áll.-kötv. (elsőbbs.) adóm.	5%	90.—	90.50
„ 1873. „ „ ar. v. ezb.	5%	109.50	110.50
„ 1876. „ „ államkötv. ar. „	5%	96.—	97.—
„ kir. nyeremény-kölcsön 100 frt		122.—	122.50
„ „ „ 50 frt		120.—	121.—
Tiszai és szegedi kölcsön		111.25	111.75
1871-iki magyar állam-kölcsön-kötv. strl. f.	4%	—.—	—.—
1873-iki „ „ „	5%	—.—	—.—
Magyar kir. aranyjáradék adómentes	6%	118.65	118.85
„ „ „ „	4%	89.85	90.—
„ „ papirjáradék „	5%	88.85	89.—
„ földtehermentesitési kötvények	5%	$99.^{5}/_{8}$	100.—
„ „ „ 1867. záradékkal	5%	98.25	98.75
„ „ „ temesi	5%	97.75	98.25
„ „ „ 1867. záradékkal	5%	97.75	98.25

Értékpapirok

		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar földtehermentesitési kötvények horvátországi	5%	—.—	—.—
„ „ „ erdélyi	5%	98.25	98.75
Magyar orsz. jel. urbéri vált. kötv. (100 frt)	5%	93.50	94.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	96.—	96.50
Magyar kir. kamatozó kincstári ut. 6 hóra (100 frt)		—.—	—.—
Egyesit. államadósság papirban	5%	76.25	76.50
„ „ ezüst kamat jan.—jul.	5%	77.50	77.75
„ „ „ apr.—okt.	5%	77.50	77.75
Osztr. aranyjáradék 4% kamat	4%	93.60	93.90
„ papirjáradék, adómentes	5%	—.—	—.—
„ államadósság, kisorsolással 1854-ki á 250 frt p. p.	4%	122.—	123.—
„ „ „ 1860-ki á 500 frt o. é.	5%	132.—	133.—
„ „ „ 1860-ki á 100 frt o. é.	5%	134.—	135.—
„ „ „ 1864-ki á 100 frt o. é.		173.—	174.—
„ „ „ 1864-ki á 50 frt o. é.		172.50	173.50
Pest város kölcsöne 1870-ből	5%	101.—	101.50
„ „ 1871-ből	6%	101.—	101.50
Budapest főváros 1880-ki kölcsöne	6%	98.50	99.—

Értékpapirok — Részvények.

Osztal. 1880-ra		Utolsó árkelet pénz	áru
	a) Bankok.		
	Ált. m. municip. hitel-int. befiz. 200 frt	—.—	—.—
12.—	Angol-osztr. bank „ 120 „	155.—	156.—
3.—	Bpesti baukegyesül.-r.-társ. „ 100 „	120.—	121.—
8.—	Franco-m. b. lesz. a. „ 200 „	—.—	—.—
—.—	Horvát leszámitoló bank „ 200 „	—.—	—.—
12.—	Iparbank, budapesti „ 100 „	75.—	76.—
—.—	Közp. ipartárs. hitelint. „ 80 „	—.—	—.—
—.—	Magy. ált. földh. r.-társ „ 100 „	—.—	—.—
19.50	Magyar által. hitelbank „ 200 „	367.75	363.—
—.—	Magy. jelz. hitelb „ 200 „	—.—	—.—
—.—	„ „ II. kib. id.-e. „ 100 „	129.50	130.50
9.—	Magy. lesz. és pénzváltb. „ 100 „	120.—	120.50
—.—	Magy. orsz. bank r.-árs „ 100 „	—.—	—.—
—.—	Osztr. hitelintézte „ 160 „	—.—	—.—
38.30	Osztrák-magyar bank „ 800 „	368.40	368.60
45.—	I. magyar iparbank „ 150 „	830.—	840.—
45.—	Oesti magy. keresk. bank „ 500 „	194.50	195.50
—.—	ztszeki hitelbank „ 100 „	—.—	—.—
7.—	Unio" bank „ 100 „	680.—	790.—
		145.—	146.—
	b) Biztositó társulatok.		
170	Első magyar bizt. társ. befiz. 1000 frt	4000.—	4050.—
—.—	Magyar-franczia bizt. társ. „ 50 „	—.—	—.—
60.—	Pannonia viszb. társ. „ 300 „	1350.—	1375.—
—.—	Unio viszbizt. társ. „ 300 „	—.—	—.—
	c) Gőzmalmok.		
—.—	Concordia malom befiz. 500 frt.	450.—	455.—
100	Első budapesti „ 500 „	1140.—	1160.—
45.—	Erzsébet malom „ 200 „	178.—	182.—
—.—	Hengermalom „ 500 „	520.—	530.—
—.—	Lujza „ 100 „	180.—	182.—
25.—	Molnárok és sütők „ 200 „	310.—	315.—
75.—	Pannonia „ 1000 „	950.—	965.—
45.—	Viktoria „ 300 „	375.—	380.—
	d) Közlekedési vállalatok.		
—.—	Alföld-fiumei befiz. 200 frt	173.75	174.25
—.—	Báttaszék-dombovári „ 200 „	—.—	—.—
—.—	Déli vasut „ 200 „	—.—	—.—
—.—	Észak-keleti vasut „ 200 „	—.—	—.—
—.—	Erdélyi vasut „ 200 „	167.50	168.50
—.—	Győr-sopron-ebenfurti v. „ 200 „	167.50	168.50
—.—	Kassa-oderbergi vasut „ 200 „	—.—	—.—
—.—	Magy. galicziai vasut „ 200 „	148.—	149.—
—.—	M. ny. v. (székesf.-győr-gráci) „ 200 „	—.—	—.—
—.—	Osztrák államvasut „ 200 „	—.—	—.—
—.—	Pécs-barcsi vasut „ 200 „	—.—	—.—
—.—	Tiszavidéki „ 200 „	247.50	248.50

Osztal. 1880-ra		Utolsó árkelet pénz	áru
6.—	Osztr. dunagőzhajózási-társ. befiz. 500 frt	—.—	—.—
6.—	Budai hegypálya „ 100 „	110.—	111.—
—.—	Pesti közuti vaspálya „ 200 „	438.50	439.50
—.—	„ „ „ élv. jegy. „	—.—	—.—
	e) Takarékpénztárak.		
4.—	Budapest III. kerületi befiz. 50 frt	55.—	55.50
—.—	Czeg édl „ 100 „	—.—	—.—
30.—	Országos központi „ 300 „	575.—	578.—
250	Pesti első hazai „ 1000 „	4440.—	4460.—
4.—	Egyesült Budapest fővárosi „ 200 „	552.—	554.—
30.—	Pest-külvárosi „ 150 „	136.—	137.—
—.—	Pakracz-daruvár-kotinjai „ 50 „	—.—	—.—
—.—	Vas-zalamegyei első „ 100 „	—.—	—.—
	f) Különféle vállalatok.		
8.—	Alagut befiz. 105 frt	116.—	117.—
—.—	Ált. waggon-kölcsönző trs. „ 80 „	95.—	96.—
35.—	Franklin-Társ. szelv. nélk. „ 150 „	154.—	155.—
24.—	Ganz és tsa vasöntöde a gépgy. „ 400 „	663.—	665.—
12.—	Gschwindt-féle szeszgyár „ 200 „	350.—	355.—
25.—	Gyapjum. és bizt. e. m. „ 200 „	224.—	226 —
40.—	Keresk. test. épülete „ 210 „	528.—	—.—
—.—	Könyvny. „Athenaeum" „ 18 „	630.—	635.—
—.—	„ Pesti részv.-társ. „ 500 „	780.—	800.—
—.—	Kőszén-és téglagyár (Drasche) „ 200 „	163.50	164.—
—.—	Pesti épitő-társaság „ 85 „	—.—	—.—
—.—	Rimamurányi vasmü „ 100 „	135.—	135.50
—.—	Salgó-tarjáni kőszénbánya „ 100 „	112.50	113.50
14.—	Salgó-tarjáni vasfinomitó „ 100 „	—.—	—.—
25.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgy. befiz. 200 „	245.—	246.—
20.—	Serfőzde első magy. sz. nélk. befiz. 400 „	580.—	585.—
—.—	Sertéshizlaló „ 200 „	330.—	335.—
—.—	Sóskuti kőbánya „ 200 „	—.—	—.—
—.—	Spodium és csontliszgyár „ 200 „	292.—	295.—
8.—	Szálloda részvény-társaság „ 200 „	—.—	—.—
—.—	Tégla- és mészégető ujlaki „ 200 „	121.50	122.—
—.—	Téglagyár, kőbányai „ 160 „	260.—	262.—
	Záloglevelek.		
	Magy. földh. int. papir érték $5^{1}/_{2}$%	101.25	101.75
	„ „ „ „ „ 5%	100.50	101.—
	„ „ „ „ „ $4^{1}/_{2}$%	94.—	94.25
	„ „ „ arany v. ezüst 5%	117.25	117.75
	„ jelzálogbank $5^{1}/_{2}$%	102.50	103.25
	„ „ 5%	99.75	100.25
	„ ált. földhitel részv.-társ. 6%	—.—	—.—
	„ „ „ „ $5^{1}/_{2}$%	—.—	—.—
	Kisbirtokosok orsz. földhitel-int. $5^{1}/_{2}$	—.—	—.—
	Osztrák-magyar bank o. é. 5%	100.75	101.—
	„ „ „ o. é. $4^{1}/_{2}$	99.—	99.30
	„ „ „ o. é. 4%	96.15	96.45
	Pesti magy. kereskedelmi bank 6%	101.50	102.—
	„ „ „ „ 5%	101.50	102 —
	„Albina" tak. és hit. int. 6%	98.70	99.20

	Utolsó árkelet pénz	áru
Elsőbbségek.		
Alföld-fiumei vas. (nagyv.) esséki vonala) befiz. 200 frt 5%	—.—	—.—
Alf.-fiumei v. 1871. kib. „ 200 frt 5%	—.—	—.—
Báttaszék-Dombovár-zákányi vasut „ 200 frt 5%	92.25	92.75
Dunagőzhaj. társ. „ 300 „ 5%	—.—	—.—
„ „ „ 100/200 „ 5%	—.—	—.—
Észak-keleti vasp. 5% befiz. 300 frt	90.50	91.50
„ „ „ ár. 5% „ 300 „	112.—	113.—
„ „ „ ár. 6% „ 1000 „	—.—	—.—
Magy.-galicziai vasp. 5% „ 200 „	—.—	—.—
„ „ II. kib. 5% „ 200 „	—.—	—.—
„ nyug. vas. (Székesf. győr-gráczi vonal) 5% „ 200 „	—.—	—.—
M. nyug. vas. 1874. kib. 5% „ 200 „	—.—	—.—
M. vas. els. kötes. bernh. csél. ár. „200/1000 „	107.50	108.—
I. erdélyi vaspálya 5% „ 200 „	91.50	92.50
Győr-sopron-ebenf. vas. 5% „ 200 „	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut 5% „ 200 „	95.—	95.50
K.-oderb. v. (ep.-tarn. v.) 5% „ 200 „	—.—	—.—
„ „ (osztr. v.) 5% „ 200 „	—.—	—.—
„ „ (m. v.) 5% „ 200 „	—.—	—.—
Osztr. Állam-vasut 3%	—.—	—.—
Tiszavidéki vasut 5% „ 100 „	101.75	102.25
Budapesti fénelhid 6% „ 100 „	103.—	—.—
Kőszén és téglagy. kötv. 6% „ 100 „	—.—	—.—
Lloyd- és tözsde-épület 5% „ 200 „	95.50	96.—
Magánsorsjegyek.		
Osztrák hitelintézet	179.—	180.—
Budavárosi sorsjegy	40.50	41.50
Keglevics „	16.50	17.50
Pálffy „	37.—	38.—
Pénznemek,		
Cs. kir. arany (vert)	5.60	5.62
Cs. kir. arany (k. r.)	5.58	5.60
Osztr.-magyar 8 frtos arany	9.37.—	9.39
20 frankos arany	9.37.—	9.39
Török aranylira	—.—	—.—
Osztrák és magyar ezüst	—.—	—.—
Német birod. bankj. 100 márkányi	57.85	57.95
I) Váltók árfolyama (látra).		
Német bankpiaczok 100 márk	57.85	58.—
Amsterdam 100 hollandi frtért	97.15	97.40
Brüssel 100 frankért	—.—	—.—
Páris 100 frankért	46.55	46.65
Marseille 100 frankért	—.—	—.—
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért	46.45	46.55
Zürich 100 frankért	46.45	46.55
London 10 font sterlingért	118.40	118.65
Szentpétervár 100 rubelert	—.—	—.—
Milano 100 lire nouve ital.	—.—	—.—

Bécsi tőzsde október 20.

	Pénz	Áru
A. Általános államadósság.		
Egységes járadék, jegy. máj.—nov. 5%	76.50	76.70
„ „ feb.—aug. 5%	76.55	76.75
„ „ ezüst jan—jul. 5%	77.70	77.85
„ „ ápr.—okt. 5%	77.70	77.85
Sorsolással, 1854-ből 250 frt sorsj. pp. 4%	122.50	123.—
„ 1860-ból 500 frt „ o. é. 5%	132.50	133.—
„ 1860-ból 100 frt „ „ 5%	133.25	133.75
„ 1864-ből 120 frt „ „	173.75	174.25
„ 1864-ből 50 frt „ „	172.50	173.—
Como járadék 42 lira	29.50	30.—
Államjószági jelzáloglevél 120 frt. 5%	142.50	143.—
B. A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és tartományok államadóssága.		
Osztr. aranyjáradék adóm. 100 frt 4%	93.85	93.95
Osztr. kincst.-jegy visszafi. 1881 100 frt 5%	100.40	100.70
„ „ „ 1882 100 „ 6%	—.—	—.—
C. A magyar koronaországalnak államadóssága.		
Magy. aranyjáradék adóm. 100 ftos. 6%	118 60	118 75
„ papirjáradék 100 frtos 5%	89.—	89.15
Magy. vas. kölcs. 120 frt 5%	132.55	133.75
Gömöri államv. záloglevél 150 frt. 5%	—.—	—.—
Keleti vasuti ál. kötv. 1869 ből 300 frt. 5%	90.30	90.60
„ „ „ 1873-ból 300 „ 5%	—.—	110.50
„ „ „ 1876-ból 100 „ 5%	96.50	96.75
Magy. államkölcs. 1871. sors. 100 „ 5%	—.—	—.—
„ „ 1873 „ 100 „ 5%	—.—	—.—
„ urbéri válts. kötv. „ 5%	—.—	—.—
„ szőlődézsma-vált. kötv. 100 „ 5%	—.—	—.—
Magy. nyeremény-kölcsön 100 frt	95.25	95.75
„ „ á 50 frt	122.75	123.25
„ Tisza v. és szeg. ny. sorsj. 100 „ 4%	121.—	122.—
	111.—	111.25

	Pénz	Áru
D. Földteherm. k. 100 frt pp.		
Csehországi 5%	104.50	105.50
Bukovinai 5%	100.50	101.—
Galicziai 5%	101.—	101.50
Karinthiai 5%	99.—	—.—
Krajna és tengerparti 5%	103.—	—.—
Morvaországi 5%	104.—	105.—
Alsó-ausztriai 5%	105.50	106.50
Felső-ausztriai 5%	103.—	—.—
Salzburgi 5%	102.—	—.—
Sziléziai 5%	103.—	—.—
Stiriai 5%	104.75	—.—
Tiroli 5%	99.—	—.—
Horvát- és szlavonországi 5%	99.—	100.—
Erdélyi 5%	98.—	98.75
Temesi bánság 5%	98.—	98.75
Temesi 1867-iki sorsolási záradék 5%	97.40	97.90
Magyar 5%	99.—	99.50
Magyar 1867-iki sorsolási záradék. 5%	98.25	98.75
E. Más közkölcsönök.		
Dunaszab. sors. 1870-ből . 100 frt 5%	116.75	117.—
„ kölcs. 1878-ből . 100 frt 5%	103.75	104.25
Pestvárosi kölcsön 1871. 6%	99.25	—.—
„ „ 1880. 5%	99.75	99.50
Bécsvárosi kölcsön 1867. 5%	102.50	103.—
„ „ 1874. (sors.)	131.50	131.25
Török vasuti kölcs. 400 fro.	21.50	22.25
F. Záloglevelek. jelzálogkötvények és kötvények (100 frtert).		
Osztr. ált. földhitelint. sors. ar. v. ez. 5%	118.—	118.50
„ „ „ 33 éves visszaf. 5%	100.70	100.90
Közp. földhitelint. bank 6%	99.50	100.—
Osztr. jelzálogbank 10 év visszaf. $5^{1}/_{2}$%	102.—	103.—
Osztrák-magyar bank sorsolással . $5^{1}/_{2}$%	100.75	101.75
Osztrák-magyar bank $4^{1}/_{2}$%	100.70	100.90
	99.15	99.35

	Pénz	Áru
Osztrák-magyar bank 4%	96.20	96.40
Első osztr. takarékp. sors. 30 év 5%	102.25	103.—
„ „ „ 32 „ $5^{1}/_{2}$%	102.25	103.—
Magy. ált. földhit. részv. t. 34 év $5^{1}/_{2}$%	—.—	99.—
Magyar földhitelintézet $5^{1}/_{2}$%	101.25	101.75
„ „ sors. 39 év $5^{1}/_{2}$%	100.80	101.—
„ „	94.50	95.—
„ „ sors. 39 év arany $4^{1}/_{2}$%	117.50	118.15
„ jelzálogbank 5%	99.75	100.25
„ „ $5^{1}/_{2}$%	102.50	103.25
G. Elsőbbségi kötvények.		
Albrecht pálya 300 frt 5% ezüst	94.—	94.50
Alföld-fiumei pálya 200 frt 5% ezüst	95.—	95.50
Dunagőzhajózási társ. 300 frt 6% ezüst	—.—	—.—
„ „ 200 frt 5% „	108 50	109.50
Erzsébet pálya 100 frt 5% ezüst	98.50	99.—
Erzsébet p. 300 frt o. é. 5% 1862-ki kibocs.	98.—	98.50
Ferdinánd északi pálya 100 frt p. p. 5%	105.25	105.75
„ „ „ 100 frt o. é. 5%	101.75	102.25
„ „ „ 300 frt ezüst 5%	—.—	107.—
Ferencz-József pálya 200 frt ezüst 5%	102.25	102.50
Pécs-barcsi pálya 200 frt ezüst 5%	100.50	101.—
Károly-Lajos gácsi pálya 300 frt 5%	99.50	99.90
Kassa-oderbergi pálya 200 frt. ez. 5%	95.—	95.50
Eperjes-tarnovi pálya 300 frt. ezüst 5%	92.—	92.50
Lemberg czern.-jassii p. I. kib. 300 frt	94.—	94.50
„ „ „ II. „ 300 frt. ez.	99.—	99.50
„ „ „ III. „ 300 frt. ez.	95.50	96.—
Osztr. észak-nyugati pálya 200 frt ez. 5%	102.—	102.30
Rudolf-pálya 300 frt ezüst 5%	98.—	98.50
Erdélyi-pálya 200 frt ezüst 5%	91.70	92.—
Osztr. állampálya 500 frank 3%	—.—	175.50
„ „ 1874. kib. 500 frank 3%	—.—	175.
Déli pálya 500 frank 3%	131.—	132. —
Déli pálya 200 frt arany 5%	115.—	116. —
Dél-északnémet össze k.-pálya 100 frt 5%	96.50	97.—
„ „ 1879. k. 100 frt 5%	96 50	97. —
Tiszavidéki pálya 1000 frt 5%	101.75	102.25
Magyar-gácsorsz. pálya 200 frt. 5%	92.50	93.—

	Pénz	Áru
Magyar észak-kel. pálya 300 frt ar. 5%	90 80	91.20
M.-nyug (Székesf.-Győr-Grácz) 200 frt 5%	—.—	—.—
H. Különféle sorsjegyek.		
Hitelintézet 100 frt o. é.	178.50	179.—
Clary 40 frt p. p.	40.—	40.25
Dunagőzhajózási 100 frt p. p.	113.—	113.50
Innsbruck városi 20 frt o. é.	24.—	24.25
Keglevich 10 frt p. p.	16.75	—.—
Krakkói sorsjegy-kölcsön 50 frt o. é.	21.25	22.25
Laibachi dijsorsjegy 20 frt o. é.	23.50	24.
Buda város kölcsöne 40 frt o. é.	40.50	41.—
Pálffy 40 frt p. p.	38.—	38.—
Rudolf alapitvány 10 frt o. é.	19.25	19 75
Salm 40 frt p. p.	51.—	52.—
Salzburgi dijsorsjegy 20 frt o. é.	22.50	23.—
St.-Genois 40 frt p. p.	49.—	50.—
Stanislau városi 20 frt o. é.	25.40	25.80
Trieszti város 100 frt p. p.	127.50	128.50
„ „ 50 frt o. é.	65.50	—.—
Waldstein 20 frt p. p.	30.75	31.25
Windischgrätz 20 frt p p.	42 60	43.—
I. Bankok részvényei.		
Angol-osztr. bank 200 frt 5%	157.—	157.25
Bécsi banktársulat 200 frt 5%	—.—	—.—
Bécsi bankegyesület 100 frt 5%	141.60	141.90
Magy. ált. földh. r. társ. 200 frt 5%	—.—	—.—
Osztr. ált. földhitel int. 200 frt 5%	—.—	—.—
Pesti magy. keresked. bank 500 frt 5%	280.75	281.50
Keresk. és ipar hitelint. 160 frt 5%	—.—	—.—
Magy. ált. hitelbank 200 frtos 5%	377.40	377.70
Alsó-ausztr. leszám. társ. 500 frtos 5%	869.25	869.75
Magy. lesz. és váltóbank 100 frt 5%	880.—	890.—
Bécsi giro- és pénztáregylet 200 frt 5%	119.—	120.—
Osztr. jelzálogbank 200 frt 5%	—.—	—.—
Magyar jelzálogbank 100 frt 5%	72.—	74.—
Osztr. tartományi bank 200 frt. 5%	—.—	—.—

	Pénz	Áru
Magy. ált. municip. hit. 200 frt 5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar bank 600 frt 5%	830.—	832.—
Unio-bank 100 frt 5%	146 50	146.75
Ált. forgalmi bank 140 frt 5%	152.—	153.—
K. Közlekedési vállalatok részv.		
Albrecht pálya 200 frt 5%	—.—	—.—
Alföld-fiumei pálya 200 frt 5%	—.—	—.—
Buschtiehradi vasut 500 frt pp. 5%	173.55	173.75
„ „ (lit B.) 200 frt o. é.	723.—	725.—
Duna gőzhajózási társulat 500 frt pp.	186.—	187.—
Duna-drávai pálya 200 frt ez. 5%	579 —	580.—
Erzsébet pálya 200 frt pp. 5%	172.50	173.—
„ Linz-Budweis 200 frt 5%	215.—	216.—
Ferdinánd északi pálya 1000 frt pp 5%	192.72	193.25
Ferencz-József pálya 200 frt 5%	2378.—	2383.—
Pécs barcsi pálya 200 frt 5%	195.25	195.75
Károly-Lajos gácsiai pálya 200 frt 5%	—.—	—.—
Kassa oderbergi pálya 200 frt 5%	318.—	318.50
Lemberg-czernoviczi-jassii p. 200 frt 5%	148.50	149.50
Osztrák-magyar Lloyd 500 frt p. p. 5%	179.25	179.75
Osztrák-északnyu a-i 200 frt 5%	630.—	631.—
Győr sopron-ebenfurthi pálya 200 frt	228.—	228.50
Rudolf pálya 200 frt 5%	—.—	—.—
Első erdélyi pálya 200 frt 5%	170.—	170.50
Osztr. államvasut-társaság 200 frt 5%	167.50	168.—
Déli pálya 200 frt 5%	344.50	345.—
Dél-északnémet összekötő p. 200 pp. 5%	148.75	149.25
Tiszavidéki pálya 200 frt 5%	164.75	165.25
Bécsi Tramway 200 frt 5%	248.—	248.50
Magyar-gácsországi pálya 200 frt 5%	195.—	195.50
„ északkeleti pálya 200 frt 5%	165.75	166.25
M.-nyugati székesfeh.-gráczi 200 frt 5%	167.75	168.25
	170.—	171.—
L. Iparvállalatok részvényei.		
Osztr. ált. épitőtársaság 200 frt	—.—	—.—
Ált. osztr. légszesztársulat 200 frt 5%	108.—	108 50
Innsbergi bányatárs. 200 frt	130.—	130.50

	Pénz	Áru
Judenburgi vasmü 70 frt	—.—	—.—
Liesingi sörföződe 100 frt 5%	59.25	59.75
Neszideri papirgy. részv. t. 200 frt 5%	—.—	—.—
Prágai vasipar-társulat 200 frt	215.—	217.—
Salgó-tarjáni vasfin. társ. 100 frt 5%	—.—	—.—
„ kőszénbánya 100 frt 5%	110.50	111.50
Bécsi fegyvergyár társ. 100 frt 5%	165.—	166.—
Ált. waggon kölcs.-t. Budap. 80 frt 5%	90.—	91 —
Bécsi épitőtársaság 100 frt	55.75	56.25
M. Váltók. (Látra.)		
Amsterdamra 100 hol. frt 3%	—.—	—.—
Brüssell 100 frank $3^{1}/_{2}$%	—.—	—.—
Német bankpiaczok 100 m. 4%	57 80	57.90
London 10 font sterl. 3%	118 45	118.55
Milano 100 olasz lira 4%	—.—	—.—
Franczia bankpiaczok 100 frank $3^{1}/_{2}$%	—.—	—.—
Paris 100 frk. $3^{1}/_{2}$%	46 65	46.70
Pétervár 100 rubel 6%	—.—	—.—
Svájczi piaczok 100 frank $3^{1}/_{2}$%	46.60	46.65
Zürich 100 frk $3^{1}/_{2}$%	46.60	46.65
N. Valuták.		
Cs. arany darabja	5.60	5.62
„ „ reczés „	5.62	5.64
Osztrák-magyar 8 frtos arany „	9.38—	9.39—
20 frankos „	9.38—	9.39—
20 márkás „	11.54	11.58
Orosz imperiale „	9.64	9.66
Soveraigns „	11.80	11.85
Török arany lira „	10.74	10.76
Mária Terézia (Levant) tallér „	—.—	—.—
Ezüst 100 o. é. forintért „	—.—	—.—
Ezüstjáradék szelvény 100 o. é. frtért	—.—	—.—
Német bir. bankjegy 100 márkáért	57.80	57.95
Olasz bankjegy 100 olasz liráért	46.05	46.20
Orosz papir rubel darabja	1.26—	$1.26^{1}/_{2}$

Az „EGYETÉRTÉS" második melléklete.

291-ik számához. Szombat, 1881. október 22.

Az aradi vár feladása.

Adatok az 1848/49-ik évi függetlenségi harcz történetéhez.

Hogy egy jövő korszak történészei megirhassák egykor az 1848/9-ik évi epochális eseményeket, mint a hogy most közrebocsátják a Rákóczyféle szabadságharcz történetét; — a nemzeti muzeum könyvtára egyik sajátlagos czéljául tüzte ki, az 1848/9-ik évi függetlenségi harczra vonatkozó adatokat minél teljesebben összegyüjteni: hogy a történetiró együtt találja azon anyagot, melyből a tudományos kritika világitásánál kiválaszthassa azt, a mit történelmünk e nagyszerü szakának pártatlan megirására szükségesnek tartand. Könyvtárunk eme törekvését nem lehet eléggé ajánlanunk a közönség támogatásába, mert a még oly apró morzsalék is, mely a 32 év óta gyüjtött a nyaghalmazhoz járul: gyarapitja a kutforrást, melyből a történetirónak meritenie kell, s gyakran csekélynek látszó adatok helyezik kellő világitásba a történelem egyes mozanatait, melyek nélkül, az események leirása történelmi becsét veszti, homályban marad, s homályban vagy legalább is kétségben hagyja a buvárt, a kutatót, az olvasót.

Örömmel ragadjuk meg a tollat most is, midőn Atzél Péter ő méltóságának, a sajtó utján is kifejezni óhajtjuk köszönetünket azon hazafias tényeért, hogy a f. évi október 10-én, az aradi **várnak** 1849-ik évi julius 1-én történt kapitulációjára vonatkozó, négy darab eredeti és igen fontos okiratot ajándékozott a nemzeti muzeum könyvtárának.

Ezen okiratok tudtommal legalább, ismeretlenek a magyar olvasó közönség előtt. Nem láttak azok napvilágot az 1849-ik évi hivatalos közlönyében sem a magyar kormánynak, minthogy a vár kapitulációja julius 1-én történvén meg, azon időn tul pedig a vándorutra kelt magyar kormány, alig egy-két számát adta ki a „Közlönynek"; s e megjelent számokban a kapitulációnális okiratok szövege elő nem fordul. A bekövetkezett gyászos emlékü politikai álapotok még kevésbbé engedhették meg bazánkban, azon okiratok kiadását. Nem közlik azt a külföldön megjelent emlékiratai sem a menekülteknek, nem az idevágó katonai szakirodalom.

Nem vélünk indiskrecziót elkövetni, midőn ezen fontos ekiratok szövegét e lapok hasábjain nyilvánosságra hozzuk, bár ha ezen alig mult korszaknak szereplői és tanui még élnek, mert ezen okiratok személyeket nem érintenek, s tárgyilagosságuknál fogva oly köztudomásu esemeny körül forognak, melynek fenállott viszonyai, emez okiratok közlése által csak kellő világosságba helyeztetnek, s némileg, a hiányos vagy téves feljegyzéseket helyre igazitják.

Az aradi várnak kilencz hónapig tartott ostromzárolása, 1848-ik évi szept. 19-től 1849-ik évi junius 30-ig, a császári sereg részéről julius 1-én kapitulációval végződött. Magára a vár feladási alkudozásokra nézve, az akkori feljegyzésekből igen sovány adatokat birunk, s ezek is csak általános hirek, az egykorú lapok közleseiből, a dolog lényegére nézve pedig épen semmi sem áll rendelkezésünkre. A „Honvéd" vegyes hirei között, az aradi levelező junius 26-áról ennyit ir: „az aradi vár, mire a levél Kolozsvárra ér, kétség nélkül magyar kézben lesz. Megirom a feladás históriáját." [1]) Hiába jegyezte meg erre a szerkesztő „Elvárjuk", mert az elvárandott história elmaradt. Erre azonban, a várt história helyett a „Honvéd" legközelebbi számában, a „Legujabbak" rovatában értesül az olvasó közönség, hogy a várat rohammal vették be a honvédek. [2]) Következő száma a „Honvéd"-nek irja: „a kormány junius 29-ről hivatalosan értesit, hogy Arad várának kapitulácziónális oklevele, mindkét részről ünnepélyesen aláirva a kormányhoz megérkezett." [3])

Az aradi levelezőnek utolsó közleménye, a julius 6-iki számban végre előadja ugyan, a várból történt kivonulás tényét, a zsákmányul nyert ágyuk, fegyverek, töltények számát felsorolja, de az igért historia nem látott napvilágot.[4])

A „márczius 15-ike", julius 3-iki száma hozza a várból való kivonulást: s a kapitulácziő pontjait tévesen csak annyiban emliti, hogy: „A várbeli katonaság ma Pécskán fog hálni. Innen a kapitulácziő pontjai szerint Makóra, Szegedre, Bajára s Steyerbe fognak menni." [5]) A kapitulácziónális okirat pedig, az ut irányát, melyen Styriába menendő volt a várőrség, egy szóval sem emliti, minthogy a magyar kormány tetszésére volt bizva, a főváros elkerülésével az ut irányát meghatározni. A vár feladásának tényéről csak két rövid közlemény van, egyik a „Márczius 15-ikében", s Kossuth Lajosnak ugyanazon rövid közleménye a „Pesther Zeitung"-ban németül. Az „Esti Lapok" julius 6-iki számában kedvetlen hangulattal emliti, hogy a feladás minö rettenetes titokban történt. A „Közlöny" julius 14-iki száma egy aradi levél nyomán emliti, hogy a vár julius 1-én feladatott. Horváth Mihály „Magyarország függetlenségi harczának története" czimü munkájában szintén emliti az aradi vár feladását, de az okiratokról csak annyiban tesz említést, hogy a kapitulácziónak azon pontját emliti fel, mely szerint a várőrség lekötelezte magát hat hónapig nem küzdeni a magyarok ellen. Lakatos Ottó „Arad város története"-ben bövebben leirja, a vár feladásánál külső előzményeit junius 5-től julius 1-ig. A vár feladási okiratokat azonban sem ezek, sem Rüsztov, sem Janotik „archiv"-umában nem közlik, s tudtomra ismeretlenek maradtak azok mostanáig.

Ezen okiratok pedig hét példányban állitattak ki, melyekből négy a magyar kormánynak adatott át, három pedig a császáriak kezében maradt. Az okiratok elsője a kapitulácziő 11. pontját tartalmazza; a második „szerződési függelék", mely a kapitulatió pontjait értelmezi, végén egy „Pótlék fejezettel kiegészitve; a harmadik „Kölcsönös Egyezmény", mely a várőrség kivonulását, a vár átadási és átvételi módozatait határozza meg, mind a három okirat tiz sajátkezü aláirással és tiz pecséttel ven ellátva; négy aláirás és pecsét, t. i. a magyar felhatalmazottak; hat pedig a várőrség részéről. A negyedik okirat a vár környékének térrajzát, az előörsök felállításával tünteti elő.

Nem tartozván reánk tudni, ml módon jutottak ezen eredeti fontos okiratok, a nagylelkü adományozó birtokába; ime a következőkben adjuk a német szövegü okiratoknak hü és magyar forditását:

I.
Kapitulácziő.

Mely a magyar országos kormány, a temesvár-aradi ostromló hadtest parancsnoka, Vécsey gróf tábornok által 1849-ik évi junius 3-án az aradi vár őrségének előterjesztett föltételek következtében, és erre a haditanács, és ezen vár összes tisztikara által junius 24-én megkezdett alkudozások alapján, mind a két félnek meghatalmazott és aláirott parlamentairjei által 1849-ik évi junius 28-án elvégeztetett és elfogadtatott.

Elöször: Elismerésével Arad vára cs. kir. őrsége hősiességének és tántorithatatlan kitartásának, melylyel ezen várat kilencz hónapig védelmezték, mely katonai tulajdonságot az ellenségnek is tisztelni kell, a magyar kormány és felhatalmazottai részéről, az alkudozások alatt felmutatott korlátlan felhatalmazás alapján, s a magyar nemzeti becsült garanciája mellett a várőrségének a következő feltételek alatti tiszteletteljes kapitulácziő biztositatik és törvényesen garantiroztatik.

Másodszor. A várparancsnokának, valamennyi tisztnek, az egész őrségnek s Arad vár összes lakosságának és azok családjának, élete és magántulajdonának, s a bent maradó polgári egyéneknek teljes amnesztia és büntetlenség adatik, mind azon tettekért, miket 1848-ik évi szept. 19-től a mai napig elkövettek, nem különben ugyan ott vagy más helyén az országnak keresett szabadság biztositattik.

Harmadszor. A vár egész őrségének megengedtetik a tisztesség teljes elvonulás, még pedig az egész várőrség teljes felszerelésben, felső és oldal fegyverrel, ellátva személyenként 10 éles töltéssel, 2 darab 3 fontos tábori ágyuval, egy teli szerkocsival, égő kanóczczal — az uhlánusok feltüzött dzsidákkal — a tisztek kivont karddal minden becsületi jelvénnyel zene szó mellett vonulnak ki, a legközelebbi községbe Uj-Aradon keresztül, a hol is a legénység őrmestertől lefelé szabadég alatt leteendi fegyverét, mely a magyar kormány tulajdonában marad.

Negyedszer: Oldalfegyvereiket az összes tábornokok, törzs- és főtisztek megtartandják.

Ötödször: Szabad elmenetel engedélyeztetik a várban levő papságnek, és mindazon magán egyéneknek, kik a kivonulást óhajtják.

Hatodszor: A kivonuló tábornokok, törzs- és főtisztek, irásban, becsület szavuk alatt, a legénység azonban esküvel kötelezik magukat Magyarországban hat hónapig nem harczolni.

Hetedszer: A mai nap és julius 1-je közötti időben minden ágyu s más fegyverek s hadi szerek, s átalában minden hadi anyag és kincstári tulajdon a várral együtt leltárilag átadatik és a magyar kormány tulajdona marad.

Nyolczadszor: Mind a két részröli hadi és politikai foglyok kicseréltetnek, és mind a két részröli szökevényeknek teljes amnesztia biztotosittatik.

Kilenczedszer. A várőrség Magyarországon keresztül a legrövidebb utat követendi Styriába, s az a magyar kormány részéről tiszteleti födözettel, a szükséges átkelési szerekkel és élelemmel láttatik el, még Magyarországban menetelnek.

Tizedszer. A julius 1-én eszközlendő vár átadására és átvételére szolgáló részletes értelmezéseket, és közelebbi részleteket tartalmazza az ezen kapitulációhoz csatolt szerződési függelék, mely a mai napon ugyanazon felhatalmazottak által köttetett és aláiratott, s mely épen oly teljes jogerővel bir, mint maga a kapitulácziő.

Tizenegyedszer. Ezen tiz kapitulácziónális poutnak megtartását, ugy az egész magyar nemzet, mint kormánya nevében az aláirt teljhatalommal ellátott parlamentairek garantirozzák.

Ezen kapituláczióról, a szerződési pótlékról és mellékletéről hét, teljesen egyenlően hangzó eredeti másodlat szerkesztetik, melyekből 4 másodlat a magyar, 3 másodlat a várbeliek felhatalmazottjainak fog átadatni. A kölcsönösen korlátlan felhatalmazásnak megtekintése és kicserélése után, sajátkezü aláirásukkal és magánpecsétükkel bizonyitják ezt Aradon 1849-dik évi julius 28-án.

A magyar kormány részéről a felhatalmazott országos biztos Baczkó Dániel s. k. P. H.

Az arad-temesvári ostromló hadtest parancsnoka Vécsey tábornok nevében
P. H. G. Duschek kapitány,
P. H. Baudius Bürger-Major Corps Adjut.
Ratifikálta
P. H. Vécsey tábornok.

A várőrseg részéről Friedrich von Dietrich m. p. Oberst im k. k. Linien Inf. Regiment. P. H.
Ferdinand Mader, Hauptm. im k. k. Grenz-Regimente, s. k. P. H.
Michael Ramminger, Hauptm, Garnisons Artillerie Posto Commandant. P. H.
Vitalis von Lepkovszky, Ing. Capit. s. k. P. H.
Franz Baron Berger, Major im 34-ten k. k. Intant.-Reg. Prinz von Preusen s. k. P. H.
Ratificirt
P. H. Berger s. k.

II.
Szerződési függelék.

Az 1849-ik évi junius 28-án a magyar kormány nevében alólirott felhatalmazottak és a várőrség között Arad előtt kötött kapituláczióhoz.

ad Egy: Ezen szerződési függelék teljes tartalmával, hasontóan mint a kapitulátió, a magyar nemzeti becsület és az alólirottak garantiája alá helyeztetik.

ad Kettő: Ezen pont igy értelmeztetik:

a) Személyes birtok alatt értetik a nevezett egyének tulajdonához tartozó minden ingó és ingatlan birtok; Ó-Arad városában vagy Magyarországban, házakban, mezőkben, takarékpénztárakban, és más nyilvános intézetekben és pénztárakban, ugyszintén magányzóknál elhelyezett tőkék, továbbá

b) A kivonuló tábornokok, törzs- és főtisztek sajátságos tulajdonához tartozó minden fegyverek, mint: kardok, szablyák, török, pisztolyok, vadász-fegyverek stb. Ugyancsak az uhlánus legénység kivitelével, a lovak mind a jelenlegi birtokosoknál maradnak.

c) A vár lakossága és a kint levő országos lakosság közötti kölcsönös magán-adóssági követelések, s általjában minden a vár feladása előtt fennállott viszonyok fenntartatnak és törvényesen biztositatnak, épen ugy, mintha a vár sem körülzárolva, sem megtámadva, sem ostromolva. illetőleg Arad vára védelmezve nem lett volna. Épen ugy biztositattik a várőrség részéről és átadatik a magyar biztosoknak mindazon idegen birtok, mely a városban van, s a magyar tisztek, vagy más kintlevők tulajdonához tartozik.

d) Teljes amnesztia biztositattik.

1-ször. A várban lakó mindazon polgári egyéneknek, kik szerződés szerint kötelezve valának a kincstárnak dolgozni, s az ostromzár alatt is a várőrség javára kéziiparukat gyakorolták.

2-szor. A kik erőszakkal hadiszolgálatba soroztattak.

3-szor. Azon kézmüveseknek és iparosoknak, akik katonai expedicziók alkalmával Uj-Aradon és Szent-Miklóson erőszakkal elfogattak, a várba vitettek, és itt a várőrség javára alkalmaztattak.

e) Ezen egyéneket mindazért, mit 1848-ik évi szept. 19-től 1849-ik évi julius 19-ig, a vár ostromzárlata alatt elkövettek, felelősségre vonni nem lehet.

f) Épen oly kevéssé szabad a várőrségtől, mint a várban lakóktól kárpótlást követelni azon károkért, mit Ó- és Uj-Aradon, Zsigmondházán stb., a várbeli tüzelések alkalmával a házakon és mezőkön stb. okoztak.

g) A hátramaradandó holmik, butorok, berendezések a magyar főlhatalmazottak által oly módon biztositattnak, hogy azok, mind a két fél biztosai által eszközlendő leltározás és becslés alapján, az illető tulajdonosoknak készpénzben kárpótoltatnak.

h) Biztositatik a bent maradó polgári egyéneknek, és a vár pénztára által kiállitott adóslevelek, folyó papirpénzért kicseréltetnek, fentartásával a magyar kormány által annak tdejében igényelndő kárpótlásnak, mi az osztrák kormány által biztositatik.

i) A váreröditési szerződök kezeinél levő hivatalos utalványok alapján, azok követelései az eröditési épitkezési pénztár irányában, nem különben azon magányosoké, kiknek a vár pénztára ellen követelésük van, ezen igényeiknek teljes beismerése biztosittatik, követeléseik folyóvá tételét az osztrák kormánytól teljes joggal követelhetik.

k) Azon visszamaradandó polgári egyéneknek, kik későbbi legitimacziójuk indokából biztositási iratot kivánni fognak, ily iratok mind a két fél felhatalmazottai által aláirva kiadatni fognak.

Ad öt: l) a kivonuló papságnak és polgári egyéneknek a szabad aivonulás ugyanazon feitételek alatt biztosittatik, mint a várőrségnek az a, b, c, f és g pontok alatt.

m) Biztosittatik továbbá az itteni Sivkovich gyalogezrednél hat havi időre toborozott bánátusi ujonczoknak, ha szolgálati idejüket betöltötték a szabad kivonulás és költség nélküli visszaszállitásuk hazájukba teljes amneszcia mellett.

n) mindazon sebesült, beteg tisztek, hivatalnokok és legénység, kik itt a várban vagy menetközben valamelyik állomáson visszamaradni kénytelenek volnának: gyógykezeltetésük alatt, a szabad lakás, gyógyszerelés és élelmezés iránt, felépülésük után pedig, minden holmijukkal való továbbszállitásuk iránt, a legközelebbi osztrák hadsereghez, vagy az osztrák határig mint az az a), b), c), f) és g) pontokban van, — biztositatnak.

o) A kivonuló seregnek nemkülönben az utánok jövőknek, meggyalázás és kelletlenségek megóvásn czéljából az ostromlók saját főtiszteikből és a legénység sorából biztos tiszteleti kiséretet adnak.

p) Menet alatt a kivonuló sereg sora'ba rendetlenség eszközlése czéljából senkinek lépni nem szabad, s épen ugy nem szabad a legénységet szökésre csábitani.

ad hét: Ezen átadás alól kivétetnek:

q) Be nem fejezett vagy egészen el nem intézett számadások, minden emlékiratok, naplók, minden erre vonatkozó, nemkülönben az összes levelezések a vár ostromzárolása alatt, 1848-ik évi szept. 19-től 1849-ik évi julius 1-ig.

r) Ezen kincstári iratok továbbitására kikötött három tárkocsi.

s) A menethez tartozó kézi gyógyszertárnak szerei, a várőrség élelme julius 1-ig, es az első két uapi menetre szükséges kenyér.

t) a különböző szakok és csapattestek által minden egyéb kincstári jószág felől elkészitendő leltárak szerint, azokat a magyar biztosok junius 28-ika és julius 1-je között rendben átveendik.

ad nyolcz. u) Arad várának azon polgári lakói, kik mint politikai foglyok a magyarok kezében vannak, bár hol legyenek is, a d) 1 és 2, az e) és f) pontokban kimondott amnesztia alapján, az 1848 ik évi szept. 19-től 1849-ik évi julius 1-ig és elfogatások napjakor elkövetett tetteikért felelősségre nem vonhatók.

ad kilencz. v) a menetvonalnak közelebbi meghatározása a magyar kormánytól tétetik függővé, a várőrség kiköti magának, hogy az első éjjeli állomás semmi esetre se legyen Uj- vagy Ó-Arad, de más előbbre fekvő helység, és hogy Pest és Buda fővárosok elkerültessenek.

w) a sereg élelmezése, mig az Magyarországban menetel, a magyar kormány által történik, még pedig, a havi fizetés tekintetbe vétele nélkül, a napi költség következőkben állapittatik meg:

A várparancsnok ur kap naponkint	25 frt p. p.
A dandárnok	20 frt p. p.
Egy törzstiszt	8 frt p. p.
Százados vagy kapitány	6 frt p. p.
Egy alattas tiszt, s bárminő kategoriáju katonai hivatalnok	4 trt p. p.
Egy első Planista	1 frt p. p.
Egy örmester	30 kr p. p.
Egy tizedes vagy örvezető	20 kr p. p.
Egy közlegény	15 kr p. p.

e mellé szabad lakást és kenyeret.

x) Ezen felől még, a beteg, maródi és invalidus tisztek, hivatalnokok és legénység, a katonai és polgári családok és azok pogygyászának továbbitására szükséges és biztosok által meghatározandó előfogatok, a magyar kormány költségére fognak kirendeltetni.

Pótlási czikk.

y) Az elviendő pogyász- és saját kocsijaik, a magyar biztosok által a várban történendő felpakolás után megvizsgáltatnak, és a megvizsgálás után, azok bánthatatlan jószáguk, és az egész után többé azokat megvizsgálni nem szabad.

z) A kapitulácziónak mind a 11 pontja, és ezen függelcknek az y-nig terjedő kétséges pontjai, a melyek nem különös értelmezésből félreértésekre vezethetnének: mindég az őrség javára magyarázandók.

A kapott felhatalmazásnál fogva ezen szerződési függelék aláiratik és megpecsételtetik Aradon 1849-ik évi junius 28-án.

(Aláirások és pecsétek ugy mint a kapitulácziőn.)

III.
Kölesönös egyezmény.

Arad várának leltár szerint való átadási és átvételi ténye, — és a várőrségnek kivonulása iránt.

1. A kapitulácziónak és szerződési függeléknek mindkét részről történt aláirása és a várparancsnok általi megerősitése után, a magyar kormány felhatalmazottai részéről kiküldendő biztosok azonnal a várba jönnek, s a várat az illető szakoktól és csapattestektől az előterjesztendő leltárak szerint junius 28-ika és 30-ika között részletesen átveszik, s az átvétel után a leltárat aláirandják.

A biztosok személyes biztonságáért a várőrségből két tiszt a városba küldetik.

2. A leltár szerint átveendő tárgyak a következők:

Az eröditéstől

a) Az eröditési müvek számuk, minőségük és ratifikálásuk szerint, azután mostani állapotuk szerint, feljegyzésével az uj védelembe helyezési munkálatoknak.

b) Minden golyómentes, s más módon biztositott raktárak, lakások, hadi és kézi löpor raktárak, hidak, kincstári épületek, kertek és telkek.

c) Az eröditési épitkezés-udvar, minden sánczolási eszközökkel, anyagokkal és szerszámokkal.

d) Az eröditési tervrajz és iratok, az épitkezés-számviteli iroda levéltára, kivételével a „q" betü alatt kialkudottaknak.

A tüzérségtől.

e) Minden ágyu, a tartalék ágyu talpakkal együtt, s más minden fajta elraktárolt és tartalékfegyver, minden lőkészlet és szeranyag a mühelyekkel és müszerekkel.

f) A fegyvertár levéltára a „q" pontban jelzettek kivételével.

Az élelmezési hivataloktól.

g) Az „s" betü alatt jelzettek kivételével minden meglevő élelmiszer és kincstári marha.

h) Az őrlő-malom, pálinka égető, a sütöde, az ágy raktár, minden anyag és szerelvény.

i) A levéltár a „q" betü fentartásával.

Templom és kórháztól.

k) Minden kincstári templom-jószág, gyógyszerek — az s) betü alatt fentartottak kivételével a kórházi összes szerelvények a kincstári gyógyászati müszerek, könyvek és levéltár, a q) betü alatti számadások kivételével.

Egyes csapattestektől:

l) Minden készletben levő öltözet, fegyverzet és visszatartandó iratok.

A vár és térparancsnokságtól.

m) A vár levéltára, a „q" betü alattiak fentartásával, a vár pénztára, a fegyház, a visszamaradandó várfegyenczek összeirásával, és azok itéleteivel; a magyar tisztek vagy más lakosok által a várban hátrahagyot javak.

n) összeirások: a várban maradandó polgári lakosok közül a „d 1, 2, és 3 alatt osztályozás szerint; a kezüknél levő vár utalványok, adós levelek, és a vár pénztár felől; összeirások a kivonulandók tulajdonához tartozó magánfegyverekről, a „Pótlék" b betüjéhez; összeirások a várőrseg tulajdonát képező visszamaradandó butorok és berendezési darabok felől, azoknak becslésével; a banátusi ujonczok, az itt maradó s utánküldendő kórházi betegek összeirása.

o) Az elviendő málha továbbitására szükséges előfogatok száma bizottságilag kideritendő.

3. Vasárnap 1849-ik évi julius 1-én leend a végleges átadás és az őrség kivonulása, még pedig:

Minekutána ugy a várban, mint az ostromzáró ütegek ágyui három órakor reggel a lőrésekből visszatolattak s a lövegek kiszedettek, egy magyar őrparancsnokság 20 egyénből álló őrcsapattal, egy főtiszttel, ugyanolyan örmennyiségével a várőrségnek, elfoglalják a 3-ik számu várkaput, azután tiz ember két altisztlel elfoglalják a fegy- és kórházi őrséget, a többi várőrség pedig mind bevonatik.

A bizottságilag megállapitott előfogatok és felszerszámozott lovak magyar altisztek és egy főtiszt által kisérve a várba mennek, s az összes elviendő málha felrakatik.

Erre a menetrendben felállitott összes várőrség minden málhájával a kapitulácziő 2-ik pontja szerint a harmadik számu kapun, a födött uton át, s a kocsi uton kereszül Uj-Arad felé a glacien át kivonul, a hol is a várparancsnok ur előtt elléptetnek.

A kórházi és fegyházi fölváltott őrség a csapattal együtt vonul ki, a kapu őrség még vissza marad.

Ezen közben az ostromzárló sereg, az ujaradi uttöltés hosszában, a két hid között arczczal a rét felé van felállitva.

A mint a várőrség a glaczien át ment az ostromzáró sereggel szemközt állittatik fel, s erre a kölcsönös tisztelgés következik.

Mialatt a várőrség, az ostromzáró sereg részéről kiküldött 2 tiszt által Uj-Aradon át, a községen kivül venul el; azalatt két tiszt — egyike a mérnök-kartól, — egy másik uton a glaczien keresztül az ostromzárló sereget a várba vezeti.

A mint az ostromló sereg a várat birtokba vette, az őket kisérő két tiszt, az osztrák kapu őrséggel elvonulnak, s a várőrséghez csatlakoznak, a mely várőrség a két tiszt megérkezte után, a két magyar tisztet elbocsátja, a fegyvereket gulákba rakja, s azok az aláirt két felhatalmazottak által a magyar kormány nevében átvétetnek, s a kivonult várőrség minden késedelem nélkül az első állomásig menetel.

A kapott felhatalmazásnál fogva, ezen kölcsönös egyezkedés aláiratik és megpecsételtetik Aradon, 1849-ik évi junius 28-án.

(Következnek az aláirások és pecsétek mint az első okiratban.) Majláth Béla.

[1]) Honvéd 1849. évf. 159. sz. 631. lap. — [2]) Ugyanaz 164. sz. 606. lap. — [3]) Ugyanaz 161. sz. 640. lap. — [4]) Ugyanaz 163. sz. 648. lap. — [5]) Márczius 15-ike 1849. 64. sz. 253. lap.

ÖSÖK és UNOKÁK.

REGÉNY.

Irta KAZÁR EMIL.

IX.
A torony lakója.

(Folytatás.) 17

Lépteket hallott, melyek feléje közeledtek; de nem tekintett föl. Hallotta, hogy a léptek megállapodtak egy pillanatra, egészen közelében. Mátyás szerencsés jó napot kivánt. De ő akkor sem tekintett föl a virágok közül, melyekből már-már bekötötte a koszorut. A léptek tovább mentek, a haraszt zörgött utánuk, a verebek lármásan és csapatosan felrebbentek.

— Ez volt az órás, — szólalt meg az öreg Mátyás.

Beatrix megkötötte a koszorut, fölvitte a mauzoleumhoz s letette annak küszöbére.

— Menjünk haza.

De a kunyhó előtt megállt. A gyermek most is ott volt az ajtó előtt a kosárban, és anyja ringatta.

— Nézzük meg a szegény gyermeket.

A paraszt asszony, a mint látta, hogy uri nő közeleg, elébe ment.

— Beteg a kicsike? — kérdezte Beatrix az asszonytól.

A jószivü kérdésre az asszony szemei megteltek könynyel.

— Nagyon beteg, — felelt kézcsókolással. — Miben lehetek szolgálatára.

— Csak a kicsit nézem meg. Majd jöjjön el a kastélyba; kap egy kis ruhácskát. Mutatta az orvosnak?

— Nem jön az orvos ilyen szegény helyre, aztán meg ilyen messzire, — felelt elkeseredetten az asszony. — Egyszer bevittem hozzá, de akkor nem volt otthon. Mindennap meg nem mehettem. Bajjal élünk. Az uram a tengerit őrizte, mi kor pedig már letörték, s inkább ráértünk volna, segitett rajtunk a jó isten. Az órás ur erre jár néha. Véletlenül meglátta a gyermeket. Adott orvosságot, s azóta minden nap eljön. Most volt itt épen, az isten áldja meg. Kértem, mondja meg, mit várhatunk az irgalmas istentől, de azt felelte, hogy majd holnap bizonyosabbat mondhat. Oh isten adta kis kölyköm, jobban nyomod a lelkemet, mint ágyát a malomkö.

Az asszony leborult a gyermekhez és ugy sirt.

Ilyen elhagyatott embereken könyörülni és vigasztalni öket — igazán nemes cselekedet.

— Jó asszony, megsegiti az isten, s talán az a jó ur, — szólt Beatrix meghatottan. — Ha szükséget lát valamiben, azon még én segitek.

— Köszönöm alássan, de vétenék, ha azt nem mondanám, hogy az áldott lelkü ur is gondoskodik rólunk. Ma egy kis tarka lovat hozott szegény Palinak. Kicsi fiam, hát mért nem játszol vele, mért nem nevetsz édes anyádra?

Beatrix ugy találta, hogy a vigasztalásban itt már megelőzték öt.

— A kis Palira azért nekem is gondom jesz, — mondá bucsuzásul az asszonynak, kit a részvét és nyájas szavak még jobban elérzékenyitettek.

Utközben Beatrixnak eszébe jutott, hogy az a különös ember, mikor a gyermek körül volt, szabadon használta mind a két kezét. Tehát nincs megsérülve.

A kastélyba érve, rögtön kutatni kezdett helmija közt, hogy mit küldhet el a szegény asszonynak és a beteg gyermeknek. Akadt elég s egy cseléd jó nagy csomagot vitt még az nap a temetői csőszházba.

Másnap pedig elküldött tudakozódni, hogyan van a kis beteg. Azt a feleletet kapta, hogy a csőszházban nincs senki, be van csukva, az ajtóra pedig lakat téve.

Ugyan mi történhetett ott? Az orás a mai napra tüzte ki, hogy majd megmondja, mit lehet reményleni.

Beatrix alig várta, hogy megtudja a bizonyost. Jól esett neki a maga bánatos ügye mellett a más bajával foglalkozni. Az mindig életet támaszt magunk körül.

Harmadnap épen délben, kocsival hajtatott a temetőhöz és dajkáját is magához vette. Már távolból látta, hogy a temető fái közül vékony füst száll fel. Ott a kunyhó, s a füst azt jelenti, hogy otthon vannak.

A kunyhó előtt egy marczona férfi ült, pipáját sziva. Kalapján a sárga réztábla mutatta, hogy hivatalos ember. Ugy látszik, csak most tért haza, vagy épen menőben van, mert a fölnyergelt ló oda van kötve az ágashoz, s a fokos ott nyugszik az ember térdei közt. Vad és éles szemekkel nézte, hogy ki jön a csöndes lakhoz. Csak akkor állt föl, mikor Beatrix egészen odaért.

— Kend a csősz ugy-e? Hogy vannak jó ember? — szólitotta meg Beatrix.

A csősz bizonyosan megsejtette, hogy ez az, a ki már tegnapelőtt is itt járt. Levette kalapját, vállaival a nyakába rázta keshedt dolmányát, mely tág zsinóron volt ráakasztva.

— Asszony, jöj ki csak! — szólt be a házba, s mivel az asszony késett, tovább beszélt. — Megnyergeltek bennünket a keserves gondok.

— Nincs jobban a kis Pali?

— Oda, a fa enyhébe kivánkozik! — mordult meg az ember, álla hegyével a sirok közé mutatva. — Forró, mint a tüz.

Az asszony kijött, s még a ház előtt is lábujjhegyen járt.

— Épen most aludt el, — suttogott és kereste az uri nő kezét, hogy megcsókolja. — Itthon maradsz most ugy-e, János?

— El kell mennem. Még nincs letörve minden, és czigányok telepedtek le a falu-szélen. Legalább megmutatom nekik magamat, — felelt a csősz, fölhágva a nyereghez. — Nem maradok soká. Bánom is én a másét. Vigyázz feleség!

A csősz megemelintette kalapját, aztán lassu, poroszka lépésben megindult. De még egyszer visszafordult.

— Köszönöm nagyságos kisasszonyom! — ezzel elment.

— Tegnap ide küldettem, nem volt itthon senki, — szólt Beatrix az asszonyhoz.

— Nagyon roszul lett a gyerek, — felelt az asszony, elfojtott hangon beszélve. — Az áldott ur már reggel eljött, s a mint meglátta, azt mondta, hogy doktorhoz kell vinni. Kocsit hozott, bevittük a doktorhoz; még ő is velünk jött, áldja meg a teremtő. A doktor meghagyta, hogy nagyon vigyázni kell a betegre. De hát hogy ne vigyáznánk én istenem!

Az asszony sirni kezdett, azután meg az jutott eszébe, hogy megköszönje a kisasszonynak a mit küldött.

— Megnézem szegénykét, — mond hirtelen Beatrix. — Nagyon csöndesen fogok járni, nem ébresztem föl.

A kunyhó kétfelé volt rekesztve; egyikben állt a tüzhely, a másikban laktak. Dohos, nyomorult szoba volt, de fehér falakkal. Az ágy a földbevert czölöpökön nyugodott, avult pokrócz fedte, s e pokróczon a habzó, hófehér párna, selyem szalagokkal, atlasz takaróval; ugyanaz, a mit Beatrix küldött. Ezen feküdt a beteg, egy vézna, dudorodott homloku, kék erekkel, behálózott képü, nagy kemény fülü gyermek, lecsukott szemekkel, melyek gubólya mélyen leszállt, és sötétkék volt, mint valami beütött szeg feje; az ajkak pedig oly keskenyek, mint a kés foka, és sustorgott köztük a lélekzet. A két sovány arcz lángolt, a láz mohó tüzétől.

Beatrix feléje hajolt. A gyermek nagyon tisztán volt öltöztetve, sőt fölpiperézve. Az anya mindjárt fölhasználta, a mit a kastélyból küldtek. Nem várt vele, ki tudja hasznát veheti-e még a Pali.

— Jaj istenem, még a ruhája is olyan, mintha már halott volna! — tört ki e pillanatban az asszony, két kezébe fogva fejét.

— Most alszik, majd jobban lesz, — suttógta vigasztalón Beatrix, de maga is óhajtott megszabadulni e szomoru látványtól, s kiment a szobából.

A mint a szabadba ért, lehetetlen volt nem érezni a nagy különbséget a kunyhó lankasztó és fojtó levegője után.

— Nem betegnek való az a szorult levegő oda ben, — figyelmeztette az asszonyt.

— Azért hozzuk ki, mikor csak lehet, de most szél van. A jó ur is mondta már ezt. — Adott volna is helyet Palinak ott a toronyban, de ott meg a lárma nem engedné aludni Palit. Tegnap próbaképen bevittük oda, de a szegény sivalkodott a folytonos lármában. Ez alatt a fedél alatt születeit, a szegénység szalmájára van vetve betegágya is. Legyen irgalmas a mindenható.

— Hozza el a kastélyba jó asszony. Van ott üres szoba.

Az asszony felsikoltott. Őrült, mintha a legnagyobb vigasztalás érte volna, és összevissza csókolta Beatrix kezét, meg ruháját is.

— Előbb majd megkérdem a jó urat, hogy mit mond. Az emberem visszatér mindjárt, az el fog menni a toronyba.

— Én majd visszaküldöm a kocsit, azon olyan csöndesen elhozhatják, mintha ágyban fekünék.

— Igenis! — kiáltott ragyogó szemekkel a paraszt asszony. — Oh be az jó isten, az órás ur, és a nagyságos kisasszony! Most már bizonyosan meg fog gyógyulni Pali.

A beteg gyermeket délután csakugyan a kastélyba szállitották.

— Ugyan Beatrix, hogy érsz rá ilyenekkel törődni! — kiáltott csodálkozva Imre, mikor az esetet megtudta.

A kis beteg állapota nem fordult jobbra a kastélyban sem, pedig most már rendesen járt hozzá az orvos.

(Folyt. köv.)

Mezőgazdasági közlemények.

—

A különféle takarmányszerek tápértéke és a takarmányzásnál való legczélszerűbb alkalmazása.

Az olajos növény sonkolya okvetlenül a legtöbb tápértékkel biró takarmány, melyek között első helyen mindenesetre a lensonkoly áll s utánna a repczesonkoly következik. Az olajos növények sonkolya azonban részint nagy olajtartalma miatti nehéz emészthetősége, részint drágasága miatt is, tisztán, egyedül, takarmányzásra nem használtatik, hanem föleg más csekélyebb tápértékkel biró takarmányszerek tápértékének emelése czéljából szokott az bizonyos mértékben az állatok takarmány adagjához csatoltatni, mivel azonban az még ily mértékben is petyhüsztöleg hat az emésztő szervekre, az ily sonkolyok még kisebb mérvü adagolásánál sem szabad az állatoktól a sót kimélni. Különben a lovaknál csakis a lensonkolyt s azt is csak tavaszszal, mint a vedlést előmozditó szert lehet előnynyel használni, szecskára a zab közé hintve 20—30 dekagr.-ot naponta s darabonkint. Csikóknak elválasztás után len-sonkolyt 7—14 dekagrammot naponta szintén lehet adni. A bükkmakk-sonkoly lovaknál és szamaraknál már $^1/_4$—$^1/_2$ kiló mennyiségben is méregként hat. — Szarvasmarhánál a len és repcze sonkoly adagolással legfeljebb $1^1/_4$—$2^1/_2$ kilóig szabad menni, hizlalásnál ellenben egész 3 kilóig lehet azt emelni. Juhoknál pedig len- és repcze-konkolyt 5—10 dekagr. mennyiség lehet a napi takarmány adaghoz keverni. A sonkoly-fajokat legczélszerübb dara-alakban etetni, kivévén a teheneknél s beteg állatoknál, a mikor sokkal czélszerübb ebből langyos ivóst készíteni.

A hüvelyes növények magvai az olaj sonkolyok után legnagyobb tápértékkel birnak, de vastag héjjok és kevés — 10% — víztartalmuk miatt, nehezen emészthetök. Egészben etetve a beleken sok emésztetlenül megy át, és ezen okból szükséges a takarmányozáshoz darálás, főzés, forrázás vagy áztatás által előkészíteni. Ez utóbbi a legjobb és legolcsóbb módja az elő készitésnek, addig áztatva a magvakat, míg azok felpattannak, mi 24—48 óra alatt történik. A hüvelyesek magvai nehéz emészthetőségök miatt puffadást és szorulást okoznak, minek hosszabb ideig tartó ily takarmányszerek etetésénél, azáltal kell elejét venni, hogy az állatoknak, időnkint buzakorpából készitett ivost adunk, mi a szorulásnak ellene működik. A hüvelyesek magvai tulnyomólag a hustermelésre hatnak, és azért mind a hizlalásnál, mind pedig nagy erőt kifejtő igás állatoknál igen okszerüen használtatnak. Igás lovaknál a zab a lagnak $^1/_4$—$^1/_2$ részét lehet véle pótolni. Anyakanczáknak azonban a fentebb elsorolt okoknál fogva nem való. Szarvasmarhánál, föleg hizlalás alkalmával szokott az a kevesebb tápértékkel biró takarmány szerek felsegélésére adagoltatni. Nehéz munkát végző jármos ökröknek is lehet e takarmánynemből adni, azonban csak kisebb mennyiségben darálva, szecskára hintve. — Teheneknek, mivel tejtermelésre nem alkalmas, nem kell belőle adni. Az ivarszervekre minden állatfajnál izgatólag hatnak a hüvelyesek magvai. Sertéshizlalásnál okszerüen csak főzve vagy csiráztatva lehet használni, mivel egészben etetve, nagy része emésztetlenül megy át a beleken, de meg a magvak keménysége miatt is hamar beleunnak az állatok.

A gabnemüek közül a buza és rozs kevésbbé szokott takarmányzásra használtatni. Mindkettő nehezen emészthető s e mellett a rozs könnyen is megsavanyodik a gyomorban, miért is rozsszal a zabadagnak legfeljebb $^1/_6$—$^1/_5$ részét szabad a lovaknál pótolni. Takarmányul e két gabnanemnek föleg korpája szokott használtatni, a mit is legczélszerübb ivós alakban etetni vagy gumós növényekkel és szecskával keverve. A buza-korpa mint gyenge hashajtó szer ismeretes. A rozs között előfordulni szokott anyarozs vemhes állatoknál elvetelést idéz elő. Az árpa már gyakrabban használtatik takarmányzásra, de egészben etetve ez is igen erősen ellent áll az emésztő szerveknek, ugy hogy a beleken keresztülment egész árpa-szemből igen sok még csira képességét is megtartja, azért soha sem szabad azt zuzás vagy darálás nélkül etetni. Hizlalásnál az árpadara hatalmas takarmány. Öreg lovaknál is igen jó szolgálatot tesz a zuzott árpa, mivel a vérkeringés élénkitésére hat, miért is csendes vérü lovaknál fiatal korhan is czélszerü azzal a zabadagnak $^1/_6$—$^1/_5$ részét pótolni. Jó szárítás kellő módon és kedvező időben megy végbe leginkább csak annak róható fel, hogy a kiszáradt növény szövetre a gyomornedv behatása sokkal kisebb, mint pedig volt a nedvdus növényszövetre. A friss szánának mindig erős, átható füszeres illata van és mindig 15—15% nedvet tartalmaz. Kazalba való behordás után egy bizonyos erjedésszerü izzadáson megy át, megmelegszik, megpuhul, nedvességének s illatának egy részét elveszti. Ezen erjedésszerü izzadás nedves időjáráskor 4—6 hétig tart és a széna azáltal 4—10% suly veszteséget szenved.

Friss széna, mely még ezen izzadáson át nem ment, izgató, hevitő sajátságánál fogva, takarmányzásra nem alkalmas, mert könnyen gyomorbajokat okoz, föleg lovaknál, de viszont az egy évesnél régibb széna is elvesztve lassankint szinét szagát, s szárazzá törékennyé válva, nehéz emésztetüvé lesz és ezzel tápértékén tetemesen alább száll. Jó időben s okszerüen száritott széna, ha az eső által kilugozva nem lett, minden állatfajnál egyedüli takarmányul is használható. A sósos szénát legjobban lehet a szarvasmarhánál értékesiteni, mig ellenben a juhok részére a legfinomabb szénát kell félre rakni. A sarju, ha jó időben került be több s könnyebben elsajátitható táprészekkel bir, mint a széna. A sarju etetés legjobban a fejős marhánál értékesül. A lóher, luczerna széna többnyire kemény takarmányt képez, mert szára vastag, s ha készitésére elég gond nem volt forditva és a levelek róla letöredeztek, akkor tápértéke is igen alá száll. A bükköny szára a juhoknál sürü vériüséget okoz és ezert azt az anyákkal, föleg ellés előtt nem is tanácsos etetni.

A szalmafélék. A vegybontások is csak azt bizonyitották be, amire a tapasztalat már rég reá jött, hogy az árpa és zab szalma, a rozs és buza szalmánál többet ér. A borsó és lencse szalmát csak szecskának vágva lehet jól értékesiteni. A heverő lovak széna adagját árpa szalmával télen át bátran lehet helyettesiteni. A hüvelyeseknek szalmája is szokott szorulást idézni elő, azért azt hosszabb ideig, s egyedül nem tanácsos takarmányozni. Ez áll a bükkönyszalmára is. A polyva tápértékre nézve fölötte áll a szalmának. A köles szalma igen hamar megszülék s ekkor nem eszi a marha, nagy gondot kell tehát száritásra forditani. A kukoricza szár a szarvasmarhának kedves eledele, de legjobb azt szecskává vágva etetni, mert ekképen értékesithető az legjobban.

A lomb-takarmányt legtöbb haszonnal a juhokkal lehet etetni, de egyedüli takarmányt annak itt sem szabad képezni. Legkitünőbb lombtakarmányt adnak a körös, topoly, nyár juhar és égerfa.

—

A zuzás befolyása a takarmányzásra használt magvakra.

Okszerü takarmányzás mellett egy szem gabnát sem volna szabad az állatokkal darálatlan vagy zuzatlanul feletetni, mondja egy hirneves állattenyésztő, s hogy igaza van, mutatják Lehmannak a „Neue Landw. Zeit.“-ban közlött kisérletei, melyek szerint 100 font árpából és zabból egészben etetve 3 borjunál (5.8 és 14 hónaposak) az ürülékben emésztetlenül találtatott :

az árpából szecska nélkül etetve .	42.2	font
a zabból „ „ „ .	11.4	„
az árpából szecskával etetve . . .	24.1	„
a zabból „ „ . . .	6.3	„

A sertéseknél a veszteség még nagyobb ugyanis 100 font zab adagolása mellett 50,6 font s 100 font árpánál 54.8 font. Megjegyzi azonban Lehmann, hogy a zuzásnak csakis az illető magvak héjának felrepesztéseig, szétlapitásáig szabad terjedni, miáltal azután, mig egyrészről a gyomor nedv inkább képes ennek állományába behatni, addig viszont másrészről ugyanezen oknál fogva természetesen képes az állat azt jobban kihasználni. E mellett, ha az etetésre használt magvak csak zuzva és nem darálva vannak, az egész összefüggésben maradván, kényszeritve vannak az állatok azt jobban meg is rágni, mi által azok jobban elkeveredvén rágás közben nyállal is, oktetlenül megemésztésük is tökéletesebb lesz. — A zabnak megzuzását Lehmann csakis csikók és öreg rosz fogu lovaknál ajánlja, melyek azt nem képesek tökéletesen megrágni, de hogy a lovak a zab adagnak minél tökéletesebb megrágására ösztönöztessenek, azt ő is mindig szecskával keverve ajánlja etetni. Angliában különben a zabot egészben sohasem etetik, hanem mindig zuzva. Az abrakhoz kevert szecskára vonatkozólag meg a kisérletek azt mutatták, hogy annak, 1 hüvely hosszunak (2.6 cent.) kell lenni, mivel az apróbbra vágott szecskát a mohón evésnél a zabbal együtt egészben lenyelik a lovak, s ekkor nem érjük el azt a czélt, a mit tulajdonképen a szecskának a zabhoz való keverése által el akarunk érni, hogy t. i. a lovak a zabot is jobban megrágják, a hozzá kevert szecska miatt, s az együtt jól megrágva és nyállal kellőleg elkeveredve jusson a gyomorba.

A gaggenaui-Rastadt mellett, Badenben vasgyár 12 forintért (20 mark) egy igen jó zuzógépet készit, mely óránkint $^1/_2$ mázsa árpát vagy zabot zuz meg. Ime tehát most már a drágaság sem áll utjában egy ily gép beszerzésének.

Kertészeti közlemények.

—

Miként hathatunk korán termő gyümölcsfákhoz ?

E tárgyról a következő érdekes czikk jelent meg Lukács y Aladár tollából a N. K.-ben: Hogy a gyümölcstermelés nem oly mérvben üzetik mint az kivánatos lenne, annak egyik legfőbb oka az, kogy mig egyéb növények már az első évben nyujtsanak hasznot, a gyümölcsfa csak évek mulva válik termővé és csak több év után fiz ti ki fáradságunkat.

A gyümölcsfa termését, termőképességét, kétségen kivül nem egy körülmény, adott helyzet befolyásolja, sőt mi több, a fának egyéni természete is; melynél fogva az több vagy kevesebb hajlandósággal bir a termésre, fontos tényezőként szerepel. A gyümölcsfák termését termőképességét illetőleg a következőkben állapodhatunk meg :

Befolyásolja ezt első sorban : a talaji és égalji helyzet, melynél fogva fáink kedvező körülmények között lévén, korai és bőséges termést nyujtanak, továbbá a gyümölcsfaj és válfaj, mely szerint azok faji válfaji természetüknél fogva korai és bőtermők lehetnek, vagy ennek ellenkezője és a mennyiben bizonyos faj vagy válfaj egyéni természete kedvező helyzet és körülmény közé jutott, avagy helyzete kedvezőtlen. — Ezek után fontos szerepet játszik még az alany, melybe az oltás történt, igy : törpe alanyba ojtva fáink korábban és bővebben fognak teremni. Végül a fa életkora, mely szerint hajlandó a gyümölcstermésre, szintén tényezőként vehető fel.

Befolyásolja ezek után a fák termését, termőképességét a fának ápolása és gondozása, a nyesés és számos mütét, minek a fa alávetteik, mint : többszöri átültetés, gyökérvisszavágás, a fa felső részén történő érvágás, gyürüzés, a hajtások lecsipése, a vesszők letördelése és guzszsá csavarása, az ágaknak föl- vagy lehajtása stb.

Eltekintve mindazon természetes, az adott természeti okoktól : mint a talaji és földrajzi fekvés, faj és válfaj s több ilyenek, talán nem épen érdektelen elmondanom, hogy mily mütét alá vessük fáinkat, hogy azoknak korább termését elősegitsük.

Tett tapasztalataim nyomán álljanak itt a következők :

Öszszel, vagy ha a helyzet ugy kivánná, kora tavasszal, — ha saját magunk nem rendelkezünk 4—5 éves oltványokkal — rendeljünk valamely faiskolából ily koru fákat, tekintet nélkül a válfajra, (azonban oltványnak kell lenni) csakhogy a fák erős növésüek, jó s gazdag gyökérzettel birjanak. — A fa koronája ne legyen alacsony, hanem közép magas ; legalább egy méternyi magasságban történjék a korona széjjel-ágazása s legalább 2—4 főág képezze a koronát.

Beültetés előtt a gyökérzet rendszeres megmetszése és a korona fő-ágainak részbeni megkurtitása hajtandó végre.

*

* **A Füller-féle őszi szőllő ojtás.** Weinban czimü borászati lapban a következőleg van leirva : A beojtandó anyatőke nyaka körül négy—hat hüvelyk mélységre eltávolitván a földet, azt közvetlen a tőke feje alatt a szokott módon lefürészeljük, s aztán a tőke nyakába középen egy hasitást tesziink oly módon, mint a közönséges hasitási ojtásnál szokták azt tenni. Az igy támadt nyilásba aztán beillesztjük a szép simán, ék alakra faragott nemesitő vesszőt, arra ügyelvén föleg, hogy a vessző és az anyatőke hánesrétege legalább egy oldalon épen találkozzanak egymással. Ekkor aztán kötőhárs segélyével kissé összeszoritjuk az anyatőke nyakát, hogy mindenütt a nemesitő veszszőhöz simuljon az, a hasitás üresen maradt részét pedig puha agyaggal betapasztjuk s a nemes vesszőt a tőkenyak fölött két szemre metszük és földdel ezt is betakarjuk oly magasan, hogy az alsó szem e betakaró földréteg színével legyen egy vonalban.

Midőn ezzel igy készen vagyunk az ojtóág fölébe egy közép nagyságu virágcserepet helyezünk szájával lefelé fordítva, ugy hogy a virágcserép feneke és az ojtást takaró földréteg között még elegendő szabad tér marad, hogy igy az ejtóág felső vége levegő által legyen környezve. Ekkor aztán az egész gödört jó erősen betömjük földdel oly magasságig, a mennyire a virágcserép feneke kiáll, s e földréteg fölébe szalmából egy két hüvelyk vastag takarót helyezünk, s ezt ismét 8—9 hüvelyk vastag földréteggel fedjük be.

Ez eljárás által azt érjük el, hogy egyfelől a téli viz nem hatolhat be közvetlenül a beojtott tőke nyakára, másfelől a fagy ellen is kellőleg biztositva van az, mig a virágcserép fölébe helyezett szalmaréteg annak a felső földréteg nyomása által való betörését akadályozza meg.

A szőlőtő földalatti részében a nedváramlás még télen is működésben levén, ez által az igy zárt levegőben levő nemesitő vesszőnek, a tőkenyakkal való összeolvadása a tél folyama alatt lassanként már megkezdődik s midőn tavasszal a fagy felengedése után az ojtást takaró földréteg, s a virágcserép eltávolittatik, a beojtott ág sértetlenül tovább folytatja életét. S mivel e közben az ojtókötelék is meglazult, az ojtáshely duzzadását nem akadályozza az.

Az ily módon beojtott vessző, a következő nyáron aztán ép oly erős hajtásokat hoz, a minőket az anyatő hozott volna, ugy hogy a tőke megerősödésére és terméképessé tételére nem kell oly sokáig várni, mint a tavaszi ojtásnál vagy ültetésnél még a legjobb siker esetén is. Ojtóágul mindenesetre csak teljesen megérett, jó egészséges vesszőt szabad használni.

Igen nagy előnye ez őszi ojtásmódnak az is, hogy ha az időjárás és a föld állapota megengedi, e müveletet az egész télen át is lehet folytatni, a midőn a napszám sokkal alantabb áll, mint tavasszal, a mikor e mellett az ojtás ideje részint az erős nedváramlás, részint a hirtelen bekösöntő szárazság által is nagyon korlátolva van.

Vegyesek.

* **A nagyváradi hármas-ekepróba** a város és vidék nagybirtokosai és bérlői élénk részvétele mellett tartatott meg e hó 28-án. Szántáspróba alá egy Nicholson-féle, egy Clayton és Shuttleworth egy Vidacs-eke és egy nagyváradi készitésü hármas eke bocsáttatott. A dinamométer (erőmérő) szerint az egymással próbálkozó (versenyző) ekék a következő eredményt mutatták : 1. A Nicholson-eke $5^1/_2$ hüvelyk mély, 25 hüvelyk széles (hármas) barázdával 225 kilogramm erőt igényel. — Ára Budapesten 95 frt. 2. Clayton és Shuttleworth-eke $5^1/_2$ hüvelyk mély, 27 hüvelyk széles (hármas) barázdával 250 kilogramm erőt igényel. Ára 104 frt. 3. Vidacs-eke $5^1/_2$ hüvelyk mély és 26 hüvelyk széles (hármas) barázdával 275 kilogramm erőt igényel. 4. Nagy János lat. szert-káptalani kovács hármas-ekéje $5^1/_2$ hüvelyk mély, $26^1/_4$ hüvelyk széles barázdával 275 kilogramm erőt igényel. Ezután még olyan tarlóföldön vétetett próba alá mind a négy eke, melyet aratás óta a juhok meglehetősen megtapostak, s a barázda-szántásnál is a Nicholson-féle eke bizonyult legelőnyösebbnek. A jelenvoltak egyhangu véleménye a Nicholson-eként adta az elsőséget, ez értelemben adta ki a biráló-bizottság is a maga itéletét.

* **A hibás, foltos vörös lóher földeknek bibor herével** való javitását igen lehet ajánlani, mivel az ily foltoknak biborherével való bevetése által teljesen meglehet süritni a már ritka vörös lóhert, de a ki ezt tenni akarja, annak ezt még most az ősz folytán kell végbe vinni, mert ekkor meglehetősen egyszerre éri el mindkettő a kasza alá való magasságot, ellenben ha tavaszszal lesz a biborhere belé vetve a vörös lóherbe, akkor a biborhere növése visszamarad. De csakis jobb fajta, s melegebb természetü talajon lehet ezt ajánlani, mivel soványabb, hidegebb talajban az ily kiritkult lóhert czélszerübb feltörni, s helyette más takarmány-növénynyel vetni be a földet.

* **Vizhatlanná tenni a felöltünyöket** a következő módon lehet : 1 kiló timsó fel lesz olvasztva 3 liter vizben, egy más edényben pedig ugyanannyi vizbe $1^1/_2$ kiló ólomeczet lesz feloldva, mire mind a két folyadékot össze kell önteni s összevegyiteni, s ezáltal gyüledék jön létre, ami nem egyéb, mint kénsavas ólomélég. Az üledék fölött maradt folyadékban, melyet az üledékről le kell tölteni, eczetsavas agyag marad vissza, mibe tehát, ha egy öltönydarabot vagy arra szánt posztót bele mártunk, s azzal azt jól beitatjuk, aztán kifacsarva, megszárítjuk, azt vizhatlanná tettük. E szert Payen vegyész közlé egy vegyészi lapban. S miután a kautsuk köpeny csak lóhaton s kocsiban tesz jó szolgálatot, de járva, az ember hamar megizzad, mert a levegőt az magán át nem bocsátja, mig a fent leirt szerrel vizhatlanná tett öltönyön a levegő keresztül hat, azt hiszszük, hogy gazda olvasóink e szernek jó hasznát vehetik.

* **A plevnai harczosok csontja.** Bristolban nagy feltünést keltett azon felfedezés, miszerint egy helybeli csontliszt gyárban 300 tonna embercsont van feldolgozás alatt. E csont tömeg Rodostó és Konstantinápolyban lett hajóra rakva. S miként állitják az a plevnai harczosoktól származik.

* **A bor megnyulósodása.** Neszler szerint az erjedés után még fennmaradt ezukortartalom által idéztetik elő. E mellett még valamennyi nyulós bornál bakteriumokat is észleltek ; innen következik, hogy a hosszas, tökéletlen forrás, s a bornak a seprővel hosszu ideig együtt állása hozzák létre a bornak e betegségét. A megnyulósodása ellen legjobb ellenszer a kénezés, s a csersav hozzáadása, mire a bort frissen kénezett hordóba kell önteni és gelatinnal, vagy vizahólyaggal megtisztitani. Szellőztetés vagy a Pasteur-féle eljárás a már megnyulósodott bornak semmit sem használ. Ellenben csekély 1—3% borszesz hozzáadására megszünik a nyulósság.

* **Az alma konzerválása** irja egy német gazd. lap Mecklenburgban következőleg történik : Az almát mindjárt a fa alatt osztályozzák, a legszebbeket egyenként papirba göngyölik, s szorosan egy hordóba rakják be, mely befenekelteltetvén mindaddig a szabadban marad, mig nehány foknyi hideg be nem áll, ekkor pedig fagymentes helyen állittatik fel. A begöngyölést és hordóba rakást még jobb csak pár hét mulva végezni, mert akkor az almákon levő sérülések még jobban szembe tünnek, mint az egész fris gyümölcsön. Más helyeken pedig a gyümölcsöt telt ládák, vagy hordók télire oly mélyre asatnak le a földbe, meddig a fagy nem hat. A gyümölcs-konzerválásnak alapfeltétele az egyenletes alacsony hőmérsék, mely mellett a gyümölcsön csapadék nem képződik. A nedvesség az, mely a rothadást előidézi.

* **A karloviczi ürmös** készitésére a kék kadarka, burgundi és oporto-szőlők legalkalmasabbak. A jó érett szőlők déli időben, midőn nem nedvesek, leszedetnek és estig ponyvákon tovább száritandók, mire aztán kosárba helyezve, a földre tétetnek, hol addig maradnak, mig szárai teljesen elszáradtak. Ekkor egy hordó egylik fenekét kivesszük. Egy akó (56·6 liter) ürmöshöz 6 lat (100 grm.) száraz ürömlevelet, $^1/_4$ meszely (2 deciliter) barna, egész mustármagot, $1^1/_2$ lat (24 grm.) kis darabokra tört fahéjat és 1 lat (16 grm.) száritott narancshéjat veszünk. A behelyezés a hordóba következő : a füszerek $^1/_4$ része a hordó legaljára tétetik, erre jönnek a hordó $^1/_3$-dig a szőlők, mire ismét füszer teendő. Ekkor a hordó feneke is behelyeztetik és a hordó jó öreg vörös borral feltöntendő. Rosz években, hol kevés száraz szőlő van, egy akóhoz 3 font (1·5 kilo) mazsola veendő, hogy az ürmös a szükséges édességet nyerje. A hordót nem szabad erősen beszádolni. Mihelyt a bor megtisztult, az ürmös készen van. Másodszor is lehet felönteni, de az ürömlevelet is pótolni kell, ugyanis : egy akóhoz 2 lat (33·2 grm.) ürösn, $^1/_2$ iteze (3 deciliter) mustár és 4 font (2 kiló) mazsola veendő. Ily eljárás mellett a második feltöltés is ép oly jó lesz, mint az első.

A magyar-óvári akadémia német tanfolyama.

Legközelebb ismét élénk megbeszélés tárgyát képezte a napisajtóban gazdasági felsőbb szakoktatásunk és ezzel természetszerü kapcsolatban, egyetlen felsőbb gazdasági tanintézetünknek, a magyar-óvári gazdasági akadémiának, állapota.

És ugy a jelenlegi, mint már pár év óta e tárgy körül több izben felmerült diskussziónál, a nézetek, nálunk ritka, egyformasággal egyeztek meg abban, a mit különben maguk ezen intézet tanárai is hangsulyoztak egy, a földmivelési miniszteriumhoz intézett emlékiratukban : hogy ezen akadémia, jelenlegi szervezete mellett, kitüzött czéljának nemcsak tényleg nem felel meg, de éppen ezen szervezetnél fogva, nem is felelhet meg, még a legjobb igyekezett mellett sem.

Felhoztak már ezen szervezet ellen (mellette még senki sem szólalt fel) sok mindenféle érvet, s tettek pozitiv javaslatokat is ez irányban, de egy kérdés még mindekkoráig vagy kikerülte az ezen tárgygyal foglalkozók figyelmét, vagy talán nem tulajdonitottak annak kiválóbb fontosságot, vagy végre, lehetséges és valószinü, hogy bizonyos tekintetek tartották vissza az illetőket ezen, állitólag kényes, kérdés részletes tárgyalásától.

Ezen kérdés a német tanfolyam kérdése.

Midőn 1818-ban Albert szász-teschenі herczeg, a magyaróvári magántanintézetet megalapitotta, az előadási nyelv ott kizárólag német volt, s ugyanezen nyelven folytak az előadások, midőn az intézetet 1850-ben az osztrák kormány átvette, egészen azon időig, midőn a kiegyezés alkalmával 1869-ben az intézet a magyar kormány kezére jutván, a német nyelvü mellett még párhuzamos magyar tanfolyam is szerveztetett.

Jelenleg tehát két nyelven tartatnak e tanintézeten az előadások, és éppen ez a dualizmus az, mit egyik kiválóan fontosoknak tartunk arra nézve, hogy az akadémia nem tud arra a magaslatra jutni a melyen, mint egy földmivelő ország egyedüli felsőbb gazdasági tanintézetének, állnia kellene.

Lássuk ezen állitás indokolását.

Az akadémián, az igazgató kivételével, ez idő szerint csupán három tanár van, ki kizárólagosan csakis német nyelven tartja előadásait. A német nyelvü előadásoknak tulnyomóan nagy részét tehát ugyanazon tanároknak kell megtartani, a kik a magyar nyelvü tanfolyamot vezetik, s ugyan ök tartják mindkét tanfolyamon a gyakorlati okmutatásokat. Vegyük most tekintetbe, hogy az akadémia két évi folyamán több mint harmincz tantárgy van előadásra kitüzve, s fogalmunk lesz arról, hogy az ott alkalmazott tiz magyar tanár mennyire igénybe van véve csupán az előadások és gyakorlati okmutatások megtartásával. Lehet-e ezután az ily módon kifárasztott emberektől megkivánni, hogy nemcsak alaposan és a mezőgazdasági szaktudományok minden ujabb vivmányának figyelembevételével készüljenek minden előadásra, hanem ezenkivül még önálló kisérleteket és tanulmányokat is tegyenek, hogy megfelelhessenek a szakminiszterium által és a gazdaközönség köréből hozzájuk intézett kérdésekre ?

Van azonkivül ennek az akadémiának két, azaz két tanterme, a hol előadások tartatnak. Miután pedig a nap Magyaróvártt is csak huszonnégy órából áll, a két tanterem mellett ugy kell beosztani az időt, hogy annak csak egy negyedrésze jut egy-egy évfolyam magyar vagy német hallgatóira. Képzelhetni, hogy milyen czélszerüen lehet ily korlátok között beosztani a tantárgyakat az órarendbe, és hogy egy szemeszterben hány előadási óra esik egy-egy tantárgyra a harmincz közül. Risum teneatis !

A német tanfolyam tehát ugy a tanároktól, mint a tanulóktól elrabolja az előadási idő felét. Már pedig éppen az a legsulyosabb vádak egyike, a mit a magyar-óvári akademia ellen oly sokszor hangoztatnak, hogy ott a kellő idő hiánya folytán nem lehet a tantárgyakat elég alaposan adni elő.

Ismételjük tehát, hogy a német nyelvü tanfolyam határozottan kárára válik a magyar előadásoknak.

De vizsgáljuk most az érem másik oldalát is, tekintsük azt a kérdést vajjon van-e haszna, sőt tovább megyünk, van-e jogosultsága, ennek a német nyelvü tanfolyamnak.

Tréfort Agoston annak idején a födmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium vezetésével megbizott vallás- és közoktatásügyi miniszter, a gazdasági tanintézetek fejlődése és állásáról 1878-dik évi április hó 20-án a képviselőházhoz intézett előterjesztésében, a német párhuzamos tanfolyamnak a magyaróvári intézeten való feuntartását, a következően indokolja :

„Ezen tanintézeten a magyar előadási tanfolyam mellett a német párhuzamos tanfolyam továbbra is megtartatott, részint kegyeletből tekintettel arra, hogy az intézet volt alapitója, Albert tescheni herczeg, azt az illető alapitványi okmányban kifejezett legmagasb czél — Magyarország anyagi jóléte előmozditásának szemügyre vétele — mellett, nemcsak magyar, de a lajtántuli országokban fekvő birtokaimak jó gazdatisztekkel való ellátása indokából is alapitotta ; fentartatott továbbá azért is, hogy az ezen intézeten képezendő gazd. szaktanárok a német tannyelv mellett behozható jeles külföldi tanerők vezetése alatt minél teljesebb kiképzést nyerhessenek, s a német előadások képezzék azon gyakorlati csatornát, mely a magyar gazdasági szakoktatás ügyét a német e nembeli tudománynyal tényleg egybefüzi“.

Eszerint tehát a német tanfolyamnak, az idézettek első részében kifejezett magánczéltól eltekintve, országos, tehát fő-czélja, az volna, hogy jeles külföldi tanerők alkalmazása mellett elösegitse a gazdasági szaktanárok, kiképzését. Ha ennek a czélnak megfelel, akkor hasznos és fenntartandó, ha nem felel meg, akkor haszna sincsen.

A gyakorlatban pedig ugy áll a dolog, hogy tudomásunk szerint fiatalabb gazdasági tanáraink majd mindegyike tulajdonképeni tanári kvalifikációját a külföldön, még pedig épen Németországban nyerte el. Magyaróvár pedig csakis az alapot adta meg. Nos ezt az alapot pedig a magyar tanfolyam épen ugy megadhatja, miután tanáraink legnagyobb része ugyanaz, mint a német tanfolyam. A mi pedig a „jeles külföldi tanerők“ behozatalát illeti, arról van ugyan tudomásunk, hogy mióta az intézet a magyar kormány kezei között van, nem akarjuk feszegetni mily indokból, de elbocsátottak egy csakugyan jeles tanerőt, K. . . r tanárt, ki azóta mint császári tanácsos az osztrák kormánynak tesz igen jó szolgálatokat, de hogy szereztek volna az átvétel ideje óta más, ugynevezett „jeles külföldi tanerőt“ arról nem igen van tudomása senkinek.

Ha tehát a német tanfolyam mellett mégis rászorulunk, a mint hogy tényleg rászorulunk, tanáraink kiképeztetésénél Németországra, akkor ezen tanfolyam nem felel meg legfőbb czéljának, tehát nem is hasznos eléggé arra nézve, hogy az a magyar tanfolyam hátrányára — pedig fentebb kimutattuk, hogy tényleg hátrányára van — fentartassék.

Hát jogosultsága van-e ezen tanfolyamnak ?

Nem akarom itt emliteni a kérdésnek nemzetiségi oldalát, pedig talán az is megfontolandó volna, hogy a magyar kormány egyátalán tartson-e fel német tanfolyamot akkor, midőn saját magyar intézetét sem képes megfelelően dotálni ? Eltekintek pedig ettől, mert meg vagyok győződve arról, hogy az alább előadandók eléggé döntő motivumokul szolgálhatnak egymagukban is.

Lássunk először is egy kis statisztikát. Az alábbi táblázatban a magyaróvári akadémia magyar és német hallgatóinak számát és ezeknek az összes hallgatók számához való arányát kivánjuk feltüntetni, az 1870—71-iki tanévtől kezdve, bezárólag a legutóbbi 1880—81. tanévig. *)

Tanév	összes	magyar	külföldi	magyar	külföldi
	hallgatók száma			hallgatók száma %-ban	
1870/71	133	69	64	51·88	48·12
1871/72	150	84	66	56·00	44·00
1872/73	168	125	43	74·41	25·59
1873/74	160	119	41	74·37½	25·62½
1874/75	161	118	43	73·29	26·71
1876/77	194	148	46	76·29	23·71
1877/78	216	167	49	77·31	22·69
1878/79	186	153	33	82·26	17·74
1879/80	210	178	32	84·76	15.24
1880/81	205	172	33	83·90	16·10

E számokból első tekintetre kitünik, hogy a magyar-óvári intézeten az 1870-ik év óta a hallgatók száma fokozatosan és állandóan növekedik. De ezen növekedéshez csupán a magyarországi hallgatók szolgáltatják a kontingenst, mert a külföldi hallgatók száma szintén állandóan és fokozatosan fogy, s igy az egyik rész növekedése és a másik rész fogyása mellett a magyarországi hallgatók aránya a külföldiekéhez képest manapság már több mint ötszörös többséget tüntet fel, s ugyancsak a fentebbi számadatokra hivatkozva merjük állitani, miszerint nincsen is kilátás arra, hogy a külföldiek száma a jövőben növekedjék.

Minthogy pedig a középiskolai oktatás manapság Magyarországon — eltekintve igen kevés kivételtől — kizárólagosan magyar, joggal tehetjük fel, hogy a ki Magyarországról kerül az óvári akademiára alaposan birja is a magyar nyelvet. A német tanfolyamon pedig a tanárok legnagyobb része a magyar tanfolyamon is előadó levén, a német tanfolyam hallgatása kizárólag a külföldiek, azaz németek, részére marad fenn.

Eszerint méltán kérdezhetjük, jogosult és méltányos dolog-e, hogy nem egészen egy ötödrésznyi külföldi számára a négy ötödrész magyarországi hátrányára, lefoglaltassék az előadási időnek, a tanerőknek és tantermeknek fele, egy, Magyarországban, az ország által fentartott, egyedüli felsőbb tanintézeten ? Ki fog erre a kérdésre igenlőleg válaszolni ?

De még ha az az eset is állana, — a mint hogy nem áll — hogy a német tanfolyam külön tanerőkkel és tantermekkel felszerelve, nem is akadályozná fejlődésében a magyart, kérdjük, hol van az az ország a világon, a mely egy felsőbb tanintézeten tanfolyamot tart fen kizárólag külföldiek számára.

Végül számoljunk még a fentebb idézett miniszteri előterjesztésben foglalt azon indokkal is, hogy a német tanfolyam a volt alapitó iránti kegyeletből tartatik fenn, hogy ennek, illetőleg utódának alkalma legyen az osztrák tartományokban fekvő birtokai számára is jó gazdatiszteket képeztetni ki.

Tiszteljük mi is a kegyeletet és nincs kifogásunk az ellen, hogy a kegyeletnek bizonyos esetekben áldozzunk is. De csakis, bizonyos esetekben és csakis bizonyos határig : addig a mig ezáltal vitalis érdekeink nem sértetnek. Pedig a jelen esetben felsőbb gazdasági szakoktatásunk, tehát egy vitalis érdekünk sérelméről van szó, a mint ezt fentebb kimutatni igyekeztünk.

Nem tételezzük fel az alapitó jelenlegi utódáról, Albrecht főherczegről, hogy szemben egy országos érdekünkkel is, ragaszkodnék a német tanfolyam feuntartásához csak azért, hogy Magyarországon, tehát egy más közgazdasági és mezőgazdasági viszonyokkal biró országban, képeztessen ki évenkint egy vagy két gazdatisztet ausztriai birtokai számára, (mert az ellen meg tiltakoznunk kellene, hogy magyarországi birtokaira képeztessen német tiszteket) akkor, midőn Ausztriában is van elég hirneves gazdasági tanintézet.

De még azt is kérdés tárgyává tehetnök, hogy mennyiben jogosult ez a kegyelet. Tudomásunk szerint az annak idején Albert szász-teschenі herczeg által alapitott magyaróvári tanintézetet 1850-ben átvette az osztrák kormány s ettől vettük át mi oly módon, hogy a főherczegi uradalom tulajdonát képező intézeti helyiségekért és mintegy 54 hold szántóföldért az ország haszonbért fizet. Az akadémiai birtok zöme 261 hold pedig vétel utján jutott a magyar kincstár birtokába. Mi alapul tehát ez az oly erősen hangsulyozott kegyelet ?

Évek óta ugy a gazdaközönség, mint maguk az óvári tanárok részéről több izben hangzott már fel és egyre sürübben hangzik jelenleg fel a vélemény, hogy az akadémia jelenlegi szervezete tarthatatlan. Közel tehát azon idő, midőn e szervezettel véglegesen számolni kell. És akkor, erős meggyőződésünk, hogy nem fogunk egyedül állani azon jelszóval : „Carthaginem (már mint a német tanfolyamot) delendam esse censeo.“

X.

*) Az 1875,76-iki tanévről hiányzanak adataink, de ez az egy év hiánya a táblázatból levonandó következtetések horderejét nem döntheti meg.